

RUJAN 2021.

Ovo izdanje
zamjenjuje izdanje
iz lipnja 2021.

VODIČ KROZ PRVU PRIMJENU

**Međunarodnog standarda upravljanja
kvalitetom 1, *Upravljanje kvalitetom za
društva koja obavljaju reviziju ili uvide u
financijske izvještaje ili druge angažmane za
izražavanje uvjerenja ili povezane usluge***

IAASB

International Auditing
and Assurance
Standards Board

VODIČ KROZ PRVU PRIMJENU

MEĐUNARODNOG STANDARDA UPRAVLJANJA KVALITETOM (MSUK) 1

UPRAVLJANJE KVALITETOM ZA DRUŠTVA KOJA OBAVLJAJU REVIZIJU ILI UVIDE U FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ILI DRUGE ANGAŽMANE ZA IZRAŽAVANJE UVJERENJA ILI POVEZANE USLUGE

SADRŽAJ

UVOD	3
ODGOVORNOST ZA SUSTAV UPRAVLJANJA KVALITETOM.....	14
PROCES PROCJENJIVANJA RIZIKA U DRUŠTVU.....	17
UPRAVLJANJE I VODSTVO	33
RELEVANTNI ETIČKI ZAHTJEVI	36
PRIHVAĆANJE I NASTAVLJANJE ODNOSA S KLIJENTIMA I POSEBNIH ANGAŽMANA	39
OBAVLJANJE ANGAŽMANA	41
RESURSI	43
INFORMIRANJE I KOMUNICIRANJE	55
ODREĐENE REAKCIJE	60
PROCES MONITORINGA I OTKLANJANJA NEDOSTATAKA.....	63
ZAHTJEVI MREŽE ILI USLUGE MREŽE	82
OCJENJIVANJE SUSTAVA UPRAVLJANJA KVALITETOM	87
DOKUMENTACIJA.....	95

Ovu publikaciju je izradilo osoblje International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) (prijevod: Odbor za međunarodne revizijske i standarde izražavanja uvjerenja). Cilj Vodiča kroz prvu primjenu standarda je pomoći pri razumijevanju i korištenju MSUK-a 1. Publikacija ne predstavlja obvezujuću objavu IAASB-a niti se njome čine bilo kakve izmjene ili zamjenjuje MSUK 1, koji je obvezujući. Nadalje, ova publikacija ne obuhvaća sve moguće situacije i uvjete i svi dani primjeri služe isključivo u ilustrativne svrhe. Čitanje publikacije ne predstavlja zamjenu za čitanje MSUK-a 1.

UVOD

Što je MSUK 1?

MSUK 1 točka 16(x)

Društva mogu obavljati različite vrste angažmana u skladu s IAASB-ovim standardima za angažmane kao što su:

- revizije ili uvidi u financijske izvještaje u skladu s MRevS-ima¹ i MSU-ovima;²
- angažmani za izražavanje uvjerenja koji nisu revizije ili uvidi u povijesne financijske informacije koji su obavljani u skladu s MSIU-ovima³ (na primjer, uvjerenja o proširenom eksternom izvještavanju ili uvjerenja o kontrolama u uslužnim organizacijama); ili
- angažmani za obavljanje povezanih usluga u skladu s MSIU-ovima⁴ (to jest, angažmani za dogovorene postupke i kompilacije).

IAASB-ovi standardi za angažmane uređuju obavljanje takvih angažmana, uključujući odgovornosti angažiranih partnera i angažiranih timova. Osnovna pretpostavka tih standarda je da sva društva podliježu MSUK-u 1 i MSUK-u 2⁵ ili nacionalnim propisima koji su bar jednako toliko zahtjevni.

MSUK 1 uređuje odgovornost društva za postojanje sustava upravljanja kvalitetom (u daljem tekstu: SUK). SUK je mehanizam koji stvara okruženje koje omogućava i podržava angažirane timove u kvalitetnom obavljanju angažmana. On pomaže društvu postići dosljednu kvalitetu angažmana jer težište stavlja na način na koji društvo upravlja kvalitetom angažmana koje obavlja.

Ova ikona se u Vodiču koristi za isticanje upućivanja na MSUK 1.

Novi MSUK 1 zamjenjuje postojeći MSKK 1, *Kontrola kvalitete za društva koja obavljaju reviziju i uvide u financijske izvještaje i ostale angažmane za izražavanje uvjerenja i povezane usluge*.

Ovo polje i ikona se u Vodiču koriste za isticanje primjera iz MSUK-a 1.

Ključne izmjene u odnosu na važeći MSKK 1

Cilj MSUK-a 1 je SUK u društvu učiniti snažnijim. On od društva zahtijeva prilagođavanje oblikovanje, implementiranje i funkcioniranje SUK-a na osnovi vrste i okolnosti samog društva i angažmana koje obavlja. Standard također od društva zahtijeva prijelaz sa politika i postupaka koji se odnose na pojedinačne elemente, a kakve zahtijeva postojeći MSKK 1, na pristup integriranog upravljanja kvalitetom koji odražava sustav kao cjelinu. Ključne promjene uključuju:

Ova ikona se u Vodiču koristi za isticanje svih izmjena u odnosu na važeći MSKK 1.

- proaktivniji i prilagođeniji pristup upravljanju kvalitetom, usmjeren na ostvarivanje ciljeva kvalitete kroz identificiranje rizika za te ciljeve i reagiranje na te rizike;

¹ Međunarodni revizijski standardi

² Međunarodni standardi za angažmane uvida

³ Međunarodni standardi za angažmane za izražavanje uvjerenja

⁴ Međunarodni standardi za povezane usluge

⁵ MSUK 2, *Pregledi kvalitete angažmana*

- poboljšani zahtjevi koji se odnose na upravljanje i vodstvo društva, uključujući povećanu odgovornost vodstva;
- prošireni zahtjevi radi moderniziranja standarda i odražavanja čimbenika koji utječu na okruženje društva, uključujući zahtjeve koji se odnose na tehnologiju, mreže i korištenje vanjskih pružatelja usluga;
- novi zahtjevi u vezi s informiranjem i komunikacijom, uključujući komunikaciju s trećim stranama; i
- poboljšani zahtjevi u odnosu na monitoring i otklanjanje nedostataka radi promoviranja proaktivnijeg monitoringa SUK-a kao cjeline i učinkovito i pravodobno otklanjanje nedostataka.

Primjenjivost MSUK-a 1, uključujući stupanj u kojem se primjenjuje u društvu

Točke 5., 19. i
A30. MSUK-a 1

MSUK 1 se odnosi na **sva** društva koja obavljaju revizije ili uvide u financijske izvještaje ili obavljaju druge angažmane za izražavanje uvjerenja ili povezane usluge. Ako društvo obavlja **bilo koji** od navedenih angažmana, standard se primjenjuje na njega.

U okolnostima kad društvo obavlja i druge vrste angažmana koji nisu uređeni *IAASB*-ovim standardima za angažmane (na primjer, usluge u vezi s oporezivanjem ili savjetodavne usluge), MSUK 1 ne zahtijeva da se SUK u društvu primjenjuje na te angažmane.

Međutim, MSUK 1 može utjecati na operativna područja društva (npr. informatičke tehnologije ili ljudske resurse), druge angažmane koji se ne obavljaju u skladu s *IAASB*-ovima standardima za angažmane ili na osoblje društva koje nije uključeno u obavljanje angažmana obuhvaćenih *IAASB*-ovim standardima za angažmane. Razlog za to je što MSUK 1 na upravljanje kvalitetom ne gleda kao na zasebnu funkciju u društvu već, u cilju unapređenja učinkovitosti tog upravljanja, promovira integriranje upravljanja kvalitetom u kulturu društva, njegovu strategiju, operativne aktivnosti i poslovne procese. Štoviše, u svrhu ispunjavanja zakonskih, regulativnih ili relevantnih etičkih zahtjeva, može biti potrebno da SUK u društvu adresira i druga područja društva.

Primjeri načina utjecaja SUK-a u društvu na druga područja društva

- MSUK 1 zahtijeva od društva uspostavu cilja kvalitete koji se odnosi na to da 'društvo pokazuje predanost kvaliteti kroz kulturu koja *postoji u cijelom društvu.*' Povrh toga, standard adresira potrebu da ta kultura podrazumijeva priznavanje i jačanje 'važnosti kvalitete za strateške odluke i radnje društva, uključujući njegove financijske i operativne prioritete.' U skladu s tim, strategija, odluke, ciljevi društva i upravljanje resursima društva moraju odražavati predanost kvaliteti;
- MSUK 1 adresira ljudske i tehnološke resurse. Posljedično tome SUK može utjecati na informatičko-tehnološku funkciju i funkciju ljudskih resursa društva;
- MSUK 1 adresira potrebe za resursima i njihovo planiranje, uključujući pribavljanje, raspoređivanje ili dodjeljivanje resursa. To utječe na način korištenja resursa, uključujući financijske resurse, u cijelom društvu;
- MSUK 1 adresira ispunjavanje relevantnih etičkih zahtjeva. U kontekstu odredbi relevantnih etičkih zahtjeva, može biti potrebno da društvo oblikuje i implementira politike ili postupke koji:
  - zabranjuju pružanje određenih usluga koje nisu usluge izražavanja uvjerenja klijentima koji su subjekti od javnog interesa a za koje društvo obavlja revizije ili uvide u financijske izvještaje;

- zabranjuju osoblju koje obavlja revizije ili uvide u financijske izvještaje ili obavlja drugu vrstu angažmana za izražavanje uvjerenja, te svim drugim utvrđenim pojedincima u društvu držanje određenih financijskih interesa u subjektima za koje se obavljaju ti angažmani.

Takve politike ili postupci mogu utjecati na poslovne jedinice koje obavljaju druge vrste usluga (tj. poslovne jedinice koje nisu uključene u revizije ili uvide u financijske izvještaje niti u druge angažmane za izražavanje uvjerenja) i na pojedince koji rade u tim poslovnim jedinicama.

Cilj MSUK-a 1

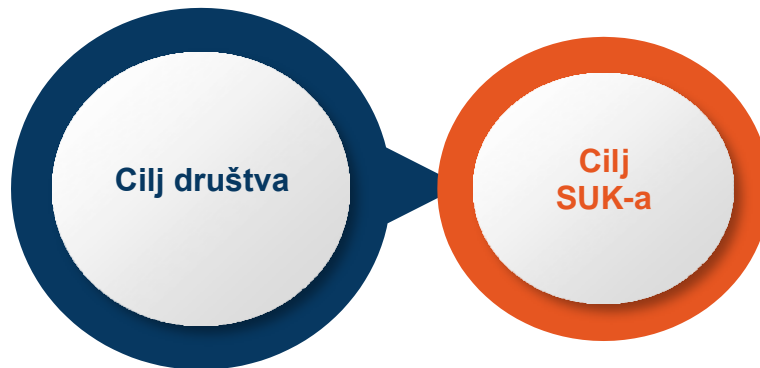

Točke 14., 15., 16.
(s) i A5. MSUK-a 1

Točka 14. MSUK-a 1 uključuje cilj društva kad je riječ o upravljanju kvalitetom, a to je oblikovanje, implementiranje i održavanje funkcioniranja SUK-a. Slično svakom drugom sustavu internih kontrola, SUK mora imati svrhu. Svrha je važna za oblikovanje SUK-a i utvrđivanje je li učinkovit (to jest, je li ispunio svoju svrhu). Prema tome, točka 14. MSUK-a 1 sadrži i cilj društva i cilj SUK-a.

Cilj MSUK-a 1

(točka 14. MSUK-a 1)

Cilj društva je oblikovati, implementirati i održavati funkcioniranje SUK-a.

Cilj SUK-a je društvu pružiti razumno uvjerenje o tome da:

- društvo i njegovo osoblje ispunjavaju svoje odgovornosti u skladu s profesionalnim standardima i primjenjivim zakonskim i regulativnim zahtjevima, te da u skladu s tim standardima i zahtjevima obavljaju angažmane; i
- su izvješća o angažmanima koje izda društvo ili angažirani partneri primjerena u danim okolnostima.

Cilj SUK-a se eksplicitno koristi u zahtjevima iz MSUK-a 1 i to na sljedeći način:

- društvo ga koristi kako bi utvrdilo je li potrebno postavljati dodatne ciljeve kvalitete (točka 24. MSUK-a 1);
- koristi se kod donošenja zaključaka o tome pruža li SUK društvu razumno uvjerenje o tome jesu li ciljevi SUK-a ostvareni (točka 54. MSUK-a 1).

MSUK 1 pojašnjava da razumno uvjerenje ne predstavlja apsolutnu razinu uvjerenja jer postoje ograničenja koja su inherentna SUK-u. Ta ograničenja mogu biti mogućnost da ljudska prosudba u donošenju odluka bude pogrešna i da SUK prestane funkcionirati zbog, na primjer, ljudske pogreške ili nefunkcioniranja aplikacija iz područja informatičkih tehnologija (u daljnjem tekstu: IT).

Odnos MSUK-a 1 s MSUK-om 2 i MRevS-om 220 (izmijenjen)

Točke 2., 3. i A1.
MSUK-a 1

**MSUK 1:
Upravljanje
kvalitetom na razini
društva**

MSUK 1 zahtijeva od društva oblikovanje, implementiranje i održavanje funkcioniranja SUK-a radi upravljanja kvalitetom angažmana koje obavljaju.

SUK u društvu stvara okruženje koje omogućuje i podržava angažirane timove u kvalitetnom obavljanju angažmana.

**MSUK 2:
Pregledi kvalitete
angažmana**

Pregledi kvalitete angažmana čine dio SUK-a društva. MSUK 2 se nadovezuje na MSUK 1 uređujući konkretne zahtjeve u pogledu:

- imenovanja i kriterija za podobnost pregledatelja kvalitete angažmana;
- obavljanja pregleda kvalitete angažmana;
- dokumentiranja pregleda kvalitete angažmana.

**MRevS 220
(izmijenjen):
Upravljanje kvalitetom
na razini angažmana**

MRevS 220 (izmijenjen) uređuje odgovornosti revizora u vezi s upravljanjem kvalitetom na razini angažmana i s tim povezane odgovornosti angažiranog partnera.

Standard se primjenjuje na revizije financijskih izvještaja.

⁶ MRevS 220 (izmijenjen), *Upravljanje kvalitetom za revizije financijskih izvještaja*

Društvo je odgovorno za oblikovanje, implementiranje i funkcioniranje SUK-a. Pojedini aspekti SUK-a se mogu implementirati i funkcionirati na razini angažmana, ali društvo i dalje ostaje odgovorno za cijeli SUK. Pitanje u kojoj mjeri će određeni aspekti SUK-a biti implementirani i funkcionirati na razini angažmana ovisi o vrsti i okolnostima samog društva i angažmana koje obavlja.

i Točka A50. MSUK-a 1 sadrži primjer reagiranja koje funkcionira i na razini društva i na razini angažmana.

Društvo, bez obzira na njegovu veličinu, je dužno postupati u skladu s MSUK-om 1 i, ako je primjenjivo, MSUK-om 2. Angažirani timovi koji obavljaju revizije financijskih izvještaja moraju se pridržavati MRevS-a 220 (izmijenjen). Za određene aspekte SUK-a, manje društvo može utvrditi da ne postoji potreba za reagiranjima na razini cijelog društva i, umjesto toga, oblikovati i implementirati reakcije koje funkcioniraju usporedno s upravljanjem kvalitetom na razini angažmana.

Datum stupanja na snagu

Točka 13.
MSUK-a 1

Društvo je dužno oblikovati i implementirati SUK u skladu s MSUK-om 1 do 15. prosinca 2022. godine. Ocjena SUK-a koju zahtijevaju točke 53. i 54. MSUK-a 1 mora biti obavljena u roku godine dana od 15. prosinca 2022. godine.

To znači da se do 15. prosinca 2022. od društva očekuje da:

- (a) postavi ciljeve kvalitete, identificira i procijeni rizike kvalitete i oblikuje i implementira reakcije na njih; i
- (b) oblikuje i implementira aktivnosti monitoringa.

IAASB je objavio video klip u kojem se diskutira o praktičnim pitanjima koja bi društva trebala razmotriti u sklopu priprema za implementaciju standarda.

[\(pokretanje video klipa\)](#)

Funkcioniranje reakcija i aktivnosti monitoringa obvezno počinju tek od 15. prosinca 2022. godine nadalje.

Ranije usvajanje MSUK-a 1 je dopušteno, ali društva moraju istovremeno usvojiti sva tri standarda koja se odnose na upravljanje kvalitetom.

U slučajevima kad je društvo novo na danom tržištu i počne obavljati angažmane tek nakon datuma stupanja na snagu MSUK-a 1, dužno je oblikovati i implementirati svoj SUK do trenutka kad počne raditi na angažmanima uređenim IAASB-ovim standardima za angažmane. Reakcije društva i njegove aktivnosti monitoringa bi počinjali od tog datuma nadalje.

Primjeri kako društvo može primjenjivati MSUK 1 u praksi

- Društvo se može odlučiti implementirati MSUK 1 u fazama sve do datuma njegovog stupanja na snagu. To, na primjer, može podrazumijevati oblikovanje i implementiranje politika ili postupaka za određene komponente i da se s njihovom primjenom počne u različitim terminima prije stupanja standarda na snagu.

U takvom slučaju društvo bi samostalno odredilo vlastite datume stupanja na snagu svake od takvih politika ili postupaka.

- Primjenom ovakvog pristupa bi se mogli ublažiti učinci istovremenog uvođenja većeg broja promjena.
- Iako bi društvo implementiralo politike ili postupke prije datuma stupanja standarda na snagu, to se ne bi smatralo 'ranijim usvajanjem' MSUK-a 1 jer bi se implementirao samo jedan dio novog SUK-a.
- Društvo može početi primjenu svih novih i izmijenjenih politika ili procesa na datum stupanja standarda na snagu.
- Društvo može uvesti pilot funkcioniranje ili testiranja novog SUK-a prije datuma stupanja standarda na snagu. Ta pilot faza ili testiranje mogu se odnositi na samo na određena područja SUK-a ili prema odabiru angažiranih timova.
- Ne bi se smatralo da je SUK u funkciji sve dok društvo formalno ne uvede i pokrene novi SUK u cijelosti.

Društvo koje postupka prema važećem MSKK-u 1 već je uspostavilo različite politike i postupke. Te politike i postupci mogu još uvijek biti relevantni i primjereni za njegov novi SUK ili će ih biti potrebno izmijeniti ili poboljšati kako bi bili primjereni za novi SUK. Iako postojeće politike i postupci mogu i dalje biti relevantni i primjereni, društvo svejedno mora uspostaviti SUK koji je u skladu s MSUK-om 1.

Struktura MSUK-a 1 i njegove komponente

Točke 6. i A3.
MSUK-a 1

MSUK 1 obuhvaća:

- osam uzajamno povezanih komponenti koje se odnose na ključne aspekte SUK-a; i
- druge zahtjeve u vezi s konkretnim temama.

Društvo mora ispuniti sve zahtjeve MSUK-a 1, uključujući zahtjeve iz pojedinih komponenti.

Društvo ne mora organizirati svoj SUK u skladu s osam komponenti iz standarda i može koristiti drugačiju terminologiju ili okvire za opisivanje komponenti SUK-a.

Važeći MSKK 1 sadrži šest elemenata za koje društva moraju oblikovati politike i postupke.

MSUK 1 ima osam komponenti. Komponente iz MSUK-a1 su usklađene s elementima iz važećeg MSKK-a 1 i uključuju dvije nove komponente:

- proces društva za procjenu rizika; i
- informiranje i komunikacija.

Prikaz osam komponenti MSUK-a 1		
Proces društva za procjenjivanje rizika	Proces koji je društvo uspostavilo kao sastavni dio SUK-a	<ul style="list-style-type: none"> • Proces kojeg se društvo mora pridržavati kod implementiranja pristupa upravljanju kvalitetom koji se zasniva na procjeni rizika. • Proces obuhvaća postavljanje ciljeva kvalitete, utvrđivanje i procjena rizika kvalitete koji dovode u pitanje postizanje tih ciljeva kvalitete, te oblikovanje i implementiranje reakcija kojima se adresiraju procijenjeni rizici kvalitete.
Upravljanje i vodstvo	Stvara okruženje za funkcioniranje SUK-a	<ul style="list-style-type: none"> • Uređuje pitanja kao što su kultura društva, obveze i odgovornost vodstva, organizacijska struktura društva, dodjeljivanje poslova i odgovornosti, te planiranje i raspodjela resursa.
Relevantni etički zahtjevi	Konkretna tema od ključnog značaja za obavljanje angažmana	<ul style="list-style-type: none"> • Uređuje ispunjavanje relevantnih etičkih zahtjeva od strane društva i njegovog osoblja. • Također uređuje i relevantne etičke zahtjeve u mjeri u kojoj se oni odnose na druge strane izvan društva.
Prihvaćanje i nastavljanje odnosa s klijentima i posebnih angažmana	Konkretna tema od ključnog značaja za obavljanje angažmana	<ul style="list-style-type: none"> • Uređuje prosudbe društva u vezi s pitanjem o prihvaćanju ili nastavljanju odnosa s klijentom ili određenog angažmana.
Obavljanje angažmana	Konkretna teme od ključnog značaja za obavljanje angažmana	<ul style="list-style-type: none"> • Uređuje radnje koje društvo poduzima kako bi promoviralo i podržalo dosljedno kvalitetno obavljanje angažmana, uključujući usmjeravanje, nadziranje i provjeravanje rada, konzultiranje i različitost mišljenja. • Uključuje i to na koje načine društvo podržava angažirane timove kod korištenja profesionalne prosudbe i, kad je primjenjivo u odnosu na vrstu i okolnosti angažmana, primjene profesionalnog skepticizma.
Resursi	Omogućava funkcioniranje ostalih komponenti	<ul style="list-style-type: none"> • Uređuje pravodobno stjecanje, razvijanje, korištenje, održavanje, raspoređivanje i dodjeljivanje resursa za oblikovanje, implementiranje i funkcioniranje SUK-a. • Uključuje tehnološke, intelektualne i ljudske resurse i adresira pitanje pružatelja usluga.

Informiranje i komunikacija	Omogućava funkcioniranje ostalih komponenti	<ul style="list-style-type: none"> • Odnosi se na prikupljanje, stvaranje ili korištenje informacija u vezi sa SUK-om i njihovog pravodobnog komuniciranja unutar društva i trećim stranama kako bi se omogućilo oblikovanje, implementiranje i funkcioniranje SUK-a.
Proces monitoringa i otklanjanja nedostataka	Proces koji društvo uspostavlja kao sastavni dio SUK-a	<ul style="list-style-type: none"> • Proces koji: <ul style="list-style-type: none"> ○ društvu pruža relevantne, pouzdane i pravodobne informacije o oblikovanju, implementaciji i funkcioniranju SUK-a; i ○ adresira pitanje poduzimanja primjerenih radnji kao reakcija na nedostatke kako bi isti bili pravodobno otklonjeni.

Kao što je prethodno opisano, pod procesom društva za procjenu rizika i procesom monitoringa i otklanjanja nedostataka podrazumijeva se uvođenje **konkretnih procesa** kojih se društvo mora pridržavati. Preostale komponente čine ciljevi kvalitete koje je društvo dužno uspostaviti i koji predstavljaju osnovu za identificiranje i procjenjivanje rizika kvalitete, kao i za oblikovanje i implementiranje reakcija na njih.

Ostali zahtjevi iz MSUK-a 1 koji adresiraju određene teme povrh osam komponenti uređuju:

- dodjeljivanje odgovornosti u vezi sa SUK-om;
- konkretne reakcije koje društvo mora oblikovati i implementirati;
- okolnosti kad društvo pripada mreži i u sklopu svojeg SUK-a primjenjuje zahtjeve mreže ili koristi usluge mreže;
- godišnju ocjenu rada SUK-a od strane vodstva i ocjenu učinaka vodstva; i
- dokumentiranje.

Funkcioniranje SUK-a na kontinuirani i iterativni način

 Točke 7. i A4. MSUK-a 1

Ključna promjena u MSUK-u 1 je to što predviđa da SUK funkcionira na kontinuirani i iterativni način i reagira na promjene vrste i okolnosti društva i njegovih angažmana. Nadalje, iako je MSUK 1 napisan na linearan način, SUK ne funkcionira linearno. To znači da je:

- predviđeno da se svaka komponenta i zahtjev iz MSUK-a 1 razmatra u kontekstu ostalih komponenti i zahtjeva; i da
- svaka komponenta ili zahtjev može utjecati na druge komponente ili zahtjeve.

Način na koji se komponente uzajamno povezuju i utječu jedna na drugu varira zbog razlika u vrsti pojedinih komponenti.

Ovom ikonom se u Vodiču ističu aspekti MSUK-a 1 koji su povezani s drugom komponentom ili zahtjevom.

Točke A64. i A111. MSUK-a 1 uključuju primjere u kojima su komponente međusobno povezane.

Primjeri uzajamne povezanosti komponenti ili zahtjeva kroz cijeli MSUK 1

Proces procjene rizika i proces monitoringa i otklanjanja nedostataka primjenjuje se na sve aspekte SUK-a

Proces društva za procjenu rizika je proces koji se koristi kod postavljanja ciljeva kvalitete, identificiranja i procjene rizika kvalitete i oblikovanja i implementiranja reakcija na te rizike. Taj proces se primjenjuje na ostale komponente (osim monitoringa i otklanjanja nedostataka).

Kroz proces monitoringa i otklanjanja nedostataka prati se funkcioniranje cijelog SUK-a pa se, dakle, aktivnosti monitoringa poduzimaju u odnosu na sve komponente SUK-a (uključujući proces procjene rizika).

Upravljanje i vodstvo uspostavljaju okruženje koje podržava SUK

Ako vodstvo, na primjer, ne radi na poboljšanju kvalitete i ne stimulira i podržava radnje koje promoviraju kvalitetu, može mu biti teško uvjeriti ili primorati osoblje koje obavlja različite funkcije u sklopu SUK-a (kao što su monitoring ili konzultacije) na ispunjavanje svojih obveza na način kojim se promovira kvaliteta i angažirane timove na obavljanje svojih poslova na kvalitetan način.

Resursi i informiranje i komunikacija su potrebni za funkcioniranje SUK-a

Resursi su potrebni radi podrške drugim komponentama. Na primjer:

- tehnološki resursi u obliku IT aplikacija mogu biti potrebni za olakšavanje odobravanja prihvaćanja odnosa s klijentom ili konkretnih angažmana na primjerenim razinama u društvu;
- priručnici i vodiči koji sadrže odredbe o relevantnim etičkim zahtjevima (intelektualni resursi) mogu biti potrebni kao podrška razumijevanju relevantnih etičkih zahtjeva.

Informiranje i komunikacija su potrebni kao podrška drugim komponentama. Na primjer:

- informacije su potrebne za olakšavanje primjerenog dodjeljivanja osoblja angažmanima;
- informacije su potrebne kao podrška društvu kod donošenja prosudbi o prihvaćanju i nastavljanju odnosa s klijentom i posebnih angažmana;
- komunikacija o relevantnim etičkim zahtjevima je potrebna kako bi se osiguralo da je osoblje upoznato sa svojim obvezama u vezi s njima.

Svojstva različitih komponenti se preklapaju

Na primjer, relevantni etički zahtjevi mogu uključivati odredbe koje se odnose na prihvaćanje i nastavljanje odnosa s klijentom ili posebnih angažmana.

Na primjer, upravljanje i vodstvo se odnose na potrebe za resursima, te planiranje, pribavljanje, raspoređivanje ili dodjeljivanje resursa na način koji je u skladu s predanošću društva kvaliteti.

Reagirane u sklopu jedne komponente može dovesti do pojave rizika kvalitete u drugoj komponenti

Na primjer, društvo može angažirati pružatelja usluga za obavljanje konzultacija s angažiranim timovima o revizijskim i računovodstvenim pitanjima (tj. to je reakcija u sklopu komponente 'Resursi' kojom se razrješava potreba za angažiranjem primjerenih pojedinaca u funkciji SUK-a). Pružatelj usluga naplaćuje od društva satnicu za konzultacije. Korištenje pružatelja usluge konzultiranja može dovesti do pojave rizika u okviru komponente 'Obavljanje angažmana' jer angažirani timovi mogu pokušati razriješiti neko pitanje bez konzultacija kako bi izbjegli stvaranje troškova za društvo.

Jedna reakcija može razriješiti rizike kvalitete u više komponenti

Na primjer, reakcijama koje društvo oblikuje i implementira kako bi adresiralo pritužbe i navode mogu se otkloniti rizici kvalitete koji se odnose na ciljeve kvalitete koji spadaju u komponente: (i) resursi (primjerice, predanost osoblja kvaliteti); (ii) relevantni etički zahtjevi; i (iii) upravljanje i vodstvo.

Način na koji je prilagodljivost riješena u MSUK-u 1

Točke 10., 16. (o), 19. i A31. MSUK-a 1

MSUK 1 zahtijeva od društva oblikovanje, implementiranje i održavanje funkcioniranja SUK-a koji je baziran na vrsti i okolnostima društva i angažmana koje društvo obavlja. U skladu s tim, točka 19. MSUK-a 1 zahtijeva od društva korištenje profesionalne prosudbe pri oblikovanju, implementiranju i održavanju funkcioniranja SUK-a.

Primjeri korištenja profesionalne prosudbe od strane društva

Prilikom oblikovanja politika ili postupaka za provjeru dovršenih angažmana, društvo koristi profesionalnu prosudbu kako bi odredilo:

- koja svojstva angažmana bi mogla utjecati na odabir angažmana koji će biti predmet provjere;
- koje osobine angažiranog partnera bi mogle utjecati na odabir angažiranog partnera koji će biti predmet provjeravanja;
- cikličnu osnovu za odabir angažiranog partnera.

Kod ocjenjivanja je li nalaz nedostatak, društvo koristi profesionalnu prosudbu, uzimajući u obzir čimbenike kao što su rizici kvalitete s kojima je povezan nalaz, vrsta nalaza i koliko je prožimajući te na koji način su oblikovane i obavljene aktivnosti monitoringa.

Prilagodljivost i dimenzioniranje SUK-a su ugrađeni u zahtjeve MSUK-a 1 na više načina:

- ciljevi kvalitete su bazirani na ishodima. Društvo određuje način ostvarivanja tih ciljeva;
- dimenzioniranje rizika kvalitete se obavlja prema okolnostima društva. Pri identificiranju i procjenjivanju rizika kvalitete, društvo se fokusira na razumijevanje stanja, događaja, okolnosti, mjere ili izostanke mjera koji su povezani s vrstom i okolnostima društva i njegovih angažmana;
- samo ograničen broj zahtijevanih reakcija je unaprijed određen. Od društva se očekuje oblikovanje i implementiranje vlastitih reakcija koje su primjerene identificiranim rizicima kvalitete;
- zahtjevi za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka određuju što se očekuje od društva u svrhu adresiranja monitoringa i otklanjanja nedostataka. Način na koji društvo implementira ovaj proces se dimenzionira prema okolnostima društva.

Sljedeće ikone se u Vodiču koriste za isticanje uputa koje su posebno značajne za:

mala ili manje kompleksna društva;

društva koja pripadaju mreži; ili

društvo u javnom sektoru.

Ovaj Vodič uključuje i različite druge primjere koji su relevantni za sva društva.

Materijali za primjenu koji čine sastavni dio MSUK-a 1 uključuju primjere kojima se pokazuje kako primijeniti aspekte ovog standarda na manje kompleksna ili više kompleksna društva. Ovaj Vodič daje i primjere kako se primjena MSUK-a 1 može razlikovati od društva do društva.

Primjeri iz MSUK-a 1 koji konkretno adresiraju pitanje prilagodljivosti:

- točka A35. – dodjeljivanje poslova i odgovornosti;
- točke A39. i A52. – proces društva za procjenu rizika;
- točka A99. – resursi;
- točka A111. – informiranje i komunikacija;
- točke A144, A156. i A166. – proces monitoringa i otklanjanja nedostataka;
- točke A189. i A199. – ocjena SUK-a i ocjene učinaka;
- točka A203. – dokumentiranje.

Točka 17. MSUK-a 1 dopušta da, u određenim slučajevima, neki zahtjev iz MSUK-a 1 nije relevantan za dano društvo zbog vrste i okolnosti društva i njegovih angažmana te se u tom slučaju od društva se neće očekivati ispunjavanje tog zahtjeva. Točka A29. MSUK-a 1 daje primjere takvih okolnosti.

ODGOVORNOST ZA SUK

Točke 17.-22. i
A29.-A38. MSUK-a 1

Dodjeljivanje odgovornosti

Točka 19. MSUK-a 1 navodi da su društva dužna oblikovati, implementirati i održavati funkcioniranje SUK-a. Posljedično tome, društvo u konačnici odgovara za SUK. Unatoč tome, društvo nije pojedinac, koji može poduzimati mjere, već je subjekt. Zbog toga MSUK 1 zahtijeva od društva dodjeljivanje odgovornosti za SUK i druge aspekte SUK-a te za držanje tih pojedinaca odgovornima za poslove koji su im dodijeljeni.

Konkretni zahtjevi MSUK-a 1 koji se odnose na dodjeljivanje odgovornosti dani su u nastavku teksta.

Poslovi i obveze koje društva moraju dodijeliti pojedincima

Pojedinci kojima se dodjeljuju odgovornosti moraju raspolagati primjerenim iskustvom, znanjem, vremenom, utjecajem i autoritetom.

Točke 28. (b) i (c) sadrže ciljeve kvalitete za koje je vodstvo nadležno i odgovorno te kroz svoje postupanje i ponašanje pokazuje predanost kvaliteti.

Krajnja odgovornost za SUK

- povjerava se glavnom direktoru (ili osobi na ekvivalentnoj funkciji), glavnom partneru (ili osobi na ekvivalentnoj funkciji) ili, ako je primjereno, upravnom odboru koji čine partneri društva (ili osobe na ekvivalentnim funkcijama)
- očekuje se da osoba razumije MSUK 1 (točka 18.)
- ima krajnju odgovornost za to da društvo ostvari cilj MSUK-a 1
- nadležan/a je za ocjenu i donošenje zaključaka o tome ispunjava li SUK svoje ciljeve, što je važno za držanje te osobe izravno odgovornom za SUK (točke 53. i 54.)

Operativna odgovornost za SUK

- očekuje se da osoba razumije MSUK 1 (točka 18.)
- odgovara za oblikovanje, implementaciju i održavanje funkcioniranja SUK-a

Operativna odgovornost za određene aspekte SUK-a

- usklađenost sa zahtjevima u vezi s neovisnošću
  - odgovoran/odgovorna je za nadziranje pitanja koja se odnose na neovisnost (točka A36.)
- proces monitoringa i otklanjanja nedostataka
  - odgovoran/odgovorna je za nadziranje monitoringa i otklanjanja nedostataka
  - osoba/e su dužne poduzeti radnje na otklanjanju nedostataka i obavještavati o pitanjima koja se odnose na monitoring i otklanjanje nedostataka (točke 43., 44. i 46.)
- drugi konkretni aspekti koje odredi društvo

MSUK 1 objašnjava da se načini dodjeljivanja poslova, odgovornosti i nadležnosti mogu razlikovati od društva do društva i da na njih mogu utjecati zakonski ili regulativni zahtjevi koji se odnose na strukture vodstva i managementa te odgovornosti koje su im dodijeljene.

Iako MSUK 1 zahtijeva od društva dodjeljivanje odgovornosti, ali se od pojedinca/pojedinaca kojima su odgovornosti dodijeljene ne očekuje da sami obave sve postupke, zadaće i radnje koje su potrebne kako bi se ta odgovornost ispunila. Oni mogu te postupke, zadaće ili radnje delegirati, pod uvjetom da i nadalje ostaju odgovorni za sve obveze koje su im dodijeljene.

i Točka A35. MSUK-a 1 sadrži primjer načina na koji je moguće dodijeliti poslove i odgovornosti, što se može razlikovati ovisno o tome je li riječ o manje ili više kompleksnom društvu.

i Točka A33. MSUK-a 1 sadrži primjer koji pokazuje način na koji društvo odgovara za ocjenu rada i donošenje zaključaka u vezi sa SUK-om, te dalje dodjeljuje poslove ocjenjivanja i donošenja zaključaka osobi/osobama koje snose krajnju odgovornost za SUK.

Jedan od ciljeva kvalitete u sklopu komponente 'Upravljanje i vodstvo' je taj da društvo uspostavi organizacijsku strukturu i dodjeljivanje poslova, odgovornosti i nadležnosti koje je primjereno za omogućavanje oblikovanja, implementiranja i održavanje funkcioniranja SUK-a.

Točka 56. MSUK-a 1 traži od društva poduzimanje periodičnog ocjenjivanja učinka osobe/a kojima je dodijeljena odgovornost za SUK te osobe/a na koje je delegirana operativna odgovornost za SUK. Takvim periodičnim ocjenama učinka promiče se odgovornost vodstva.

Kome se može dodijeliti odgovornost za SUK ili pojedine aspekte SUK-a

MSUK 1 objašnjava da se odgovornost za SUK ili pojedine aspekte SUK-a dodjeljuje osobama koje su u pravilu partneri u društvu. Međutim, standard dopušta da u nekim slučajevima ta osoba možda neće biti partner u društvu. Na primjer, to može biti slučaj kad je osoba partner u regionalnom subjektu mreže a društvo obuhvaća tek određeno područje u toj regiji.

Društva ne mogu prenijeti odgovornost vodstva na pružatelja usluga jer društvo odgovara za svoj SUK a te osoba/e moraju imati primjeren utjecaj i autoritet unutar društva.

MSUK 1 zahtijeva da pojedinci kojima je dodijeljena odgovornost za SUK ili pojedine aspekte SUK-a također imaju primjereno iskustvo i znanje za ispunjavanje dodijeljenih odgovornosti. U nekim slučajevima, društvo može imati zasebne poslovne jedinice ili uslužne djelatnosti koje nisu uključene u angažmane koje društvo obavlja u skladu s IAASB-ovim standardima za angažmane (na primjer, pružanje savjetodavnih usluga). MSUK 1 ne traži od pojedinaca kojima je dodijeljena odgovornost za SUK ili njegove aspekte da raspolažu velikim iskustvom u vezi s konkretnim angažmanima koje društvo obavlja (tj. iskustvo ili znanje koje se odnosi na revizijske angažmane). Ipak, s obzirom na odgovornosti tih pojedinaca, može biti potrebno da su upoznati i da imaju iskustvo u odnosu na strateške odluke, mjere i poslovanje društva, uključujući angažmane koje društvo obavlja.

Promjene u MSUK-u 1 u odnosu na važeći MSKK 1 vezano uz vodstvo

- Objašnjenja u vezi s tim tko sve mora imati razumijevanje MSUK-a 1
- Veći naglasak na odgovornost vodstva za SUK
- Prošireni zahtjevi za dodjeljivanje određenih nadležnosti u vezi sa SUK-om:
  - operativne odgovornosti za SUK;
  - operativne odgovornosti za postupanje prema zahtjevima neovisnosti; i
  - operativne odgovornosti za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka.
- Poboljšani zahtjevi u pogledu kvalifikacija pojedinaca kojima se dodjeljuju odgovornosti:
  - uključuje osobu/e kojoj/ima se dodjeljuje krajnja odgovornost za SUK;
  - zahtjev da moraju raspolagati primjerenim iskustvom, znanjem, utjecajem i autoritetom u društvu, kao i dovoljnim vremenom za ispunjavanje obveza koje su im dodijeljene.
- Novi zahtjev za izravnim kanalom komunikacije između:
  - osobe/a kojima je dodijeljena operativna odgovornost za SUK, usklađenost sa zahtjevima neovisnosti i za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka; i
  - osobe/a kojima je dodijeljena krajnja odgovornost za SUK.

PROCES DRUŠTVA ZA PROCJENU RIZIKA

Točke 16. (q), 16. (r), 16. (u), 23.-27., A25.-A27. i A39.-A54. MSUK-a 1

Temelj MSUK-a 1 i ključna promjena koju standard uvodi u odnosu na važeći MSKK 1 je obveza društva da primjenjuje pristup upravljanju kvalitetom koji se zasniva na procjeni rizika. Na taj način, društvo će biti usmjereno na:

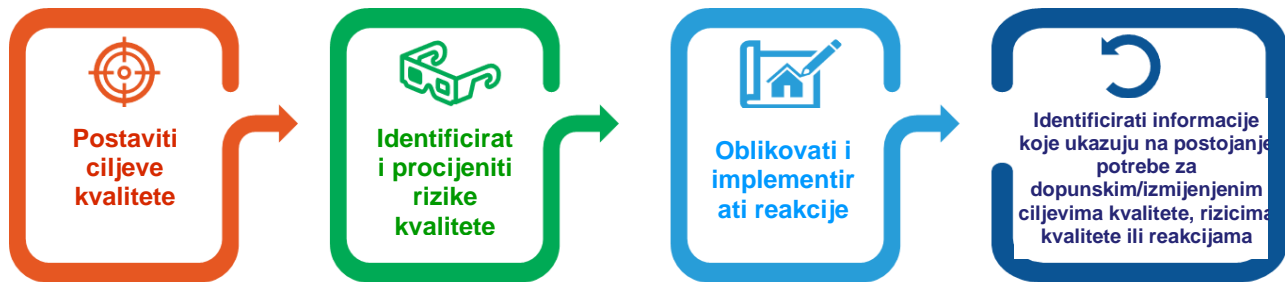

Proces društva za procjenu rizika je novost u MSUK-u 1.

- rizike koji bi se mogli pojaviti s obzirom na vrstu i okolnosti društva i angažmana koje obavlja; i
- implementiranje reakcija kojima se primjereno razrješavaju ti rizici.

Pristup zasnovan na procjeni rizika omogućava društvu da SUK dimenzionira prema svojim okolnostima, kao i okolnostima angažmana koje obavlja. On ujedno pomaže društvu da učinkovito upravlja kvalitetom tako što će se usredotočiti na ono što su najbitnija pitanja s obzirom na vrstu i okolnosti društva i angažmana koje obavlja.

MSUK 1 zahtijeva od društva uspostavu procesa procjene rizika kako bi uspostavilo ciljeve kvalitete, identificiralo i procijenilo rizike kvalitete i oblikovalo i implementiralo reakcije kojima se razrješuju ti rizici. Standard sadrži i sljedeće konkretne zahtjeve o tome kako primijeniti navedeni proces:

Oblikovanje procesa društva za procjenjivanje rizika

Točke 23. i A39.-A41. MSUK-a 1

Način postavljanja ciljeva kvalitete, identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete i oblikovanja i implementiranja reakcija na njih se razlikuju od društva do društva. Na njih utječu vrsta i okolnosti društva, uključujući to kako je društvo strukturirano i organizirano.

S obzirom da se upravljanju kvalitetom pristupa na proaktivan i stalan način, informacije koje društvo koristi kod postavljanja ciljeva kvalitete, identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete i oblikovanja i implementiranja reakcije uključuju informacije koje dolaze i iz SUK-a društva kao što su:

- informacije prikupljene posredstvom komponente 'Informiranje i komunikacija', koje mogu dolaziti iz internih i eksternih izvora; i
- rezultati procesa društva za monitoring i otklanjanje nedostataka.

i Točka A39. MSUK-a 1 daje primjer načina na koji se oblikovanje procesa društva za procjenjivanje rizika može razlikovati ovisno o tome je li riječ o manje ili o više kompleksnom društvu.

i Točka A41. MSUK-a 1 sadrži primjere izvora informacija koje društvo može koristiti za svoju procjenu rizika a koji mogu biti i interni ili eksterni.

Proces postavljanja ciljeva kvalitete, identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete i oblikovanja i implementiranja reakcije na rizike je iterativan i stalno se mijenja. MSUK 1 pojašnjava da:

- prilikom identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete, društvo može utvrditi da je potrebno postaviti dodatni cilj ili ciljeve kvalitete;
- prilikom oblikovanja i implementiranja reakcije, društvo može utvrditi da određeni rizik nije identificiran i procijenjen;
- iz reakcije društva na rizike mogu proisteci stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjere koji će rezultirati dodatnim rizicima kvalitete.

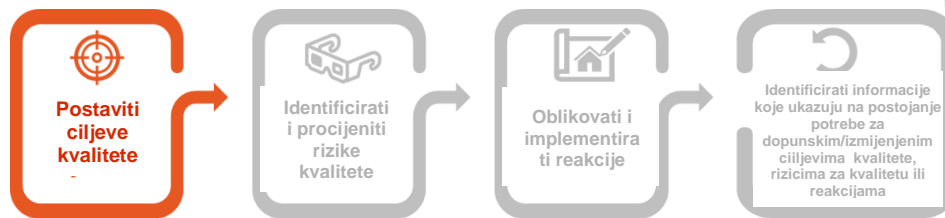
Primjer situacije kad se, pri identificiranju i procjenjivanju rizika kvalitete, ustanovi da je potrebno postaviti dodatni cilj kvalitete

U nastojanju da stekne razumijevanje zakona, regulative, profesionalnih standarda i okruženja u kojem posluje, društvo saznaje da u danoj jurisdikciji postoji zakon o upravljanju revizorskim društvima u odnosu na koji je potrebno postaviti dodatni cilj kvalitete.

Primjer reakcije iz koje proizlazi rizik kvalitete
Društvo angažira pružatelja usluga za upravljanje svim aspektima IT okruženja društva. To stvara novi rizik kvalitete u odnosu na relevantne etičke zahtjeve jer taj pružatelj usluga ima pristup povjerljivim podacima klijenata.

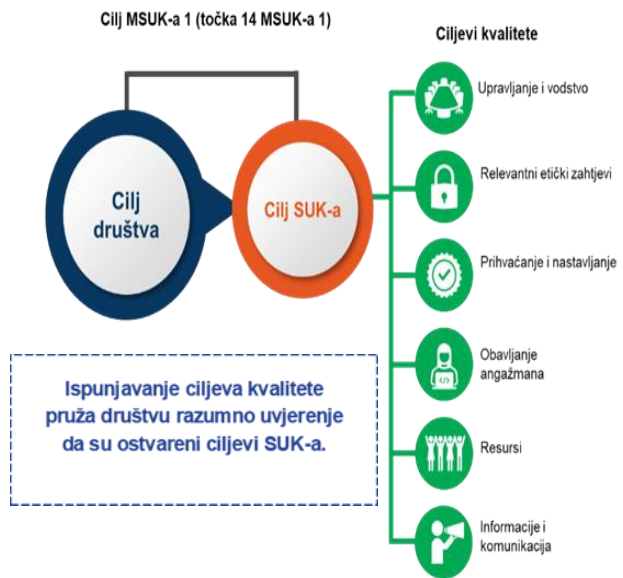
Postaviti ciljeve kvalitete

Točke 16. (q), 24. i A42.-A44. MSUK-a 1

SUK se smatra učinkovitim kad ostvaruje ciljeve SUK-a (ciljeve iz točke 14. MSUK-a 1). Ciljevi SUK-a uređeni točkom 14. MSUK-a 1 (i ranije opisani u ovoj publikaciji) odnose se na najvišu razinu, zbog čega MSUK 1 daje i konkretnije ciljeve kvalitete za različite komponente SUK-a, kako bi bilo jasno koje ishode društvo mora ostvariti kako bi imalo SUK koji učinkovito upravlja kvalitetom.

Postojanje ciljeva kvalitete u sklopu svake pojedinačne komponente pomaže društvu da na primjereni način identificira i procijeni rizike kvalitete jer ga ti ciljevi konkretnije usmjeravaju na ono što treba postići i na sve što bi moglo poći krivo tijekom postizanja ciljeva kvalitete.

Ciljevi kvalitete koje je društvo dužno uspostaviti

MSUK 1 sadrži ciljeve kvalitete za sljedeće komponente:

- upravljanje i vodstvo;
- relevantni etički zahtjevi;
- prihvaćanje i nastavljanje odnosa s klijentima i posebnih angažmana;
- obavljanje angažmana;
- resursi; i
- informiranje i komunikacija.

Ne postoje ciljevi kvalitete za proces društva za procjenjivanje rizika i proces monitoringa i otklanjanja nedostataka jer su te komponente procesi i MSUK 1 propisuje konkretne zahtjeve o načinu na koji moraju biti primijenjeni.

Društvo je dužno postaviti ciljeve kvalitete koji su specificirani za navedene komponente. Međutim, mogu postojati situacije kad određeni cilj kvalitete ili njegov aspekt nisu relevantni za dano društvo zbog vrste i okolnosti društva ili njegovih angažmana.

Primjer situacije u kojoj cilj kvalitete ne mora biti relevantan

Cilj kvalitete iz točke 31. (b) MSUK-a 1 koji se odnosi na usmjeravanje, nadziranje i provjeru rada ne mora biti relevantan za samostalne revizore.

MSUK 1 daje sveobuhvatne ciljeve kvalitete. Svakom opisivanju ciljeva kvalitete iz MSUK-a 1 uz korištenje drugačije terminologije ili skraćenica treba pristupiti s oprezom jer se na taj način može nenamjerno promijeniti značenje cilja ili izgubiti njegov ključni aspekt. Djelomično postavljeni cilj kvalitete može dovesti do nedostataka u SUK-u.

Primjer djelomično postavljenog cilja kvalitete

Društvo postavlja sljedeći cilj kvalitete:

„Dokumentacija o angažmanu se pravodobno objedinjuje nakon datuma izvješća o angažmanu.“

U ovom slučaju, društvo nije uspostavilo ostatak cilja u skladu s točkom 31.(f) MSUK-a 1, kako slijedi:

„Dokumentacija o angažmanu se primjereno održava i čuva na način koji odgovara potrebama društva i u skladu s zakonima, regulativom, relevantnim etičkim zahtjevima, ili profesionalnim standardima.“

Primjer cilja kvalitete kojeg je društvo opisalo na toliko drugačiji način da je izgubljen njegov ključni aspekt

Društvo postavlja sljedeći cilj kvalitete:

„Dokumentacija o angažmanu se arhivira u roku šezdeset (60) dana i čuva u razdoblju od pet (5) godina od datuma izvješća o angažmanu ili od datuma revizorskog izvješća o financijskim izvještajima grupe, ako taj datum nastupa kasnije i kad je primjenjivo.“

Ovakvom formulacijom cilja kvalitete nenamjerno se izgubio ključni aspekt cilja kako je definiran u točki 31.(f) MSUK-a 1. Točnije:

- cilj ne uređuje obvezu održavanja dokumentacije; i
- cilj ne uzima u obzir činjenicu da može biti potrebno prilagoditi razdoblja obveznog čuvanja dokumentacije promjenama potreba društva, zakona, regulative, relevantnih etičkih zahtjeva ili profesionalnih standarda.

Društvo ne mora, ali može odlučiti postaviti i podciljeve kako bi poboljšalo svoje identificiranje i procjenjivanje rizika kvalitete i oblikovanje i implementiranje reakcija na njih.

Primjer slučaja kad društvo postavlja podciljeve

Društvo ima tri operativne jedinice: usluge na području revizije, oporezivanja i računovodstva. Operativna jedinica za oporezivanje povremeno obavlja angažmane za dogovorene postupke, a jedinica za računovodstvo sastavlja financijske izvještaje. Društvo za svoje operativne jedinice postavlja podciljeve koji su posebno prilagođeni kako bi bili relevantni i odgovarali vrsti usluga koje operativne jedinice pružaju ili angažmana koje obavljaju. Na primjer, društvo postavlja dolje pobrojane podciljeve povezane s ciljem kvalitete iz točke 32.(a)(i) MSUK-a 1.

Cilj kvalitete iz točke 32.(a)(i) MSUK-a 1:

„Osoblje se zapošljava, usavršava i zadržava te raspolaže kompetencijama i sposobnostima za dosljedno kvalitetno obavljanje angažmana, uključujući znanje ili iskustvo relevantno za angažmane koje društvo obavlja.“

Društvo je postavilo sljedeće podciljeve:

- za operativnu jedinicu - revizija, „osoblje se zapošljava, usavršava i zadržava te raspolaže kompetencijama i sposobnostima za dosljedno kvalitetno obavljanje revizije, uključujući znanje ili iskustvo relevantno za revizije i gospodarske grane u kojima društvo obavlja revizije“;
- za operativnu jedinicu - oporezivanje, „osoblje se zapošljava, usavršava i zadržava te raspolaže kompetencijama i sposobnostima za dosljedno kvalitetno obavljanje angažmana za dogovorene postupke, uključujući znanje ili iskustvo relevantno za takve angažmane“;
- za operativnu jedinicu - računovodstvene usluge, „osoblje se zapošljava, usavršava i zadržava te raspolaže kompetencijama i sposobnostima za dosljedno kvalitetno kompiliranje financijskih izvještaja, uključujući znanje ili iskustvo relevantno za kompiliranje financijskih izvještaja“.

Postavljanje dodatnih ciljeva kvalitete

S obzirom da se okolnosti jednog mogu značajno razlikovati od okolnosti drugog društva, može se dogoditi da društvo mora postaviti i ostvariti i druge ciljeve kvalitete povrh onih koji su uređeni MSUK-om 1 kako bi ostvarilo ciljeve SUK-a. U skladu s tim, MSUK 1 zahtijeva od društva postavljanje dodatnih ciljeva kvalitete kad procijeni da su oni potrebni za postizanje ciljeva SUK-a. Standard navodi da se ne očekuje da okolnosti pod kojima društvo mora postaviti dodatne ciljeve kvalitete budu česta pojava pa, prema tome, sva društva neće smatrati potrebnim postaviti dodatne ciljeve kvalitete.

 Točka A42. MSUK-a 1 sadrži primjer slučaja u kojem društvo može razmotriti postavljanje novih ciljeva kvalitete kao primjereno postupanje.

Odnosi između različitih ciljeva kvalitete

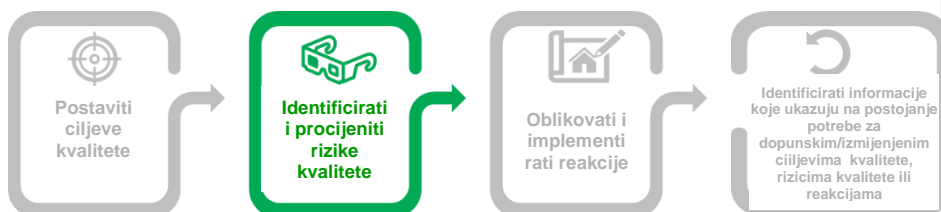
Ciljevi kvalitete, ako se ostvare, skupno predstavljaju ispunjenje ciljeva SUK-a. Posljedično tome, ciljevi kvalitete iz različitih komponenti su međusobno povezani i ovisni. Na primjer, cilj iz jedne komponente može se preklapati s ciljem kvalitete iz druge komponente, biti povezan s njim, podržavati ga ili biti podržavan od tog cilja iz druge komponente.

Primjer cilja kvalitete koji podržava drugi cilj kvalitete

Ciljevi kvalitete koji spadaju u komponentu 'Informiranje i komunikacija' odnose se na informacijski sustav, komunikacije i razmjene informacija u cijelom društvu i s angažiranim timovima. Ti ciljevi kvalitete imaju ključni značaj za podržavanje ciljeva kvalitete iz komponente 'Relevantni etički zahtjevi' jer je pravodobna komunikacija primjerenih informacija presudna za ispravno ispunjavanje relevantnih etičkih zahtjeva.

Identificirati i procijeniti rizike kvalitete

Točke 16. (r), 25. i A45.-A48. MSUK-a 1

Kod identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete težište se stavlja na ono što može krenuti krivo u postizanju ciljeva kvalitete. Posljedično tome, ono pomaže društvu kod oblikovanja i implementiranja reakcija kojima će se učinkovito razriješiti rizici kvalitete, a ujedno doprinosi da društvo učinkovito i djelotvorno koristi svoje resurse kako bi adresiralo i poboljšalo kvalitetu.

Što je rizik kvalitete?

Postoji veliki broj rizika koji bi se mogli negativno utjecati na postizanje ciljeva kvalitete. Međutim, MSUK 1 ne smatra sve rizike rizicima kvalitete jer ne bi bilo razumno niti praktično izvodivo da društvo identificira i procjenjuje svaki mogući rizik, te da oblikuje i implementira reakcije na svaki rizik. Cilj MSUK-a 1 je usmjeriti društva na one rizike koji bi imali najveći utjecaj na postizanje ciljeva kvalitete kako bi ih društvo moglo adresirati na primjeren način.

Definicija rizika kvalitete iz MSUK-a 1 uključuje prag na osnovu kojeg se određeni rizici smatraju rizicima kvalitete. Neki rizik se smatra rizikom kvalitete ako zadovoljava oba kriterija iz definicije.

Postoji razumna mogućnost da će se rizik pojaviti.

Postoji razumna mogućnost da rizik samostalno ili u kombinaciji s drugim rizicima negativno utječe na postizanje jednog ili više ciljeva kvalitete.

Društvo koristi profesionalnu prosudbu pri utvrđivanju prelazi li određeni rizik prag iz definicije rizika kvalitete.

Bez obzira na to ima li društvo podciljeve, prag za identificiranje rizika kvalitete je na razini ciljeva kvalitete iz MSUK-a 1. Mogu postojati situacije u kojima rizik ima razumnu mogućnost negativnog **utjecanja na postizanje podcilja**, ali nema razumnu mogućnost **utjecanja na postizanje cilja kvalitete**. U tom slučaju takav rizik se ne bi smatrao rizikom kvalitete.

Na koji način društva identificiraju i procjenjuju rizike kvalitete

MSUK 1 uređuje proces kojeg su se društva dužna pridržavati kod identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete. Proces je prikazan dijagramom u nastavku:

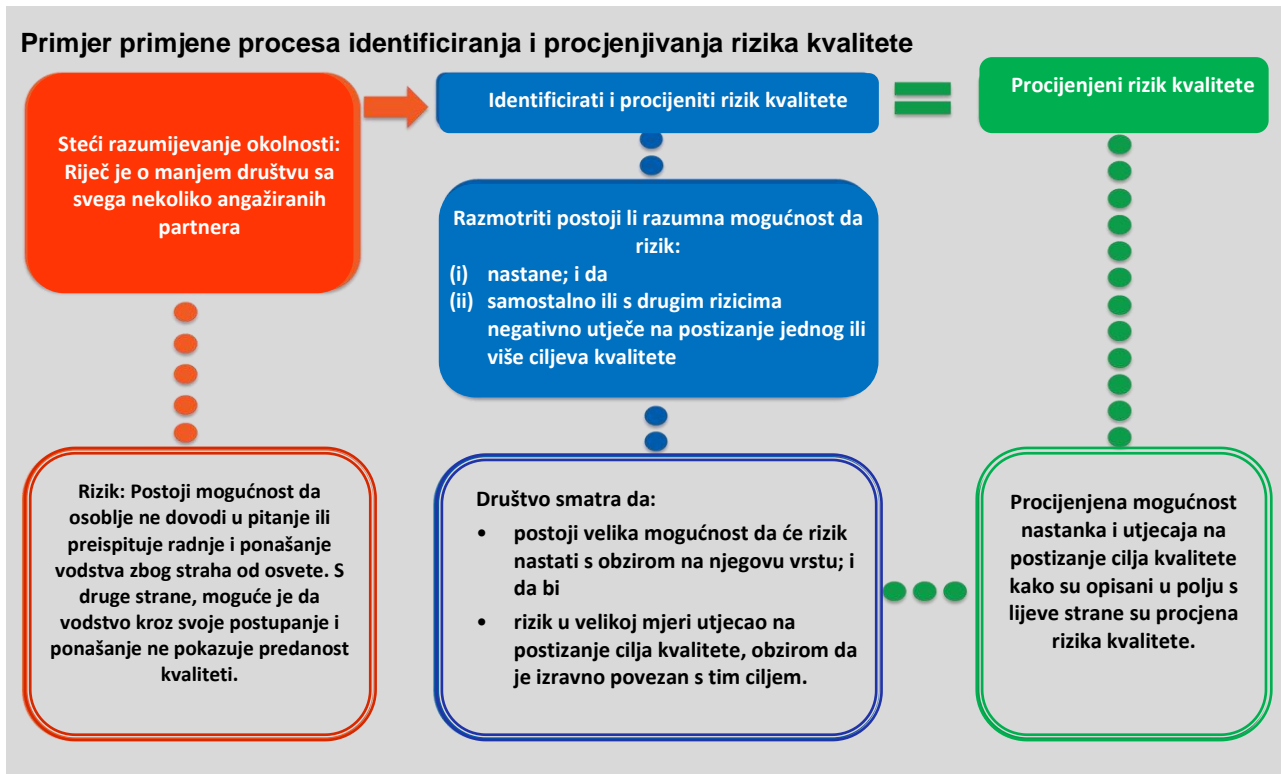
Proces se, prije svega, fokusira na razumijevanje različitih stanja, događaja, okolnosti, mjera ili izostanaka mjera koji su povezani s društvom i njegovim angažmanima a koji bi mogli negativno utjecati na postizanje ciljeva kvalitete. Da naglasimo, društvo je dužno steći razumijevanje onoga što može **negativno** utjecati na postizanje ciljeva kvalitete.

Prilikom identificiranja rizika kvalitete, društvo razmatra:

- na koji način i u kojoj mjeri stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjera mogu utjecati na postizanje ciljeva kvalitete; i
- mogućnost da rizik kvalitete zaista nastane. Ovo je potrebno kako bi se utvrdilo prelazi li razmatrani rizik prag rizika kvalitete.

Na **procjenu** rizika kvalitete također utječe i to na koji način i u kojem stupnju stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjera mogu utjecati na ciljeve kvalitete i kolika je mogućnost da se ti rizici pojave. Posljedično tome identificiranje i procjenjivanje rizika kvalitete mogu se obavljati usporedno. Društvo se može odlučiti da identificiranje i procjenjivanje rizika poduzima kao dva zasebna koraka, ali to se ne zahtjeva niti očekuje.

i Točka A48. MSUK-a 1 daje primjere čimbenika koji bi mogli utjecati na to u kojoj mjeri rizik može negativno utjecati na postizanje cilja ili ciljeva kvalitete, kao što su učestalost njegovog pojavljivanja i trajanje njegovog utjecaja.

Stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjera koji bi mogli negativno utjecati na postizanje ciljeva kvalitete

U funkciji promoviranja dosljednog implementiranja procesa identificiranja i procjene rizika u svim društvima, MSUK 1 uključuje stanja, događaje, okolnosti, mjere ili izostanke mjera koje društvo mora razumjeti, a koji su usmjereni na vrstu i okolnosti društva i njegovih angažmana. Točka 25.(a) MSUK-a 1 navodi stanja, događaje, okolnosti, mjere ili izostanke mjera za koje se od društva očekuje da ih:

- razumije;
- uzme u obzir (tj. razmatra) način na koji mogu negativno utjecati na postizanje ciljeva kvalitete; i
- odredi je li riječ o rizicima kvalitete.

i Točka A46. MSUK-a 1 sadrži primjere toga što društvo razumije kao stanja, događaje, okolnosti, mjere ili izostanke mjera koji bi mogli negativno utjecati na postizanje ciljeva kvalitete i kao rizike za kvalitetu koji bi se mogli pojaviti.

Stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjera iz točke 25.(a) MSUK-a 1 koje društvo mora razumjeti

Složenost i obilježja poslovanja društva

Razumijevanje i razmatranje pitanja kao što su veličina društva, geografska rasprostranjenost društva, struktura društva, opsega u kojem je društvo koncentriralo ili centraliziralo svoje procese ili aktivnosti (na primjer, koristi li centre za pružanje usluga) te obilježja i raspoloživost resursa društva.

Strateške i poslovne odluke i mjere, poslovni procesi i poslovni model društva	Razumijevanje i razmatranje pitanja poput odluka o financijskim i operativnim pitanjima, uključujući strateške ciljeve društva, način upravljanja financijskim resursima, rast tržišnog udjela društva, specijaliziranost na konkretnu gospodarsku granu ili nuđenje novih usluga.
Obilježja i upravljački stil vodstva	Razumijevanje i razmatranje pitanja kao što su sastav vodstva društva i trajanje njihovih mandata, način na koji je utjecaj raspoređen među njima i način na koji vodstvo motivira i potiče osoblje.
Resursi društva, uključujući resurse koje osiguravaju pružatelji usluga	Razumijevanje i razmatranje pitanja kao što su opće pozadinske informacije o osoblju društva, opći profil i struktura osoblja, korištenje tehnologije i način pribavljanja, razvijanja i održavanja tehnologije te dostupnost i alokacija financijskih resursa. U odnosu na pružatelje usluga, to uključuje pitanja poput toga u kojoj mjeri i na koji način će ih društvo koristiti, kao i opća obilježja pružatelja usluga koje društvo koristi.
Zakoni, regulativa, profesionalni standardi i okruženje u kojem društvo posluje	Razumijevanje i razmatranje pitanja poput regulative koja je izravno relevantna za društvo, profesionalnih i drugih standarda ili propisa koji se odnose na angažmane kakve društvo obavlja (na primjer, općih okvira financijskog izvještavanja koji se uobičajeno koriste u toj jurisdikciji), ekonomske stabilnosti, društvenih čimbenika i općeg javnog mijenja o profesionalnim revizorskim društvima (primjerice, opće pomanjkanje povjerenja zbog stalnih propusta revizije).
Vrsta i opseg zahtjeva mreže i usluga mreže	Razumijevanje i razmatranje pitanja kao što su vrsta mreže, na koji način je mreža organizirana i opća razina kvalitete zahtjeva mreže ili usluga mreže.
Vrste angažmana koje društvo obavlja i izvješća koja se izdaju	Razumijevanje i razmatranje pitanja kao što su koje vrste angažmana društvo obavlja, uključujući: <ul style="list-style-type: none"> • revizije i uvide u financijske izvještaje, te obavlja li društvo angažmane za izvješćivanje o sažetim financijskim izvještajima ili uvide u financijske izvještaje tijekom godine; • druge angažmane za izražavanje uvjerenja ili angažmane za povezane usluge i vrstu predmetnog pitanja za koje se obavljaju ti angažmani (na primjer, izvješća o emisiji stakleničkih plinova, o kontrolama u uslužnim organizacijama, itd.). Društvo se također može odlučiti razmotriti i steći razumijevanje načina na koji će korisnici izvješća, koje društvo izda, koristiti ta izvješća.

Vrste subjekata za koje se obavljaju angažmani

Razumijevanje i razmatranje pitanja poput gospodarske grane u okviru koje posluju ti subjekti i vrste njihovog poslovanja, veličine i kompleksnosti subjekata, vrste udjela u društvima (na primjer, jesu li vlasnici ujedno i direktori ili jesu li društva uvrštena na burzu) ili veličine ili vrste dioničara društva.

Bitno je napomenuti da točka 25.(a) MSUK-a 1 ne daje iscrpan popis svih mogućih stanja, događaja, okolnosti, mjera ili izostanaka mjera. I druga stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjera mogu negativno utjecati na postizanje ciljeva kvalitete i društvo mora steći razumijevanje o njima i dodatno razmotriti postoje li rizici kvalitete.

Slično tomu, sva stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjera nisu relevantni za svaki cilj kvalitete.

Primjeri stanja, događaja, okolnosti, mjera ili izostanaka mjera koji mogu negativno utjecati na postizanje ciljeva kvalitete i rizici kvalitete koji bi mogli proizaći iz njih

Stanje, događaj, okolnost, mjera ili izostanak mjere koji može negativno utjecati na postizanje nekog cilja kvalitete

Rizik kvalitete koji bi se mogao pojaviti

Složenost i obilježja poslovanja društva: riječ je o velikom društvu s više podružnica od kojih svaka ima voditelja koji je zadužen za kvalitetu angažmana i administrativne i operativne poslove.

U kontekstu upravljanja i vođenja iz ovoga bi mogli proizaći rizici kvalitete u vezi s prisustvom dosljedne kulture u cijelom društvu zbog geografske rasprostranjenosti društva i odgovornosti vodstva.

Strateške i poslovne odluke i mjere, poslovni procesi i poslovni model društva: društvo ima strateški cilj razvijati svoje poslovanje u segmentu oporezivanja i nuditi opsežnije savjetovanje i podršku kod poreznog planiranja.

U kontekstu relevantnih etičkih zahtjeva, ovo dovodi do pojave rizika kvalitete u smislu da društvo krši zahtjeve neovisnosti u pogledu usluga koje nisu revizija.

Obilježja i upravljački stil vodstva: s obzirom da je riječ o malom društvu, vodstvo je koncentrirano na jednu osobu i ona svakodnevno komunicira s osobljem.

U kontekstu obavljanja angažmana, ovo dovodi do pojave rizika kvalitete na način da osoblje ne obavještava društvo o razlikama u mišljenjima u koje je uključeno vodstvo.

Resursi društva, uključujući resurse koje osiguravaju pružatelji usluga: društvo ima centar za pružanje usluga čije sjedište je u drugoj jurisdikciji gdje se obavljaju određeni aspekti revizijskih angažmana društva.

U kontekstu obavljanja angažmana, iz ovoga proizlazi rizik kvalitete na način da se rad osoblja ne usmjerava, nadzire i provjerava na primjeren način.

Stanje, događaj, okolnost, mjera ili izostanak mjere koji može negativno utjecati na postizanje nekog cilja kvalitete	Rizik koji bi se mogao pojaviti
<p>Zakoni, regulativa, profesionalni standardi i okruženje u kojem društvo posluje: društvo podliježe lokalnom kodeksu o upravljanju revizorskim društvima.</p>	<p>U kontekstu upravljanja i vođenja, ovo dovodi do pojave rizika kvalitete na način da društvo ne ispunjava zahtjeve kodeksa o upravljanju revizorskim društvima koji se odnose na njegovu organizacijsku strukturu i način na koji dodjeljuje poslove, odgovornosti i nadležnost.</p>
<p>Zakoni, regulativa, profesionalni standardi i okruženje u kojem društvo posluje: uslijed pandemije, angažirani timovi su primorani raditi na daljinu.</p>	<p>U kontekstu informiranja i komunikacije, iz ovoga proizlazi rizik kvalitete na način da se informacije ne komuniciraju angažiranim timovima koji rade na daljinu u pravom obliku ili na pravi način kako bi se osiguralo da angažirani timovi razumiju i ispunjavaju svoje obveze u obavljanju angažmana.</p>
<p>Zakoni, regulativa, profesionalni standardi i okruženje u kojem društvo posluje: uvedeni su novi propisi koji sadrže obvezu zamjene revizorskog društva svakih deset (10) godina, zbog čega društvo izgubi značajan broj angažmana u kratkom razdoblju i veći broj njegovog osoblja postane nedovoljno iskorišteno.</p>	<p>U kontekstu prihvaćanja i nastavljanja, ovo dovodi do pojave rizika kvalitete na način da društvo neprimjereno prihvati odnos s klijentom ili određeni angažman jer ima previše djelatnika.</p>
<p>Vrsta i opseg zahtjeva i usluga mreže: mreža zahtijeva da sva društva iz mreže koriste IT softver u vezi s neovisnošću koji je mreža razvila. Osoblje mora unijeti podatke o svojim financijskim interesima u softver a u njega se unose i sve usluge koje se pružaju klijentima. Softver pretražuje podatke i automatski obavještava društvo o povredama neovisnosti.</p>	<p>U kontekstu relevantnih etičkih zahtjeva, iz ovoga proizlazi rizik kvalitete na način da mreža ne uzima u obzir na primjeren način zahtjeve jurisdikcije u pogledu neovisnosti pri razvijanju softvera i da samo društvo ne bude obaviješteno o nastalim povredama neovisnosti.</p>
<p>Vrste angažmana koje društvo obavlja i izvještaja koji se objavljuju: društvo obavlja angažmane za izražavanje uvjerenja u vezi s izvještajima o emisijama stakleničkih plinova.</p>	<p>U kontekstu resursa, ovo dovodi do pojave rizika kvalitete na način da društvo ne raspolaže primjerenim intelektualnim resursima koji bi podržali ove angažmane i da angažirani timovi koriste intelektualne resurse koji ne uzimaju u obzir zakone i regulativu dane jurisdikcije u vezi s emisijama stakleničkih plinova.</p>

Stanje, događaj, okolnost, mjera ili izostanak mjere koji može negativno utjecati na postizanje nekog cilja kvalitete	Rizik koji bi se mogao pojaviti
<p>Vrste subjekata za koje se obavljaju angažmani: društvo obavlja kompiliranje financijskih izvještaja za subjekte iz gospodarskih grana u kojima se prema novijim izmjenama računovodstvenih standarda zahtijevaju kompleksna objavljivanja u financijskim izvještajima. U pravilu kompiliranja koja je društvo obavljalo nisu složena.</p>	<p>U kontekstu obavljanja angažmana, ovo dovodi do pojave rizika kvalitete na način da angažirani timovi koji obavljaju kompiliranje ne provode primjerene konzultacije obzirom da se ranije nisu morali konzultirati o kompleksnim objavljivanjima u financijskim izvještajima.</p>
<p>Vrste subjekata za koje se obavljaju angažmani: društvo obavlja revizije za subjekte iz poljoprivrednog sektora.</p>	<p>U kontekstu resursa, iz ovoga proizlazi rizik kvalitete na način da osoblju nedostaje primjerenog znanja ili iskustva u vezi s relevantnim računovodstvenim standardima primjenjivim na poljoprivredni sektor.</p>

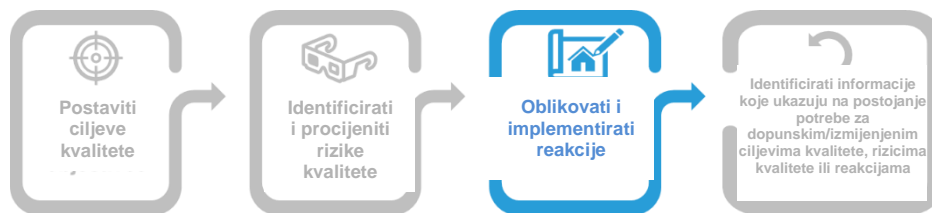

Društvo ne mora dokumentirati razmatranje svakog stanja, događaja, okolnosti, mjere ili izostanka mjere koji bi mogao dovesti do pojave rizika kvalitete. Dokumentiranje rizika kvalitete može uključivati razloge za procijenjene rizike kvalitete, tj. razmatranje o nastanku rizika i njegovog utjecaja na postizanje ciljeva kvalitete.

U određenim okolnostima, može biti primjereno da društvo dokumentira svoj proces i analize radi postavljanja ciljeva kvalitete, identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete i oblikovanja reakcija na te rizike da bi na taj način dalo kronološki prikaz osnove za odluke koje je društvo donijelo u odnosu na svoj SUK.

O dokumentiranju će biti više riječi u poglavlju koje konkretno razmatra dokumentiranje.

Oblikovati i implementirati reakcije

Točke 16. (u), 26, A25.-A27. i A49.-A51. MSUK-a 1

Reakcije koje su ispravno oblikovane i implementirane kako bi se adresirali rizici kvalitete smanjuju mogućnost pojavljivanja rizika kvalitete te time pomažu društvu u postizanju ciljeva kvalitete.

Način na koji društvo oblikuje i implementira reakcije

MSUK 1 traži od društva oblikovanje i implementiranje reakcija kojima se na ispravan način adresiraju rizici kvalitete. Kako bi ispravno adresiralo rizike kvalitete, društvo mora razmotriti razloge za donesene procjene rizika kvalitete prikazane u tablici dolje:

Razlog za procjenu	Način na koji razlog za procjenu utječe na oblikovanje reakcije
<p>Na koji način i u kojoj mjeri stanja, događaji, okolnosti, mjere ili izostanci mjera utječu na ciljeve kvalitete</p>	<p>Primjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na rizik kvalitete koji se sastoji iz toga da osoblje ne obavještava društvo o razlikama u mišljenjima s vodstvom ne može se primjereno reagirati kroz politike prema kojima se to isto vodstvo uključuje u proces rješavanja razlika u mišljenjima. • Rizik kvalitete koji podrazumijeva da se rad angažiranih timova primjereno ne usmjerava, nadzire i provjerava u uvjetima globalne pandemije može u velikoj mjeri utjecati na postizanje ciljeva kvalitete jer je prožimajući u cijelom društvu. U skladu s tim, može biti potrebna snažnija reakcija na taj rizik.
<p>Mogućnost pojavljivanja rizika kvalitete</p>	<p>Primjer:</p> <p>Rizik kvalitete zbog mogućih povreda neovisnosti proizašlih iz finansijskih interesa osoblja može se vjerojatnije pojaviti ako društvo ima veliki broj djelatnika. Posljedično tome, može biti potrebna snažnija reakcija na taj rizik.</p>

Kod oblikovanja reakcije, društvo može uzeti u razmatranje više čimbenika, osobito ako su povezani s vrstom, vremenskim rasporedom i opsegom reakcije.

Vrsta	Vremenski raspored	Opseg
<p>Čimbenici koje društvo može razmotriti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bi li se na rizik kvalitete bolje reagiralo preventivnim mjerama, naknadnom provjerom ili kombinacijom ovih dviju reakcija; • bi li reakcija koja uključuje uporabu tehnologije predstavljala učinkovitiji pristup rješavanju rizika kvalitete; • koji resursi bi bili potrebni kao podrška reakciji, na primjer specijalističko znanje i ekspertiza, te koje informacije bi bile potrebne; • tko će implementirati reakciju, treba li ju implementirati na razini angažmana. 	<p>Čimbenici koje društvo može razmotriti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bi li na rizik kvalitete bilo bolje reagirati periodičkom ili stalnom aktivnošću; • ako bi se odabrao periodička reakcija, koliko često se mora ponavljati da bi se učinkovito riješio taj rizik kvalitete. 	<p>Čimbenici koje društvo može razmotriti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bi li se reakcija trebala primjenjivati na sve događaje na koje se reakcija odnosi ili samo na odabrane događaje (na primjer, na sve revizijske angažmane ili na samo neke revizijske angažmane).

Nadalje, može biti potrebno da društvo razmotri je li reakcija sama po sebi dovoljna za rješavanje rizika kvalitete ili ju treba kombinirati s drugim reakcijama. Društvo također može oblikovati i implementirati reakciju kojom se rješava više rizika kvalitete, pod uvjetom da je ta reakcija dovoljno precizna za rješavanje svakog od povezanih rizika kvalitete.

Odnos između reakcija

Reakcije mogu biti uzajamno povezane na više načina, uključujući kako slijedi:

- jedna reakcija može rješavati više rizika kvalitete u sklopu različitih komponenti;
- jedna reakcija može pomoći drugim reakcijama u okviru druge komponente. Ovo se, prije svega, odnosi na reakcije u vezi s resursima i informiranjem i komunikacijom jer su upravo ti elementi najčešće potrebni kao podrška drugim reakcijama.

Primjer reakcije koja pomaže drugoj reakciji

Reakcije iz komponente 'Resursi' koje adresiraju problematiku intelektualnih resursa mogu biti od pomoći društvu kod donošenja odluka o prihvatanju ili nastavljanju odnosa s klijentom ili određenog angažmana jer bi društvo moglo ovisiti o tim intelektualnim resursima radi pribavljanja informacija o angažmanima i integritetu i etičkim vrijednostima klijenta.

Reakcije određene MSUK-om 1

Točke 34. i A116.-
A137. MSUK-a 1

Točka 34. MSUK-a 1 uključuje neke konkretne reakcije koje su društva dužna oblikovati i implementirati. Za razliku od ciljeva kvalitete koji su navedeni u MSUK-u 1, nabrojane reakcije nisu sveobuhvatne i one ne bi u potpunosti adresirale sve rizike kvalitete. Sukladno tome, od društva se očekuje da oblikuje i implementira i druge reakcije *povrh onih* koje propisuje sam standard, kako bi potpuno ispunilo zahtjev iz točke 26. MSUK-a 1.

Iako točka 34. MSUK-a 1 propisuje obvezne reakcije, njihova vrsta, vremenski raspored i opseg će varirati ovisno o vrsti i okolnostima društva.

Primjeri načina na koji društvo može pristupiti razmatranju vrste, vremenskog rasporeda i opsega obvezne reakcije

Točka 34.(c) MSUK-a 1 traži od društva primjenu sljedeće reakcije:

„Društvo uspostavlja politike ili postupke za zaprimanje, istraživanje i rješavanje pritužbi i navoda o pogreškama u obavljanju poslova u skladu s profesionalnim standardima i primjenjivim zakonskim i regulativnim zahtjevima ili o nepridržavanju politika ili postupaka društva uspostavljenih u skladu s ovim MSUK-om.“

Kod oblikovanja i implementiranja ove reakcije, društvo može uzeti u razmatranje pitanja kao što su:

- tko bi trebao zaprimati, istraživati i rješavati pritužbe i navode, uključujući mogućnost angažiranja vanjskih pružatelja usluga te bi li u proces trebala biti uključena samo jedna ili više osoba;
- postavljaju li zakoni, regulativa ili relevantni etički zahtjevi odgovornosti za društvo ili njegovo osoblje u pogledu pritužbi i navoda, kao što je obveza da društvo ili njegovo osoblje izvijeste

organ vlasti izvan društva o danom pitanju (kao što su odjeljci 260. i 360. Kodeksa *IESBA-a*⁷ koji propisuju način na koji bi društvo ili njihovo osoblje trebali pristupiti nepridržavanju ili sumnji u nepridržavanje zakona ili regulative);

- na koji način komunicirati o pritužbama i navodima;
- kako sačuvati povjerljivost pritužbi i navoda;
- na koji način postupati s pritužbama i navodima, uključujući slučajeve kad o njima treba obavijestiti vodstvo i uključiti pravnog savjetnika.

Mogu postojati slučajevi u kojima propisana reakcija ili aspekt te reakcije nije relevantan za društvo zbog vrste i okolnosti društva ili njegovih angažmana. U takvim situacijama primjenjuje se točka 17. MSUK-a 1 (tj. od društva se ne očekuje pridržavanje zahtjeva ako taj zahtjev nije relevantan za njega).

i Točka A29. MSUK-a 1 sadrži primjer slučaja kad reakcija propisana standardom može biti ne relevantna.

Prilagodljivost reakcije

Vrstu, vremenski raspored i opseg reakcije određuju sami rizici kvalitete, a na njih opet utječu vrsta i okolnosti društva i njegovih angažmana. Manja i manje kompleksna društva će se vjerojatno susretati s drugačijim rizicima kvalitete od većih i kompleksnijih društva pa će zbog toga biti potrebna i drugačija reakcija. Zbog rizika kvalitete koji su zajednički za sva društva različitih veličina i kompleksnosti, vrsta, vremenski raspored i opseg reakcija mogu biti različiti ovisno o okolnostima društva.

Primjer razlika u reakcijama između manjih i manje kompleksnih društava i većih i kompleksnijih društava zbog osnovnog rizika kvalitete

Rizik kvalitete	Reakcija
Malo društvo djeluje na jednoj lokaciji. Vodstvo čini jedna osoba. Ovo dovodi do pojave rizika kvalitete u smislu da svakodnevno postupanje i ponašanje vodstva značajno utječu na kulturu društva.	Reakcije mogu uključivati neovisnu edukaciju vodstva društva, uključujući periodičko traženje anonimnih povratnih informacija sa svih razina društva kako bi se steklo jasno razumijevanje o tome na koji način postupanje i ponašanje vodstva utječe na društvo i kako bi se mogli poboljšati u funkciji ostvarivanja željene kulture.
Veliko društvo s više podružnica na različitim lokacijama i složenom hijerarhijom vodstva. Iz ovoga proizlazi rizik kvalitete koji podrazumijeva da ista kultura nije prisutna u cijelom društvu.	Reakcije mogu uključivati uspostavljanje vrijednosti društva kroz kodeks ponašanja, formalnu komunikaciju na razini cijelog društva kojom bi se naglašavao značaj kvalitete, formalne periodičke procjene kulture i redovne sastanke vodstva na kojima bi raspravljali o ključnim porukama, odlukama i mjerama.

⁷ „Međunarodni kodeks etike za profesionalne računovođe (i Međunarodni standardi neovisnosti)“ Odbora za međunarodne standarde etike (u daljem tekstu: Kodeks *IESBA-a*).

Identificirati informacije koje ukazuju na postojanje potrebe za dopunskim/ izmijenjenim ciljevima kvalitete, rizicima kvalitete i reakcijama na njih

 Točke 27. i A52.-A54. MSUK-a 1

Postavljanje ciljeva kvalitete, rizika kvalitete ili reakcije na te rizike nije aktivnost koju će društvo tek jednom poduzeti. Ciljevi kvalitete, rizici kvalitete i reakcije na njih bi se mogli mijenjati kao rezultat:

- promjena vrste i okolnosti društva ili njegovih angažmana; ili
- korektivnih mjera za otklanjanje nedostataka u SUK-u društva.

Dopune ili izmjene ciljeva kvalitete, rizika kvalitete ili reakcija

Društvo može identificirati informacije koje ukazuju na potrebu za dopunskim ili izmijenjenim ciljevima kvalitete ili za dopunama i izmjenama rizika kvalitete i reakcija na njih, zbog promjene vrste i okolnosti društva ili njegovih angažmana. Sljedeće dopune ili izmjene mogu biti potrebne:

Ciljevi kvalitete

- mogu biti potrebni dopunski ciljevi kvalitete;
- može biti da dopunski ciljevi kvalitete koje je postavilo društvo više nisu potrebni ili da ih treba mijenjati; ili
- može biti da podciljevi koje je postavilo društvo više nisu potrebni ili da ih treba mijenjati.

Međutim, ciljevi kvalitete uređeni standardom se ne mogu mijenjati ili uklanjati, osim u slučajevima kad se počne primjenjivati točka 17. MSUK-a (tj. kad cilj kvalitete prestane biti relevantan).

Rizici kvalitete

- mogu biti identificirati novi rizici kvalitete;
- postojeći rizici kvalitete mogu prestati zadovoljavati kriterije za rizike kvalitete;
- postojeće rizike kvalitete može biti potrebno mijenjati; ili
- postojeće rizike kvalitete može biti potrebno ponovo procijeniti.

Reakcije

- mogu biti oblikovane i implementirane nove reakcije na rizike;
- mogu se prestati primjenjivati postojeće reakcije; ili
- postojeće reakcije može biti potrebno mijenjati.

Društvo mora oblikovati i implementirati reakcije koje zahtijeva standard. Međutim, društvo može odrediti da je primjereno izmijeniti **način** na koji su te reakcije oblikovane i implementirane. Obvezne reakcije koje su zahtijevane standardom ne mogu se prekinuti osim kad se počne primjenjivati točka 17. MSUK-a 1 (tj. kad reakcija prestane biti relevantna).

Način na koji društva identificiraju informacije koje ukazuju na potrebu za dopunama ili izmjenama ciljeva kvalitete, rizika kvalitete ili reakcija na njih

MSUK 1 ne propisuje učestalost s kojom bi društvo trebalo ponovo ocjenjivati ciljeve kvalitete, rizike kvalitete i reakcije na njih jer sve te stavke treba proaktivno modificirati kad nastanu promjene koje utječu na SUK ili kad se otkriju nedostaci.

MSUK 1 predviđa dva mehanizma putem kojih društvo identificira informacije koje ukazuju na potrebu za dopunama ili izmjenama ciljeva kvalitete, rizika kvalitete ili reakcija na te rizike.

i Točka A52. MSUK-a 1 sadrži primjer toga kako se politike ili postupci društva za identificiranje informacija o promjenama vrste i okolnosti društva ili njegovih angažmana mogu razlikovati između manje i više kompleksnog društva.

Društvo ima politike ili postupke koji čine dio njegovog procesa procjene rizika i služe za identificiranje informacija koje ukazuju na potrebu za izmjenama ciljeva kvalitete, rizika kvalitete ili reakcija na te rizike, a povezani su s promjenama vrste i okolnosti društva

Primjer:

Zbog pandemije revizije se moraju obavljati na daljinu. Iz ovoga bi mogao proizaći značajan broj dodatnih rizika kvalitete ili promjena u procjenama rizika kvalitete. Na primjer, u kontekstu obavljanja angažmana, to bi moglo dovesti do povećanja procjene rizika kvalitete koji se odnose na neprimjereno usmjeravanje, nadziranje i provjeravanje rada.

Procesi društva za monitoring i otklanjanje nedostataka daju informacije o nedostacima u vezi s ciljevima kvalitete, rizicima kvalitete i reakcijama na te rizike

Primjer:

Identificiran je nedostatak u formi pogreške kod unosa digitalne radne dokumentacije u aplikaciju na serveru društva zbog prekida u napajanju električnom energijom. To je rezultiralo gubitkom radne dokumentacije. Društvo mijenja svoje reakcije tako što uvodi agregate koji će omogućiti neprekidno funkcioniranje servera društva tijekom prekida u napajanju električnom energijom.

UPRAVLJANJE I VODSTVO

Točke 28. i
A55.-A61. MSUK-a 1

Upravljanje i vodstvo su od presudne važnosti za upravljanje kvalitetom na razini društva i na razini angažmana jer kroz njega društvo ugrađuje svoju kulturu i etiku i provodi samoregulaciju te služi kao okvir za način na koji društvo donosi odluke. Upravljanje društvom utječe i na javnu percepciju o društvu. Na društvo bez učinkovitog upravljanja može se gledati kao na društvo koje ne djeluje u javnom interesu.

U nastavku teksta se daje sažetak izmjena novog MSUK-1 u odnosu na važeći standard vezano za upravljanje i vodstvo.

- Novi i poboljšani zahtjevi u pogledu predanosti društva kvaliteti putem njegove kulture. Kao dio kulture društva, zahtjev sad adresira i:
  - ulogu društva u javnom interesu;
  - važnost profesionalne etike, vrijednosti i stavova;
  - odgovornost sveg osoblja za kvalitetu u vezi s obavljanjem angažmana ili aktivnosti unutar SUK-a i ponašanjem kakvo se očekuje od njih; i
  - kvalitetu u kontekstu strateških odluka i mjera društva, uključujući njihove financijske i operativne prioritete.
- Novi zahtjevi koji adresiraju ponašanje i predanost vodstva kvaliteti i njihovu odgovornost za kvalitetu.
- Novi zahtjevi koji adresiraju organizacijsku strukturu društva i način na koji društva dodjeljuju poslove, odgovornosti i ovlaštenja.
- Novi zahtjevi koji adresiraju problematiku potreba za resursima te planiranje, alokaciju i dodjeljivanje resursa, uključujući financijske resurse.

Način na koji društvo kroz svoju kulturu pokazuje predanost kvaliteti

Ugrađivanje predanosti kvaliteti u sve aspekte društva može se ostvariti putem čitavog niza mehanizama i mjera, kao što su oni dati u nastavku:

Davanje primjera 's vrha'

MSUK 1 uređuje davanje primjera s vrha kroz uvođenje različitih zahtjeva u vezi s vodstvom u svim dijelovima standarda:

- zahtjeva kojima se uređuju obveze koje se moraju dodijeliti i osobe kojima ih treba dodijeliti;
- odgovornosti vodstva za razumijevanje MSUK-a 1;
- odgovornosti i nadležnosti vodstva za kvalitetu;
- odgovornosti vodstva za ocjenjivanje i donošenje zaključaka o učinkovitosti SUK-a; i
- ocjena uspješnosti vodstva.

	<p>Primjeri drugih mjera koje vodstvo može poduzeti povrh gore adresiranih zahtjeva</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspostaviti povjerenje kroz konzistentnu, redovnu i otvorenu komunikaciju • osigurati transparentnost unutar društva u pogledu mjera koje se odnose na kvalitetu i učinkovitost tih mjera
<p>Predanost svega osoblja kvaliteti</p>	<p>MSUK 1 uređuje postupanje i ponašanje osoblja i pitanje njihove predanosti kvaliteti kroz sljedeće ciljeve kvalitete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jačanje odgovornosti sveg osoblja za kvalitetu u vezi s obavljanjem angažmana ili aktivnosti u sklopu SUK-a, te za ponašanje kakvo se od njih očekuje; i • kao dio resursa, od osoblja se očekuje da kroz svoje postupanje i ponašanje pokažu predanost kvaliteti, razvijaju i održavaju primjerene kompetencije za obavljanje svojih poslova, drže se odgovornima ili im se daje priznanje kroz pravodobno ocjenjivanje, nagrađivanje, promoviranje i druge poticaje
	<p>Primjeri drugih mjera koje društvo može poduzeti kako bi adresiralo pitanje predanosti osoblja kvaliteti</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspostavljanje kodeksa ponašanja • definiranje načina mjerenja kvalitete i ugrađivanje mjera koje se odnose na kvalitetu u ocjenjivanje osoblja, a to bi onda utjecalo na njihove plaće i promoviranje • uspostavljanje prilika za profesionalni razvoj osoblja kojim se jača kvaliteta
<p>Ugrađivanje kvalitete u strateške odluke i mjere društva, uključujući njegove financijske i operativne prioritete</p>	<p>Upravljanje kvalitetom ne predstavlja zasebnu funkciju u društvu. Kako bi bila učinkovita, kultura koja pokazuje predanost kvaliteti mora se integrirati u strategiju društva, njegove operativne aktivnosti i poslovne procese.</p> <p>MSUK 1 sadrži cilj kvalitete koji adresira strateške odluke i mjere društva, uključujući njegove financijske i operativne prioritete, koji moraju priznavati kvalitetu.</p> <p>Strateške odluke i mjere mogu uključivati poslovnu strategiju društva, njegove financijske ciljeve, način na koji upravlja resursima, rast tržišnog udjela društva, specijaliziranje u određenoj gospodarskoj grani ili nuđenje novih profila usluga.</p>
	<p>Primjer načina kako ugraditi kvalitetu u strateške odluke i mjere društva</p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati svrhu i vrijednosti društva te osigurati da one priznaju kvalitetu

Obzirom na prožimajuću prirodu kulture društva, značajan broj drugih aspekata SUK-a jačaju predanost društva kvaliteti.

Primjeri načina na koji drugi aspekti SUK-a jačaju predanost kvaliteti

- politike i postupci društva u vezi s konzultacijama, koji potiču konzultacije o teškim temama i prijepornim pitanjima, te podcrtavaju važnost i koristi od konzultacija mogu pomoći pri naglašavanju važnosti kvalitete
- implementiranje snažnog sustava koji će podržavati odluke o prihvaćanju i nastavljaju odnosa s klijentima i posebnih angažmana može doprinijeti određivanju tona u društvu u odnosu na kvalitetu.

Manje društvo željenu kulturu može uspostaviti kroz izravnu interakciju njegovog vodstva s ostalim osobljem, što nije uvijek izvodivo u većim društvima.

U okolnostima kad društvo pripada mreži, na njegovu kulturu može utjecati i podržavati je mreža i to kroz, primjerice:

- primjer koji postavlja vodstvo na razini mreže i stavljanje naglaska na kvalitetu;
- mreža koja drži vodstvo društva odgovornim za kvalitetu;
- zahtjeve mreže i monitoring aktivnosti vezano uz pitanje postupa li društvo u skladu s mrežnim zahtjevima;
- način na koji mreža upravlja i reagira na pitanja u vezi s kvalitetom u odnosu na sva društva mreže, uključujući pravodobnost njenih reakcija, komunikaciju o pitanjima iz područja kvalitete kao i to koje mjere poduzima prema onim društvima mreže koja ne postupaju u skladu s njenim zahtjevima.

Iako u javnom sektoru na strateške odluke i mjere društva profitabilnost i područja strateškog fokusa mogu manje utjecati, ipak i na njih utječu financijski i operativni prioriteti poput alokacije financijskih resursa.

RELEVANTNI ETIČKI ZAHTJEVI

Sljedeća tablica sažima promjene u MSUK-u 1 u odnosu na važeći standard u vezi s relevantnim etičkim zahtjevima.

 <ul style="list-style-type: none"> • Prilagođeni zahtjevi bazirani na načelima radi uspostavljanja ciljeva kvalitete koji adresiraju ispunjavanje odgovornosti u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima, uključujući zahtjeve koji se odnose neovisnost. • Stavljanje većeg naglaska na sve relevantne etičke zahtjeve (tj. ne samo na neovisnost); • Poboljšana jasnoća u pogledu opsega u kojem SUK mora adresirati relevantne etičke zahtjeve koji se primjenjuju na druge osobe izvan društva (tj. na mrežu, društva mreže, osobe u mreži ili društvima mreže, te pružatelje usluga); • Poboljšana jasnoća u pogledu opsega relevantnih etičkih zahtjeva u kontekstu SUK-a. 	<p>Sljedeći zahtjevi iz MSKK-a 1 su obuhvaćeni i MSUK-om 1, i to na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MSKK 1 je sadržavao konkretne zahtjeve u pogledu informiranja i komunikacije u vezi sa neovisnošću (primjerice, zahtjeve za uvođenjem politika i postupaka za komunikaciju o zahtjevima koji se odnose na neovisnost, obveza angažiranog partnera koja se odnosi na pružanje relevantnih informacija ili obveza osoblja koja se odnosi na obavještanje društva o prijetnjama neovisnosti ili o povredama neovisnosti). SUK u društvu bi i dalje morao obuhvaćati informiranje i komunikaciju u vezi s neovisnošću, ali se to sad rješava kroz komponentu MSUK-a 1 'Informiranje i komunikacija'; • MSKK 1 je uključivao zahtjev za uvođenjem specificiranih politika i postupaka koji bi se odnosili na dugotrajnu povezanost osoblja s klijentima. Taj zahtjev nije zadržan u MSUK-u 1. Međutim, SUK u društvu i dalje mora adresirati problematiku dugotrajne povezanosti osoblja s klijentima, uzimajući u obzir relevantne etičke zahtjeve, budući da se ciljevi kvalitete iz MSUK-a 1 odnose na ispunjavanje relevantnih etičkih zahtjeva.
---	--

Točke 34.(a) i (b) MSUK-a 1 sadrže specificirane reakcije na rizike u vezi s relevantnim etičkim zahtjevima, koji su bazirani na zahtjevima iz važećeg MSKK-a 1.

Odgovornosti društva u vezi s relevantnim etičkim zahtjevima koje se primjenjuju na druge strane (tj. na mrežu, društva mreže, pojedince iz mreže ili iz društva mreže, te pružatelje usluga)

S obzirom da druge strane koje su vanjske u odnosu na društvo mogu biti uključene u obavljanje angažmana ili različitih aktivnosti u SUK-u, društvo je dužno adresirati relevantne etičke zahtjeve koji se primjenjuju na njih. Na primjer, društvo može morati koristiti pregledavatelja kvalitete angažmana od pružatelja usluga ako društvo ne raspolaže vlastitim osobljem koje zadovoljava zahtjeve podobnosti iz MSUK-a 2.

i Točka A65. MSUK-a 1 sadrži primjere relevantnih etičkih zahtjeva koji se mogu primijeniti na osobe izvan društva.

Treba napomenuti da se društvo smatra odgovornim samo onda kad se relevantni etički zahtjevi primjenjuju na druge strane u kontekstu društva i angažmana društva. Iste druge strane mogu podlijegati etičkim zahtjevima koji se ne odnose na društvo.

Primjeri slučajeva kad društvo odgovara i slučajeva kad društvo ne odgovara za to ispunjavaju li druge strane etičke zahtjeve

Okolnosti	Elementi za koje društvo ne odgovara	Elementi za koje društvo odgovara
Društvo podliježe kodeksu ponašanja u jurisdikciji A. Društvo je angažiralo revizorovog stručnjaka (vanjskog stručnjaka) za obavljanje procjene vrijednosti imovine za potrebe revizije financijskih izvještaja. Stručnjak je član udruženja procjenitelja vrijednosti i podliježe etičkim zahtjevima tog udruženja. Stručnjak ima pristup povjerljivim podacima klijenta i o klijentu.	Društvo ne odgovara za to zadovoljava li revizorov stručnjak etičke zahtjeve udruženja procjenitelja vrijednosti.	Društvo odgovara za osiguravanje toga da revizorov stručnjak razumije odredbe kodeksa ponašanja u jurisdikciji A o povjerljivosti i da s podacima klijenta i o klijentu postupa kao povjerljivima.

Okolnosti	Elementi za koje društvo ne odgovara	Elementi za koje društvo odgovara
<p>Društvo podliježe kodeksu ponašanja u jurisdikciji A. Ono obavlja reviziju financijskih izvještaja grupe i uključuje društvo mreže iz druge jurisdikcije za obavljanje revizije jedne komponente. Društvo mreže podliježe kodeksu etike u jurisdikciji B.</p>	<p>Društvo ne odgovara za to pridržava li se društvo mreže kodeksa etike u jurisdikciji B.</p>	<p>Društvo odgovara za sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • da se osobe iz društva mreže koje su dodijeljene komponenti pridržavaju odredbi kodeksa ponašanja u jurisdikciji A koje se odnose na njih jer se smatraju članovima angažiranog tima u smislu definicije angažiranog tima iz Kodeksa etike iz jurisdikcije A; • da se društvo mreže pridržava odredbi kodeksa etike u jurisdikciji A koje se odnose na sva društva mreže iz mreže tog društva, tj. zahtjeva neovisnosti.

- Najbolja praksa bi bila da društvo razmotri tko je uključen u njegove angažmane i obavljanje aktivnosti u SUK-u i na koji način relevantni etički zahtjevi mogu utjecati na te osobe.
- Reakcije koje je društvo oblikovalo i implementiralo kako bi adresiralo ispunjavanje relevantnih etičkih zahtjeva od strane drugih osoba će se vjerojatno razlikovati od reakcija koje je oblikovalo i implementiralo kako bi adresiralo ispunjavanje relevantnih etičkih zahtjeva od strane osoblja. Na primjer, u vezi s razumijevanjem relevantnih etičkih zahtjeva:
  - osoblje društva može podlijegati redovnim edukacijama iz relevantnih etičkih zahtjeva;
  - za pružatelje usluga, društvo može uvrstiti konkretne relevantne etičke zahtjeve u odredbe ugovora (na primjer, zahtjeve u pogledu povjerljivosti);
  - kad je riječ o revizorima komponenti (bez obzira jesu li dio mreže ili ne), relevantni etički zahtjevi se mogu uključiti u upute za obavljanje revizije financijskih izvještaja grupe, a u nekim slučajevima, revizor grupe koji odgovara za cijelu reviziju financijskih izvještaja grupe može smatrati primjerenim provedbu dodatne edukacije za revizore komponenti.

PRIHVAĆANJE I NASTAVLJANJE ODNOSA S KLIJENTIMA I POSEBNIH ANGAŽMANA

Točke 30. i
A67.-A74. MSUK-a 1

U nastavku teksta dan je sažetak promjena u MSUK-u 1 u odnosu na važeći MSKK 1 kad je riječ o prihvaćanju i nastavljanju odnosa s klijentima i posebnih angažmana.

- Prilagođeni zahtjevi zasnovani na načelima radi postavljanja ciljeva kvalitete kojima bi se adresiralo prihvaćanje i nastavljanje odnosa s klijentima i posebnih angažmana;
- Težište se stavlja na prosudbe društva kod odlučivanja o tome prihvatiti ili nastaviti odnos s klijentom ili poseban angažman;
- Poboljšani zahtjev kojim se od društva traži pribavljanje informacija o vrsti i okolnostima angažmana te integritetu i etičkim vrijednostima klijenata (uključujući menadžment i, po potrebi, one koji su zaduženi za upravljanje);
- Novi zahtjev u vezi s financijskim i operativnim prioritetima društva u kontekstu donošenja odluka o prihvaćanju ili nastavljanju odnosa s klijentima ili posebnih angažmana.

Sljedeći zahtjevi iz važećeg MSKK-a 1 obuhvaćeni su MSUK-om 1 na sljedeći način:

- MSKK 1 je uređivao konkretne zahtjeve u vezi sa sposobnošću društva za postupanje sukladno relevantnim etičkim zahtjevima i sukobima interesa. SUK u društvu i dalje mora adresirati ispunjavanje etičkih zahtjeva, uključujući one koji se odnose na sukobe interesa, kroz ciljeve kvalitete iz komponente 'Relevantni etički zahtjevi';
- MSKK 1 je uključivao konkretan zahtjev da društva dokumentiraju način na koji su razriješila pitanja koja su sama identificirala. MSUK 1 uvodi nove zahtjeve zasnovane na načelima u vezi s dokumentiranjem pitanja koja se odnose na SUK.

Politike ili postupci društva koji se odnose na prihvaćanja i nastavljanje

Politikama ili postupcima društva koji se odnose na prihvaćanje i nastavljanje bi se:

- mogle odrediti vrste informacija o vrsti i okolnostima angažmana i o integritetu i etičkim vrijednostima klijenta (uključujući vodstvo i, po potrebi, one koji su zaduženi za upravljanje) koje treba prikupiti. U nekim slučajevima, politike ili postupci mogu sugerirati ili izričito određivati iz kojih izvora moraju dolaziti te informacije;
- mogli odrediti čimbenici koje treba uzeti u razmatranje prilikom utvrđivanja je li društvo u mogućnosti obaviti angažman u skladu s profesionalnim standardima i primjenjivim zakonskim i regulativnim zahtjevima;

i Točke A67.-A69. i A72. iz materijala za primjenu MSUK-a 1 daju primjere informacija do kojih društvo može doći tijekom prosuđivanja o tome prihvatiti li ili nastaviti odnos s klijentom ili poseban angažman, primjere čimbenika koji mogu utjecati na dobivene informacije i izvore tih informacija.

- mogle odrediti (ili zabraniti) vrste angažmana koje društvo može obavljati, te eventualno zabraniti obavljanje angažmana za određene vrste subjekata. Na primjer:
  - društvo može zabraniti obavljanje angažmana za izražavanje uvjerenja o određenom predmetnom pitanju kad ne raspolaže primjerenim stručnim znanjem za obavljanje angažmana koji se odnosi na to predmetno pitanje;
  - društvo može zabraniti obavljanje angažmana za izražavanje uvjerenja, kao što su angažmani za reviziju financijskih izvještaja, za subjekte iz određenih gospodarskih grana (na primjer, gospodarskih grana u razvoju koje obilježavaju visoka razina nestabilnosti i neuobičajene transakcije).

Odluku o prihvaćanju ili nastavljanju odnosa s klijentom ili određeni angažman donosi samo društvo. U skladu s MRevS-om 220 (izmijenjen), angažirani partner utvrđuje sukladnost s politikama ili postupcima društva i primjerenost zaključaka do kojih je došlo društvo.

i Točke A122. i A123. MSUK-a 1 sadrže primjere pitanja koja je moguće adresirati kroz politike ili postupke društva koji se odnose na prihvaćanje i nastavljanje.

... MRevS 220 (izmijenjen) od angažiranog partnera zahtijeva i to da:

- uzme u razmatranje informacije do kojih je društvo došlo kroz proces prihvaćanja i nastavljanja pri planiranju i obavljanju revizijskog angažmana i kod postupanja sukladno MRevS-ovima.
- komuniciraju društvu informacije zbog kojih bi se eventualno odlučilo odbiti revizijski angažman da su te informacije društvu bile poznate u trenutku donošenja njihove odluke.

Točka 34.(d) MSUK-a 1 sadrži konkretne reakcije na pitanja koja je potrebno adresirati kroz politike ili postupke društva u vezi s prihvaćanjem i nastavljanjem. Te specificirane reakcije su zasnovane na zahtjevima iz važećeg MSKK-a 1.

Prijetnja integritetu društva može nastati kao rezultat povezanosti s predmetnim pitanjem angažmana koji je neistinit ili koji dovodi u zabludu. Kad je predmetno pitanje angažmana neistinito ili dovodi u zabludu, relevantni etički zahtjevi mogu uključivati zahtjeve o načinu na koji bi društvo trebalo razriješiti takvu situaciju. Nadalje, točka 34. (d) MSUK-a 1 traži od društva adresiranje okolnosti kad društvo postane svjesno određenih informacija nakon što je već prihvaćen ili nastavljen odnos s klijentom ili određeni angažman, a te informacije bi uzrokovale odbijanje odnosa s klijentom ili određenog angažmana da su te informacije bile poznate prije donošenja odluke o prihvaćanju ili nastavljanju odnosa s klijentom ili određenog angažmana.

OBAVLJANJE ANGAŽMANA

Točke 31. i
A75.-A85. MSUK-a 1

Tablica u nastavku teksta daje sažetak promjena u MSUK-u 1 u odnosu na važeći MSKK 1 kad je riječ o obavljanju angažmana.

- Prilagođeni zahtjevi bazirani na načelima radi postavljanja ciljeva kvalitete koji adresiraju obavljanje angažmana. Zahtjevi bazirani na načelima i dalje uključuju konzultacije, razlike u mišljenjima i uređivanje problematike objedinjavanja, održavanja i čuvanja dokumentacije o angažmanu.
- Novi zahtjev koji adresira odgovornosti angažiranih timova u vezi s angažmanima, uključujući opću odgovornost angažiranog partnera za upravljanje i postizanje željene kvalitete angažmana te njegova dostatna i primjerena uključenost tijekom cijelog angažmana.
- Poboļšani zahtjev u vezi s usmjeravanjem, nadziranjem i provjeravanjem rada angažiranih timova, koji težište stavlja na to što je primjereno s obzirom na vrstu i okolnosti angažmana i resurse koji su dodijeljeni ili raspoređeni angažiranim timovima.
- Novi zahtjev da angažirani timovi moraju koristiti primjerenu profesionalnu prosudbu i, kad je to primjenjivo u odnosu na danu vrstu angažmana, profesionalni skepticizam.
- Zahtjevi koji se odnose na pregled kvalitete angažmana su preneseni iz MSUK-a 1 u MSUK 2 (više detalja o tome vidjeti u dijelu o specificiranim reakcijama).

Sljedeći zahtjevi iz MSKK-a 1 obuhvaćeni su MSUK-om 1 na sljedeći način:

- MSKK 1 je sadržavao konkretnije zahtjeve u vezi s konzultacijama u smislu da društvo mora imati resurse kako bi omogućilo konzultacije. SUK u društvu i dalje mora adresirati potrebu za resursima koji će podržati konzultacije kroz komponentu 'Resursi';
- MSKK 1 je sadržavao konkretnije zahtjeve u vezi s dokumentiranjem konzultacija i razlika u mišljenjima. Problematika dokumentacije se sad adresira kroz zahtjeve bazirane na načelima u vezi s dokumentiranjem pitanja koja se odnose na SUK.

U manjem i manje kompleksnom društvu:

- Može se dogoditi da angažirani tim ne uključuje druge članove osim angažiranog partnera (na primjer, kod samostalnih praktičara). U takvim slučajevima, ciljevi kvalitete koji se odnose na usmjeravanje, nadziranje i provjeru rada mogu biti irelevantni. Slično tome, rizici kvalitete u društvu koji se vezuju uz odgovornost

angažiranog partnera za upravljanje i postizanje kvalitete angažmana i obvezu da bude dostatno i primjereno uključen tijekom cijelog angažmana mogli bi biti dosta nisko ocijenjeni.

- Može se dogoditi da društvo ne raspolaže vlastitim osobljem koje ima kompetencije i sposobnosti za obavljanje konzultacija. Društvo može utvrditi da je primjereno angažirati pružatelja usluga za obavljanje konzultacija o teškim ili prijepornim pitanjima.
- Stavljanje rješavanja razlika u mišljenjima u nadležnost određenih osoba može biti izazov jer bi moglo dovesti do sukoba unutar društva i osoblje bi moglo izbjegavati spominjanje takvih razlika iz straha od osvete. Društvo može odrediti da je primjereno angažirati pružatelja usluga radi primanja i razrješavanja razlika u mišljenjima.

Način na koji društva adresiraju korištenje primjerene profesionalne prosudbe i, kad je to primjenjivo na vrstu angažmana, profesionalnog skepticizma od strane angažiranih timova

Društva mogu oblikovati i implementirati čitav niz reakcija kojima bi adresirala pitanje profesionalnog prosuđivanja i skepticizma u vezi s drugim ciljevima kvalitete iz komponente 'Obavljanje angažmana', uključujući reakcije koje bi uređivale upravljanje, nadziranje i provjeravanje rada, konzultacije i razlike u mišljenjima. Nadalje, i pregled kvalitete angažmana je jedna od reakcija koje društvo oblikuje i implementira radi adresiranja profesionalne prosudbe i skepticizma.

I drugi aspekti SUK-a u društvu mogu podržati angažirane timove pri korištenju primjerene profesionalne prosudbe i profesionalnog skepticizma.

Primjeri drugih aspekata SUK-a koji mogu podržati angažirane timove pri korištenju primjerene profesionalne prosudbe i profesionalnog skepticizma

- Poduzimanje sveobuhvatnih radnji na ugrađivanju kulture koja pokazuje predanost društva kvaliteti.
- Vodstvo je nadležno i preuzima odgovornost za kvalitetu i kroz svoje postupanje i ponašanje pokazuje predanost kvaliteti.
- Dodjeljivanje primjerenih resursa angažmanima, uključujući ljudske i tehnološke resurse te financijski resursi (npr. angažirani tim može trebati financijske resurse za angažiranje stručnjaka ili za fizičko posjećivanje određenih lokacija).
- Razvijanje primjerenih intelektualnih resursa, uključujući kreiranje upozorenja angažiranim timovima na okolnosti koje zahtijevaju korištenje profesionalne prosudbe i profesionalnog skepticizma te davanje uputa angažiranim timovima kako postupati u takvim okolnostima
- Upravljanje dodjeljivanjem osoblja angažmanima, uključujući osiguravanje raspolaganja s dovoljno vremena za obavljanje svojih poslova i ispunjavanje svojih obveza.
- Donošenje primjerenih prosudbi u vezi s prihvaćanjem i nastavljanjem angažmana, kao što je razmatranje toga ima li društvo primjerene resurse za obavljanje tih angažmana i ima li društvo vremena za obavljanje tih angažmana s obzirom na svoje druge obveze.
- Osiguravanje primjerenog stručnog osposobljavanja i usavršavanja.

RESURSI

Točke 16. (f), 16. (m), 16. (n),
16. (v), 16. (w), 32., A13., A20.-A21.,
A28. i A86.-A108. MSUK-a 1

Tablica u nastavku teksta daje pregled promjena u MSUK-u 1 u odnosu na važeći standard kad je riječ o resursima.

- Novi zahtjevi kojima se adresira potreba za tehnološkim i intelektualnim resursima koji omogućavaju funkcioniranje SUK-a i obavljanje angažmana.
- Prošireni zahtjevi u odnosu na ljudske resurse i to konkretno:
  - novi zahtjev za raspolaganjem kompetentnim i sposobnim ljudskim resursima koji će moći obavljati aktivnosti ili ispunjavati obveze u vezi s radom SUK-a i dodjeljivati pojedince za obavljanje aktivnosti unutar SUK-a;
  - novi zahtjev koji adresira potrebu za angažiranjem pojedinaca iz vanjskih izvora (tj. mreže, drugog društva mreže ili od pružatelja usluga) u slučajevima kad društvo nema osoblje za rad u SUK-u ili obavljanje angažmana; i
  - novi zahtjev koji adresira pitanje predanosti osoblja kvaliteti i njihovom odgovornošću i priznavanjem kroz pravodobna ocjenjivanja, naknade, promociju i druge poticaje.
- Novi zahtjev koji adresira pružatelje usluga tj. da su resursi dani od pružatelja usluga primjereni za korištenje u SUK-u i za obavljanje angažmana.

MSKK 1 je sadržavao konkretnije zahtjeve u vezi s angažiranim partnerom koji su uređivali definiranje i komuniciranje o odgovornostima angažiranog partnera kao i komuniciranje o identitetu i ulozi angažiranog partnera onima koji su zaduženi za upravljanje. Ovi zahtjevi obuhvaćeni su MSUK-om 1 i to na sljedeći način:

- komunikacija s onima koji su zaduženi za upravljanje je u MSUK-1 uređena kroz:
  - zahtjev da se komunicira o SUK-u s onima zaduženim za upravljanje revizijama uvrštenih subjekata o SUK-u; i
  - zahtjeve bazirane na načelima koji adresiraju eksternu komunikaciju onda kad je ista primjerena;
- komponentom 'Obavljanje angažmana' uređene su obveze angažiranih timova i osobito se skreće pozornost na odgovornost angažiranog partnera.

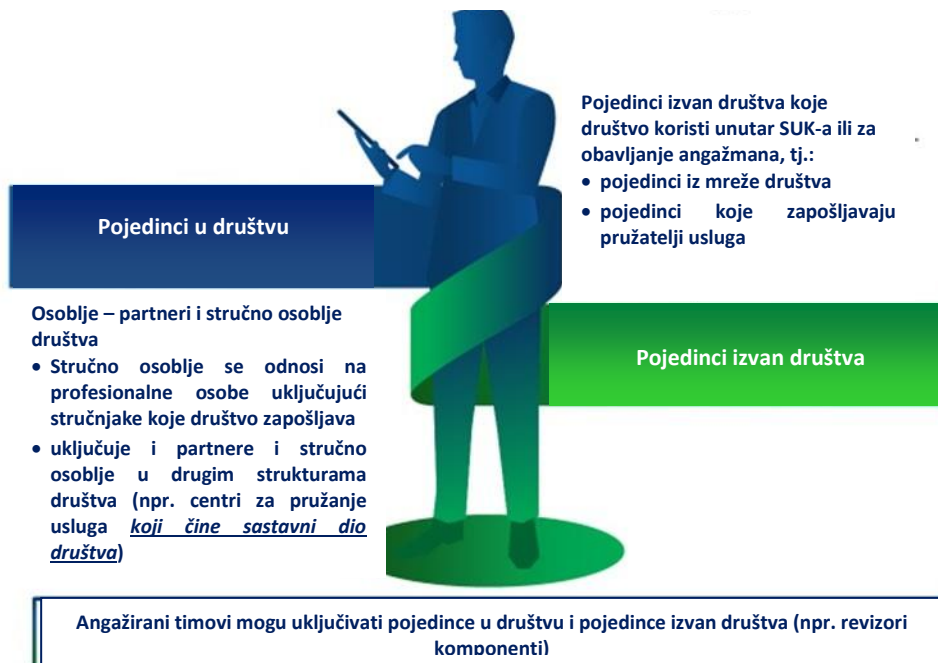
Komponenta 'Resursi' omogućava oblikovanje, implementiranje i održavanje funkcioniranja SUK-a. U skladu s tim, mnogi aspekti te komponente mogu se podudarati s drugim komponentama.

Financijska sredstva predstavljaju još jedan važan aspekt SUK-a i potrebna su za pribavljanje tehnoloških, intelektualnih i ljudskih resursa. S obzirom da vodstvo u velikoj mjeri utječe na upravljanje i raspodjelu financijskih sredstava, problematika financijskih sredstava se adresira u sklopu komponente SUK-a 'Upravljanje i vodstvo'.

Ljudski resursi: koji aspekti MSUK-a 1 se odnose na osoblje naspram drugim pojedincima izvan društva?

Pod pojmom 'ljudski resursi' u MSUK-u 1 se podrazumijeva više kategorija pojedinaca koje društvo može koristiti u SUK-u ili za obavljanje angažmana.

Pojedinci koji se koriste u SUK-u ili za obavljanje angažmana

Kad se pojam 'osoblje' koristi u MSUK-u 1 podrazumijeva pojedince u društvu.

Kad se pojam 'pojedinač/osoba' ili 'pojedinci/osobe' koriste u MSUK-u 1 treba ih tumačiti ovisno o kontekstu u kojem su upotrijebljeni. Oni se mogu odnositi na konkretnog pojedinca, grupu pojedinaca ili na sve ljudske resurse uključene u SUK ili u obavljanje angažmana društva (tj. na pojedince u društvu i pojedince izvan društva).

Zahtjevi u nastavku teksta pokazuju kako se MSUK-1 u određenim slučajevima primjenjivati na sve pojedince koji se koriste u SUK-u ili za obavljanje angažmana, a u drugim samo na neke od njih.

Svi pojedinci koji se koriste u SUK-u ili za obavljanje angažmana	Samo pojedinci u društvu (tj. osoblje)	Samo pojedinci izvan društva koje se koristi za rad u SUK-u ili za obavljanje angažmana
<p>Primjeri zahtjeva koji se primjenjuju na njih</p> <ul style="list-style-type: none"> Točka 31. Odgovornosti angažiranih timova, usmjeravanje, nadziranje i provjeravanje rada angažiranih timova, korištenje profesionalne prosudbe i rješavanje različitih mišljenja. Točka 31.(d) Dodjeljivanje članova angažiranog tima i pojedinaca koji će obavljati aktivnosti u SUK-u. Točka 33.(c) Razmjenjivanje informacija između društva i angažiranih timova. Točka 39. Pojedinci koji obavljaju aktivnosti monitoringa. Točka 47. Komuniciranje informacija o pitanjima koja se odnose na monitoring i otklanjanje nedostataka angažiranim timovima i drugim pojedincima na poslovima u SUK-u. 	<p>Primjeri zahtjeva koji se primjenjuju na njih</p> <ul style="list-style-type: none"> Točka 28.(a)(iii): Odgovornost osoblja za kvalitetu u vezi s obavljanjem angažmana ili aktivnostima u okviru sustava upravljanja kvalitetom i za ponašanje kakvo se očekuje od njih. Točka 29.(a): Relevantni etički zahtjevi u kontekstu društva i njegovog osoblja. Točka 32.(a): Zapošljavanje, razvijanje i zadržavanje osoblja. Točka 32.(b): Predanost osoblja kvaliteti Točka 33.(b): Odgovornost osoblja za razmjenjivanje informacija Točka 34.(b) Potvrđivanje da su ispunjeni zahtjevi neovisnosti 	<p>Primjeri zahtjeva koji se primjenjuju na njih</p> <ul style="list-style-type: none"> Točke 29.(b) Relevantni etički zahtjevi u kontekstu drugih strana koje podliježu relevantnim etičkim zahtjevima kojima podliježu i društvo i angažmani društva. Točka 32.(c) Angažiranje osoba iz vanjskih izvora.

Ljudski resursi: način na koji društvo postupa s vanjskim pojedincima kao dijelom SUK-a

Točka 27. MSUK-a 1 navodi da u slučaju kad društvo koristi pojedince izvan društva u SUK-u ili za obavljanje angažmana može biti potrebno oblikovati zasebne politike ili postupke koji će uređivati rad tih pojedinaca.

Primjer toga kako se politike ili postupci društva koji se odnose na njegovo osoblje mogu razlikovati od politika ili procesa koji se primjenjuju na vanjske pojedince

Točka 32.(d) adresira pitanje dodjeljivanja članova u angažirane timove koji raspolažu primjerenim kompetencijama, sposobnostima i uključivo s dovoljno vremena za dosljedno obavljanje kvalitetnih angažmana. To uključuje i sve pojedince izvan društva, a koji obavljaju postupke u sklopu angažmana.

Osoblje	Pojedinci izvan društva
<p>Politikama ili postupcima koje društvo oblikuje i implementira za osoblje vjerojatno će se adresirati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procesi i sustavi potrebni za monitoring: <ul style="list-style-type: none"> ○ angažmana i rokova angažmana; ○ osoblje, uključujući njihovu razinu, stručnu osposobljenost, radno iskustvo i slobodne dane; ○ angažmani na koje je osoblje raspoređeno; i ○ opći portfelji za partnere i visokorangiranih kadrova; • način na koji angažirani partner ili drugi visokorangirani član angažiranih timova podnosi zahtjeve dodjeljivanje osoblja angažmanu ili kod promjena potreba za osobljem na angažmanu. 	<p>Politikama ili postupcima koje društvo oblikuje i implementira za pojedince izvan društva vjerojatno će se adresirati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informacije koje se moraju pribaviti od drugog društva iz mreže ili pružatelja usluga o osobama koje su raspoređene na angažmane (npr.: informacije o njihovoj razini, stručnoj osposobljenosti i radnom iskustvu); • čimbenici koje treba uzeti u obzir kod određivanja imaju li osobe koje su raspoređene na angažmane iz drugog društva mreže ili od pružatelja usluga primjerene kompetencije i sposobnosti (kao i vrijeme) za obavljanje dodijeljenog posla; i • način na koji treba rješavati bojazni u vezi s kompetencijama i sposobnostima članova angažiranih timova. <p>Obzirom da će se interakcija s drugim društvom iz mreže ili pružateljem usluga vjerojatno odvijati na razini angažmana, društvo može odrediti da gore opisane politike ili postupke implementira angažirani partner.</p>

Ljudski resursi: revizori komponenti

Revizori komponenti mogu se angažirati na jedan od sljedećih načina:

- klijent ili vodstvo komponente mogu imenovati revizora komponente (na primjer, revizor komponente se može imenovati radi obavljanja revizije iz zakonskih, regulativnih ili drugih razloga);
- društvo ili angažirani partner mogu u ime društva mogu potražiti revizora komponente, tj.:
  - društvo može identificirati potrebu za angažiranjem revizora komponente kad utvrđuje treba li prihvatiti ili nastaviti angažman; ili
  - angažirani partner može identificirati potrebu za angažiranjem revizora komponente kad planira i obavlja angažman za grupu, a politike ili postupci društva mogu propisivati da je angažirani partner taj koji traži revizora za komponentu u ime društva.

Neovisno od toga na koji način je revizor komponente identificiran ili angažiran, društvo je dužno utvrditi da:

- su resursi (tj. pojedinci) revizora komponente primjereni za korištenje; i
- pojedinci dodijeljeni komponenti raspolažu primjerenim kompetencijama i sposobnostima, uključujući da imaju dovoljno vremena dosljedno obaviti kvalitetan angažman.

MSUK 1 adresira pitanje primjerenosti revizora komponente i raspolažu li primjerenim kompetencijama i sposobnostima kroz sljedeće zahtjeve:

Revizori komponente iz mreže čiji dio je društvo	Revizori komponente izvan iste mreže čiji dio je društvo ili iz mreže kojoj društvo ne pripada:
<ul style="list-style-type: none"> • <i>točka 32.(d) MSUK-a 1</i> • <i>točke 48.-52. MSUK-a 1 (zahtjevi mreže ili usluge mreže)</i> <p>Primjer praktične primjene zahtjeva na revizore komponente iz mreže čiji je dio društvo</p> <p>Mreža ima zahtjeve koji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovode do visokog stupnja sličnosti između SUK-ova u društvima iz mreže; i • uređuju kriterije koji moraju biti zadovoljeni da bi se pojedinca odredilo za obavljanje rada na određenoj komponenti, a pri tome je drugo društvo mreže revizor grupe. U te kriterije spadaju kompetentnost i sposobnosti koje pojedinac mora imati da bi bio određen za rad na komponenti. <p>Društvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumije gore opisane zahtjeve mreže; • uspostavlja politike ili postupke za angažirane timove radi potvrđivanja s revizorom komponente (tj. drugim društvom iz mreže) da pojedinci određeni za rad na komponenti zadovoljavaju specifične kriterije uređene zahtjevima mreže; • uspostavlja politike ili postupke koje su angažirani timovi dužni razmotriti moraju li pojedinci određeni za rad na komponenti zadovoljiti bilo kakve dodatne zahtjeve kako bi se smatrali primjerenima za korištenje u angažmanu i raspolažu li primjerenim kompetencijama i sposobnostima; 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>točka 32.(d) MSUK-a 1</i> • <i>točka 32.(h) MSUK-a 1 (pružatelji usluga)</i> <p>Primjer praktične primjene zahtjeva na revizore komponente koji nisu dio mreže društva</p> <p>Društvo uspostavlja politike i postupke koji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • propisuju informacije koje je angažirani partner dužan pribaviti o: <ul style="list-style-type: none"> ○ drugom društvu koje je imenovano za revizora komponente, primjerice, informacije o njihovom iskustvu u danj gospodarskoj grani, reputaciji na tržištu, ranijem iskustvu s tim drugim društvom i javne informacije o rezultatima regulativnih inspekcija; i ○ kompetentnosti i sposobnostima pojedinaca koje je drugo društvo odredilo za rad na komponenti. <p>Politikama ili postupcima se također može urediti i na koji način treba pribavljati navedene informacije (na primjer, informacije o kompetencijama i sposobnostima pojedinaca mogu se zatražiti kroz upute o obavljanju revizije financijskih izvještaja grupe).</p> <ul style="list-style-type: none"> • određuju kriterije koje angažirani partner mora uzeti u obzir prilikom utvrđivanja: <ul style="list-style-type: none"> ○ je li primjereno koristiti dano drugo društvo za rad na komponenti; i

- razmatra informacije iz mreže o ukupnim rezultatima aktivnosti monitoringa koje je mreža provela u odnosu na sva društva uključena u mrežu i ukazuju li te informacije na neprimjerenost korištenja pojedinaca koje je dodijelilo drugo društvo mreže revizijskim angažmanima za grupu koje obavlja društvo;
- komunicira angažiranim timovima informacije iz mreže o ukupnim rezultatima aktivnosti monitoringa koje je mreža provela u odnosu na sva društva uključena u mrežu;
- uspostavlja politike ili postupke kojima se adresiraju okolnosti kad angažirani partner ima sumnji o tome hoće drugo društvo mreže moći obaviti poslove na komponenti ili u kompetencije i sposobnosti pojedinaca određenih za rad na komponenti, uključujući da:
  - se od angažiranog partnera traži da o tom pitanju obavijesti društvo, drugo društvo mreže, one zadužene za upravljanje subjektom ili komponentom; i
  - ako se pitanje ne može razriješiti, da se osiguraju dodatni resursi ili traži od angažiranog partnera intenziviranje usmjeravanja, nadziranja i provjeravanja rada na komponenti.
- imaju li osobe koje je drugo društvo odredilo za rad na komponenti primjerene kompetencije i sposobnosti, uključujući i to imaju li dovoljno vremena za kvalitetno obavljanje posla.
- urediti način na koji angažirani partner mora adresirati okolnosti kad nije primjereno koristiti drugo društvo ili kad osobe određene za poslove nemaju primjerene kompetencije i sposobnosti ili dovoljno vremena, uključujući to da:
  - zahtijevaju od angažiranog partnera da o tom pitanju obavijesti društvo, drugo društvo, one zadužene za upravljanje subjektom ili vodstvo komponente; i
  - ako se pitanje ne može razriješiti, zahtijevaju od angažiranog partnera da zatraži dodatne resurse ili da intenzivira usmjeravanje, nadgledanje i provjeravanje rada na danoj komponenti.

 MRevS 220 (izmijenjen) uređuje odgovornost angažiranog partnera za utvrđivanje da su angažiranom timu pravodobno dodijeljeni dostatni i primjereni resursi za obavljanje angažmana. Kod revizija financijskih izvještaja grupe, revizori komponenti čine dio angažiranog tima i stoga se odredbe MRevS-a 220 (izmijenjen) primjenjuju i na njih.

MRevS-om 600⁸ uređena su posebna pitanja koja se odnose na reviziju grupe i on uključuje zahtjeve i materijale za primjenu u vezi s odgovornošću revizora grupe kad uključuje revizore komponenti.

⁸ MRevS 600, *Posebna razmatranja – revizije financijskih izvještaja grupe (uključujući rad revizora komponente)*

Tehnološki resursi: opseg tehnoloških resursa u okviru MSUK-a 1

Svi tehnološki resursi koje koristi društvo ne potpadaju pod MSUK 1. Tehnološki resursi mogu obavljati više funkcija u društvu i neke od njih nisu povezane sa SUK-om. Točka A99. MSUK-a 1 navodi da su za svrhe tog standarda relevantni sljedeći tehnološki resursi:

Tehnološki resursi koji se koriste kod oblikovanja, implementiranja ili održavanja funkcioniranja SUK-a	Tehnološki resursi koje koriste angažirani timovi pri obavljanju angažmana	Tehnološki resursi od ključnog značaja za omogućavanje djelotvornog rada IT aplikacija
<p>Primjeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> IT aplikacije za monitoring neovisnosti i prihvaćanje i nastavljanje odnosa s klijentima. IT aplikacije koje se koriste za monitoring SUK-a. IT aplikacije za evidentiranje radnog vremena i monitoring slobodnog vremena osoblja. IT aplikacije koje podržavaju edukaciju i ocjenjivanje učinka osoblja. IT aplikacije za budžetiranje (planiranje i alokaciju financijskih sredstava). IT aplikacije za čuvanje i održavanje dokumentacije o angažmanima. IT aplikacije za evidentiranje i monitoring konzultacija. 	<p>Primjeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> IT aplikacije koje se koriste za izradu i objedinjavanje dokumentacije o angažmanima. IT aplikacije koje se koriste u odnosu na intelektualne resurse (npr. IT aplikacije sa priručnicima za politike i metodologiju rada). IT aplikacije koje se koriste kao automatizirani alati i tehnike, uključujući <i>Excel</i> i makronaredbe u <i>Excel</i>-u. 	<p>Primjeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> Operativni sustavi i baze podataka koji podržavaju IT aplikacije koje se koriste za održavanje funkcioniranja SUK-a ili kod obavljanja angažmana. Hardver za podršku rada IT aplikacija (npr. mrežni sustavi i korisnički hardver poput laptopa). IT sustavi za upravljanje pristupom operativnom sustavu i IT aplikacijama (tj. aplikacije s lozinkama).

i Materijali za primjenu iz točke A99. MSUK-a 1 sadrže primjere koji pokazuju način na koji se relevantni tehnološki resursi za manje kompleksna društva mogu razlikovati od onih za kompleksnija društva.

Resursi mogu stvoriti stanja, događaje, okolnosti, mjere ili izostanke mjera iz kojih mogu proizaći rizici kvalitete. Sukladno tome, kod identificiranja i procjenjivanja rizika kvalitete u skladu s točkom 25.(a) MSUK-a 1, društvo je dužno razumjeti svoje resurse.

U nastavku su navedeni primjeri stanja, događaja, okolnosti, mjere ili izostanci mjera u vezi s tehnološkim resursima koji mogu dovesti do pojave rizika kvalitete u drugim komponentama:

- angažirani timovi se mogu prekomjerno oslanjati na IT aplikacije, a IT aplikacije mogu netočno obraditi podatke, obraditi netočne podatke ili oboje, što bi dovelo do rizika kvalitete u odnosu na obavljanje angažmana, a osobito u vezi s korištenjem primjerenog profesionalnog skepticizma;
- povrede sigurnosti mogu dovesti do neovlaštenog pristupanja podacima klijenata i o klijentima, a to može dovesti do rizika kvalitete u vezi s relevantnim etičkim zahtjevima tj. povreda odredbi o povjerljivosti podatka.

Tehnološki resursi: korištenje automatiziranih alata i tehnika od strane angažiranih timova (eng. ATT)

Angažirani timovi mogu koristiti automatizirane alate i tehnike (engl. skr. *ATT op.prev.*) kod implementiranja revizijskih postupaka u sklopu angažmana. U nekim slučajevima *ATT* mogu biti osigurani ili odobreni od društva dok će ih u drugim slučajevima pribaviti angažirani tim. U obje situacije, SUK u društvu mora odrediti jesu li *ATT*-i primjereni, čak i onda kad ih je pribavio angažirani tim. Tako se, primjerice, u točki A101. MSUK-a 1 pojašnjava kako društvo može:

- izričito zabraniti korištenje *ATT*-a ili određenih funkcionalnosti *ATT*-a sve dok se ne utvrdi da funkcioniraju na primjeren način i dok društvo ne odobri njihovo korištenje;
- uspostaviti politike ili postupke kojima se uređuju situacije u kojima angažirani tim koristi *ATT*-e koje nije odobrilo društvo, kao što je zahtjev od angažiranog tim za utvrđivanje jesu li *ATT*-i primjereni prije njihovog korištenja za potrebe obavljanja angažmana tako što će tim razmotriti određena pitanja (npr. ulazne podatke, načina rada *ATT*-a, postižu li izlazni podaci namjeravanu svrhu itd.).

IAASB je izradio [neobvezujuće pomoćne materijale o dokumentiranju za revizore u slučajevima kad koriste ATT-e.](#)

Te upute, između ostalog, ilustriraju kako na dokumentiranje angažmana mogu utjecati razlike između situacija kad je društvo odobrilo *ATT*-e i situacija kad *ATT*-i nisu podlijegali procesu odobravanja od strane društva.

IAASB je razvio i [neobvezujuće pomoćne materijale u vezi s rizikom prekomjernog oslanjanja na tehnologiju u slučajevima kad se koriste ATT-i i informacije koje su proizveli sustavi subjekta.](#)

Te upute uključuju objašnjenja na koje načine društva mogu pomoći angažiranim timovima u adresiranju pristranosti uslijed automatizacije i rizika prekomjernog oslanjanja na tehnologiju u slučajevima kad koriste *ATT*-e.

Pružatelji usluga: opseg rada pružatelja usluga u okviru MSUK-a 1

MSUK 1 navodi kako se može dogoditi da društvo interno nema sve potrebne resurse i da stoga može koristiti pružatelje usluga. Prema definiciji, resursi pružatelja usluga uključuju tehnološke, intelektualne i ljudske resurse koje društvo koristi u SUK-u ili za obavljanje angažmana. Oni uključuju i ljudske resurse (na primjer, revizore komponenti) drugih društva koja **nisu** dio iste mreže kao i samo društvo.

i Točka A105. MSUK-a 1 sadrži primjere korištenja resursa pružatelja usluga.

Društvo ne može prenijeti svoj SUK ili odgovornost za njega na druge strane već, umjesto toga, resursi pružatelja usluga pomažu društvu ispuniti zahtjeve MSUK-a 1. Posljedično tome, kad koristi resurse pružatelja usluga, društvo odgovara za to da su ti resursi primjereni za korištenje u SUK-u ili za obavljanje angažmana.

Pružatelja usluga mogu angažirati društvo ili angažirani tim. Mogu postojati okolnosti u kojima pružatelja usluga angažira druga strane (na primjer, u slučaju kad revizora komponente iz drugog društva koje nije dio iste mreže kao i društvo korisnik angažira vodstvo te komponente). U svim slučajevima, SUK u društvu mora adresirati pitanje je li pružatelj usluga primjeren, pa čak i onda kad ga angažira angažirani tim ili druga strana. Na primjer, kad pružatelja usluga angažira angažirani tim, društvo može uspostaviti politike ili postupke kojima se uređuju pitanja koja angažirani tim treba razmotriti prilikom angažiranja pružatelja usluga.

Ako društvo koristi resurse (tehnološke, intelektualne ili ljudske) iz svoje mreže (tj. iz mreže, drugog društva iz mreže ili druge strukture ili organizacije koje su dio mreže samog društva), ti resursi se ne smatraju resursima pružatelja usluga već su uređeni u sklopu postupanja prema točkama 48. - 52. MSUK-a 1 (tj. odgovornosti društva kod korištenja zahtjeva ili usluga mreže).

Pružatelji usluga: promjenjivost rizika kvalitete i pitanja u vezi s prilagodljivošću

Društvo može koristiti velik broj resursa pružatelja usluga u SUK-u ili za obavljanje angažmana. Vrste rizika kvalitete koji su povezani s resursima pružatelja usluga i razlozi za procjenu tih rizika mogu biti promjenjivi. Posljedično tome, vrsta, vremenski raspored i opseg reakcije društva na rizike kvalitete koji se odnose na pitanje jesu li resursi pružatelja usluga primjereni za korištenje mogu biti različiti. Treba napomenuti kako u određenim situacijama društvo može utvrditi da ne postoji rizik kvalitete u odnosu na određene resurse pružatelja usluga. U takvom slučaju društvo ne mora oblikovati i implementirati reakcije u vezi s tim resursima.

Primjeri čimbenika koji bi mogli utjecati na rizike kvalitete u vezi s resursima pružatelja usluga, a što onda utječe na vrstu, vremenski raspored i opseg reakcije društva na te rizike

Primjeri čimbenika	Primjeri načina na koji ti čimbenici utječu na rizike kvalitete
Vrsta resursa	<p>Kad se koriste tehnološki resursi pružatelja usluga, mogu se javiti sljedeći rizici kvalitete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izostanak primjerenih ažuriranja IT aplikacije zbog čega ona postaje nepouzdana i neupotrebljiva i, prema tome, neprimjerena za korištenje u SUK-u društva ili za obavljanje angažmana; • pristup podacima klijenta i o klijentu, osobito kad se podaci pohranjuju u bazi podataka kojom upravlja i njeno funkcioniranje održava pružatelj usluga, što može rezultirati povredama odredbi o povjerljivosti. <p>Kad se koriste ljudski resursi pružatelja usluga, mogu se javiti sljedeći rizici kvalitete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatak primjerenih kompetencija i sposobnosti za obavljanje aktivnosti za koje su ljudski resursi angažirani, što ima za posljedicu neprimjerenost njihovog korištenja u SUK-u društva ili za obavljanje angažmana; • promjene osoba koje je dodijelio pružatelj usluga (na primjer, zbog preraspodjele ljudskih resursa) kad je aktivnost za koju su angažirani već u tijeku, a nove osobe nisu primjerene zbog nedostatka kontinuiteta ili manjkavog iskustva u vezi s danom aktivnošću.
Odgovornosti društva za poduzimanje daljnjih mjera pri korištenju resursa	<ul style="list-style-type: none"> • Društvo se služi IT aplikacijom pružatelja usluga, koja je standardni paket (eng. off-the-shelf, op.prev.) i održava ju pružatelj usluga. Pružatelj usluga automatski dostavlja ažuriranja i društvo prima automatska upozorenja da prihvati ažuriranja. U takvom slučaju, s obzirom da društvo nema velike obveze u vezi s IT aplikacijom, rizici kvalitete mogli bi se odnositi na sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> ○ je li IT aplikacija primjerena svrsi za koju će biti korištena; ○ osigurava li pružatelj usluga potrebno ažuriranje; i ○ rizik neprihvatanja automatskog ažuriranja od strane društva. • Društvo koristi IT aplikaciju pružatelja usluga. Iako je riječ o standardnoj aplikaciji koju održava pružatelj usluga, društvo na nju nadograđuje posebno izrađene

aplikacije koje mu omogućavaju da je integrira s drugim IT aplikacijama. Povrh toga, društvo na taj način dobiva čitav niz obveza u vezi s korištenjem IT aplikacije, uključujući to da mora:

- obuhvatiti podatke specifične za društvo u osnovnu bazu podataka i održavati ih; i
- birati različite opcije u vezi s funkcionalnošću IT aplikacije, što zahtijeva periodičku provjeru jer se funkcionalnosti mogu promijeniti kad pružatelj usluga ažurira IT aplikaciju.

U ovom slučaju, povrh rizika kvalitete opisanih u prethodnom primjeru koji se odnose na to odgovara li IT aplikacija svrsi u koju će biti korištena te na rizike kvalitete po osnovi ažuriranja, društvo također može identificirati i rizike kvalitete povezane sa sljedećim:

- posebno izrađene aplikacije društva ne funkcioniraju ispravno;
- podaci specifični za društvo nisu ispravno obuhvaćeni ili se ne održavaju na primjeren način; i
- odabrane funkcionalnosti nisu primjerene.

Pružatelji usluga: pribavljanje informacija od pružatelja usluga

Točka A107. MSUK-a 1 objašnjava kako, prilikom utvrđivanja je li neki resurs pružatelja usluga primjeren za korištenje u SUK-u ili za obavljanje angažmana, društvo može iz različitih izvora pribaviti informacije o pružatelju usluga i resursu koji on pruža. Često takve informacije moraju biti pribavljene izravno od pružatelja usluga.

U situacijama kad pružatelj usluga ne osigura informacije koje trebaju društvu, a društvo nije u mogućnosti pribaviti alternativne informacije kako bi se uvjerilo o primjerenosti korištenja pružatelja usluga u SUK-u ili za obavljanje angažmana, može biti potrebno da društvo koristi drugog pružatelja usluga. U nekim slučajevima može se dogoditi da društvo mora koristiti konkretnog pružatelja usluga i, ako nije u mogućnosti steći uvjerenje o primjerenosti resursa, može poduzeti druge mjere kako bi primjerenost reagiralo na danu situaciju.

Primjeri okolnosti u kojima društvo mora koristiti određenog pružatelja usluga i mjera koje može poduzeti ako se društvo ne može uvjeriti u primjerenost korištenja resursa

Primjeri okolnosti	Primjer mjera koje društvo može poduzeti
<p>Mreža zahtijeva od društva korištenje konkretne vanjske IT aplikacije koju je izradio pružatelj softvera. Pružatelj softvera distribuira aplikaciju putem regionalnih posrednika i društvo je stoga dužno nabaviti aplikaciju izravno od regionalnog posrednika i s njime pregovarati o uvjetima ugovora. Sukladno tome, pružatelj softvera je pružatelj usluga u kontekstu društva i društvo mora adresirati pitanje je li IT aplikacija primjerena za korištenje.</p> <p>Društvo je zatražilo od regionalnog posrednika informacije koje su potrebne za razmatranje pitanja je li IT aplikacija primjerena za korištenje, ali regionalni posrednik nije reagirao na zahtjeve društva.</p>	<p>Društvo može dalje razgovarati o ovom pitanju s mrežom i zatražiti od mreže potrebne informacije od globalnog sjedišta pružatelja softvera. Povrh toga, društvo može identificirati konkretne rizike kvalitete povezane s korištenjem te konkretne IT aplikacije i izravno reagirati na njih. Na primjer, društvo može precizno utvrditi postojanje rizika da će IT aplikacija pogrešno obavljati određene obračune i uvesti politike ili postupke prema kojima se od angažiranih timovima zahtijeva ponovno obavljanje obračuna dobivenih iz IT aplikacije.</p>

U određenim okolnostima pružatelj usluga podnosi društvu izvještaj s izražavanjem uvjerenja, s opisom i oblikovanjem kontrola koje imaju nad konkretnim resursom, a u nekim slučajevima, to može uključivati uvjerenje o operativnoj učinkovitosti te kontrole. Međutim, za potrebe MSUK-a 1 od pružatelja usluga ne zahtijeva se izvještaj s izražavanjem uvjerenja.

INFORMIRANJE I KOMUNIKACIJA

Sljedeća tablica sažima promjene u MSUK-u 1 u odnosu na važeći standard u vezi s informiranjem i komunikacijom.

 <ul style="list-style-type: none"> • Nova komponenta u MSUK-u 1. • Novi i poboljšani zahtjevi u pogledu pribavljanja, kreiranja ili korištenja i komuniciranja informacija radi omogućavanja oblikovanja, implementiranja i održavanja funkcioniranja SUK-a. Novi zahtjevi adresiraju: <ul style="list-style-type: none"> ○ informacijski sustav društva; ○ kulturu društva u kontekstu informiranja i komunikacije (tj. identificiranja i jačanja obveze osoblja da razmjenjuju informacije s društvom i međusobno); ○ razmjenu informacija između društva i angažiranih timova (napominjemo da je ovo dosta pojačano u odnosu na MSKK 1, koji je od društva tražio samo obavještanje osoblja o svojim politikama i postupcima); ○ komuniciranje informacija u okviru mreže društva i pružateljima usluga; i ○ drugih vidova komunikacije s trećim stranama u vezi sa SUK-om tj. kad to nalažu zakoni, regulativa ili profesionalni standardni ili radi podrške razumijevanju SUK-a. 	<p>MSKK 1 je u nekim elementima standarda sadržavao zahtjeve povezane s komunikacijama, primjerice, komunikacija o problematici neovisnosti i komunikacija o odgovornosti angažiranog partnera. Komponenta MSUK-a 1 'Informiranje i komunikacija' adresira potrebu za takvom komunikacijom kroz zahtjeve zasnovane na načelima koji su uvedeni u tu komponentu.</p>
---	---

Komponenta 'Informiranje i komunikacija' omogućava oblikovanje, implementiranje i održavanje funkcioniranja SUK-a. U skladu s tim, mnogi aspekti te komponente mogu se preklapati s aspektima drugih komponenti.

I drugi aspekti MSUK-a 1 uključuju konkretne zahtjeve u pogledu informiranja i komunikacije, kao što su točke 22., 34.(e) i točke 46., 47. i 51. MSUK-a 1.

Informacijski sustav

MSUK 1 zahtijeva od društva uspostavljanje ciljeva kvalitete koji se odnose na njihove informacijske sustave. MSUK 1 objašnjava kako informacijski sustavi mogu uključivati korištenje priručnika ili različitih IT elemenata.

Iako je ovo novi zahtjev uveden kroz MSUK 1, vjerojatno je da društvo već uspostavilo informacijske sustave u sklopu svojih sustava kontrole kvalitete. U kontekstu implementiranja MSUK-a 1, društvo bi moglo razmotriti na koji način postojeći informacijski sustavi identificiraju, pohranjuju, obrađuju i održavaju informacije.

i Točka A111. MSUK-a 1

uključuje primjer prilagodljivosti, pokazujući način na koji se može oblikovati informacijski sustav u manje kompleksnom društvu.

Različite strane s kojima društvo komunicira i razmjenjuje informacije

Učinkovita dvosmjerna komunikacija je presudna za funkcioniranje SUK-a i obavljanje angažmana. MSUK 1 uzima u obzir činjenicu da društva komuniciraju i razmjenjuju informacije s različitim stranama. To koje informacije se komuniciraju i obveze pojedinaca da ih komuniciraju se razlikuju ovisno o njihovoj ulozi koju imaju u sklopu SUK-a u društvu ili u obavljanju njegovih angažmana.

MSUK 1 uređuje:

- opću odgovornost osoblja za komuniciranje;
- razmjenjivanje informacija između društva i angažiranih timova. U ovom kontekstu, angažirani timovi uključuju osoblje i sve pojedince iz mreže društva ili iz pružatelja usluga koji sudjeluju u radu angažiranog tima. Način na koji će društvo razmjenjivati informacije s pojedincima iz mreže društva ili iz njegovih pružatelja usluga može se razlikovati od načina na koji informacije razmjenjuje s vlastitim osobljem. Na primjer, komunikacija društva s revizorima komponenti koji dolaze iz mreže društva ili s pružateljima usluga može se odvijati posredstvom revizora grupe;

- razmjenjivanje informacija između društva i osoblja koje obavlja aktivnosti u sklopu SUK-a;
- komuniciranje informacija unutar mreže društva ili prema pružateljima usluga, u kontekstu zahtjeva mreže ili usluga mreže ili resursa pružatelja usluga;
- komunikaciju s drugim vanjskim stranama.

i Točka A112. MSUK-a 1 sadrži primjere komunikacije između društva, osoblja i angažiranih timova. Točka A113. sadrži primjer informacija koje je društvo pribavilo iz mreže koioi pripada.

Društvo se može služiti različitim metodama kako bi prenosilo informacije, uključujući, primjerice, usmenu komunikaciju, priručnike o politikama i postupcima, biltene, upozorenja, elektroničku poštu, internu mrežu i druge aplikacije zasnovane na internetu, edukaciju, prezentacije, društvene mreže ili emitiranje sadržaja putem interneta. Prilikom određivanja najprimjerenije metode ili više metoda i učestalosti komunikacije, društvo može uzeti u obzir čitav niz čimbenika, uključujući:

- kome su informacije namijenjene; i
- vrstu i hitnost informacija koje se prenose.

U nekim situacijama, društvo može utvrditi kako je iste informacije potrebno prenositi pomoću više različitih metoda kako bi se postigao cilj komunikacije. U takvim slučajevima, važna je dosljednost informacija koje se komuniciraju.

Komunikacija kod manjih i manje kompleksnih društva bi mogla biti manje formalna i ostvarivati se kroz izravne razgovore s osobljem i angažiranim timovima. MSUK 1 ne sadrži zahtjev da sva komunikacija mora biti formalno dokumentirana i to često nije ni praktično izvodivo. Društvo komunikaciju mora dokumentirati u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za adresiranje zahtjeva u pogledu dokumentiranja iz točaka 57.-59. MSUK-a 1.

Točke 34. (e) i A124.-
A132. MSUK-a 1

Komunikacija s vanjskim stranama

Društvo može komunicirati s različitim vanjskim stranama. Eksterna komunikacija u vezi sa SUK-om društva može uključivati izvještaje o transparentnosti ili izvještaje o kvaliteti revizije, izravne razgovore s vanjskim stranama, uključujući izravne razgovore s regulatorima i tijelima nadležnim za nadziranje revizije ili menadžmentom i onima koji su zaduženi upravljanje klijenata kao i postavljanje informacija na mrežnoj stranici društva ili davanje informacija putem društvenih mreža.

MSUK 1 pitanje komunikacije s vanjskim stranama uređuje kroz:

- cilj kvalitete povezan s komunikacijom s vanjskim stranama dan u točki 33.(d)(ii); i
- specificiranu reakciju iz točke 34.(e) MSUK-a 1.

i Točka A125. MSUK-a 1 sadrži primjere vanjskih strana koje mogu koristiti informacije o sustavu upravljanja kvalitetom u društvu.

Napomena: Komunikacija unutar mreže društva ili s pružateljima usluga je uređena točkom 33.(d)(i) MSUK-a 1.

Sljedeća tablica sažima zahtjeve MSUK-a 1 u pogledu komuniciranja s vanjskim stranama (koje nisu mreže i pružatelji usluga).

Kad je komunikacija s vanjskim stranama obvezna ili primjerena	S kim se komunicira	Što se komunicira	Na koji način se komunicira
Zakoni, regulativa ili profesionalni standardi zahtijevaju komunikaciju s vanjskim stranama	Komunicira se s vanjskim stranama koje određuju zakoni, regulativa ili profesionalni standardi	Komuniciraju se informacije koje određuju zakoni, regulativa ili profesionalni standardi	Vrsta, vremenski raspored i opseg komunikacije su uređeni zakonima, regulativom ili profesionalnim standardima
Društvo obavlja reviziju finansijskih izvještaja uvrštenih subjekata	Komunicira se s osobama zaduženim za upravljanje subjekata	Komunicira se na koji način SUK pomaže dosljedno kvalitetno obavljanje angažmana (politike i postupci uspostavljeni u skladu s točkom 34.(e)(iii))	Vrstu, vremenski raspored i opseg komunikacije utvrđuje društvo (politike i postupci uspostavljeni u skladu s točkom 34.(e)(iii))
Komunikacija je potrebna na nekoj drugoj osnovi kako bi se pomoglo vanjskim stranama pri stjecanju razumijevanja SUK-a	Komunicira se s trećim stranama koje odredi društvo (politike i postupci uspostavljeni u skladu s točkom 34.(e)(ii))	Komuniciraju se informacije koje odredi društvo (politike i postupci uspostavljeni u skladu s točkom 34.(e)(iii))	Vrstu, vremenski raspored i opseg komunikacije utvrđuje društvo (politike i postupci uspostavljeni u skladu s točkom 34.(e)(iii))

Zahtjevima iz MSUK-a 1 nastoji se promovirati razmjena korisnih informacija koje pružaju određeni uvid u SUK s dionicima društva na najprimjereniji način. Posljedično tome, čak i onda kad ni zakoni, regulativa niti profesionalni standardi ne zahtijevaju eksternu komunikaciju ili kad društvo ne obavlja revizije finansijskih izvještaja uvrštenih subjekata, od društva se očekuje da bar utvrdi je li primjereno komunicirati s vanjskim stranama o SUK-u.

Pri razvijanju svojih politika ili postupaka, manja društva mogu identificirati ograničeni broj slučajeva kad je komunikacija s vanjskim stranama primjerena. Na primjer, društvo može komunicirati s osobama zaduženim za upravljanje subjekta u okolnostima kad postoje nalazi vezani za konkretan angažman.

 MSUK 1 sadrži opsežne upute i primjere u vezi s eksternom komunikacijom:

- točka A126. daje opis pitanja o kojima se može komunicirati s vanjskim stranama;
- točka A130. objašnjava pitanja koja mogu utjecati na odluke društva o tome kad je primjereno komunicirati s vanjskim stranama;
- točka A131. pojašnjava obilježja koja bi društvo možda trebalo uzeti u obzir kod pripremanja informacija koje će komunicirati vanjskim stranama; a
- točka A132. Sadrži primjere različitih vrsta komunikacije s vanjskim stranama.

Zakoni, regulativa ili profesionalni standardi jurisdikcije mogu zahtijevati od društva izradu izvještaja o transparentnosti ili izvještaja o kvaliteti revizije te su društva u takvim slučajevima dužna postupiti sukladno tim zahtjevima. MSUK 1 ne zahtijeva od društva pripremanje izvještaja o transparentnosti niti izvještaja o kvaliteti revizije. Točka A132. MSUK-a 1 pokazuje da su izvještaji o transparentnosti ili izvještaji o kvaliteti revizije primjer vrste komuniciranja s vanjskim stranama.

ODREĐENE REAKCIJE

Točke 16. (d), 16. (e), 34. i
A116.-A137. MSUK-a 1

Kako je objašnjeno u poglavlju koje se bavi postupcima društva za procjenu rizika, MSUK 1 uključuje određene reakcije koje je društvo dužno oblikovati i implementirati. Taj popis nije iscrpan i ne bi u potpunosti adresirao sve moguće rizike kvalitete. Neke od određenih reakcija odnose se na pitanja koja su adresirana u važećem MSKK-u 1.

Tablica u nastavku teksta sažima nove zahtjeve iz MSUK-a 1 i zahtjeve koji se odnose na pitanja iz važećeg standarda.

- Novi zahtjevi u pogledu komunikacije s vanjskim stranama (vidjeti poglavlje 'Informiranje i komunikacija' za više detalja);
- poboljšani zahtjevi:
  - politike ili postupci koji uređuju koji angažmani moraju podlijegati pregledu kvalitete angažmana;
  - politike ili postupci koje adresiraju prijetnje pridržavanju etičkih zahtjeva i povrede relevantnih etičkih zahtjeva uređuju sve relevantne etičke zahtjeve (važeći MSKK 1 fokus stavlja na neovisnost). Nadalje, ti zahtjevi su usklađeni i s Kodeksom *IESBA*, osobito kad je riječ o novinama iz tog Kodeksa koje se odnose na [mjere zaštite](#);
  - zahtjev da se pribavi potvrda usklađenosti s odredbama o neovisnosti je prilagođen kako bi se odnosio na zahtjeve u pogledu neovisnosti umjesto na politike ili postupke društva povezane s neovisnošću;
  - politike ili postupci kojima se adresiraju pritužbe i navodi slične su onima iz važećeg MSKK-a 1, s poboljšanim fokusom na zaprimanje, istraživanje i razrješavanje pritužbi i navoda;

Sljedeći zahtjevi iz MSKK-a 1 obuhvaćeni su MSUK-om 1 na sljedeći način:

- MSKK 1 je uključivao zahtjeve koji su adresirali kriterije za obavljanje poslova pregledatelja kvalitete angažmana, te obavljanje i dokumentiranje pregleda kontrole kvaliteta angažmana. Ta pitanja su sad adresirana u MSUK-u 2;
- MSKK 1 je sadržao konkretne zahtjeve u pogledu nedostataka koji se identificiraju na osnovu pritužbi i navoda. To je sad adresirano u okviru poglavlja 'Proces društva za monitoring i otklanjanje nedostataka'.

Dijelovi ove publikacije koji se odnose na komponente 'Relevantni etički zahtjevi' i komponente 'Prihvaćanje i nastavljanje' također objašnjavaju zahtjeve iz MSKK-a 1 koji su obuhvaćeni u drugim dijelovima MSUK-a 1.

- politike ili postupci kojima se uređuju konkretna pitanja u vezi s prihvaćanjem i nastavljanjem angažmana su pojašnjeni i prošireni kako bi se od društva zahtijevalo i adresiranje okolnosti kad ga zakon ili regulativa obvezuju prihvatiti odnos s klijentom ili posebni angažman.

Pregledi kvalitete angažmana

Pregledi kvalitete angažmana su reakcija na rizike kvalitete na razini društva. Preglede angažmana na razini angažmana obavljaju pregledavatelji kvalitete angažmana u ime društva. Zahtjevi koji se odnose na preglede kvalitete angažmana sadržani su u MSUK-u 1 i MSUK-u 2, kako slijedi.

Vidjeti i [JAASB-ov Vodič za prvu implementaciju pregleda kvalitete angažmana](#).

MSUK 1 zahtijeva od društva uspostavljanje politike ili postupaka koji bi:

- uređivali pregled kvalitete angažmana u skladu s MSUK-om 2; i
- zahtijevali da se u odnosu na određene angažmane obavi pregled kvalitete angažmana.

MSUK 2 uređuje:

- kriterije podobnosti koje pojedinac mora zadovoljavati da bi obavljao pregled kvalitete angažmana i imenovanje pregledavatelja kvalitete angažmana; i
- obavljanje i dokumentiranje pregleda.

Što znači navedeno?

Od društva se očekuje uspostavljanje politika ili postupaka koji uređuju:

- Koji angažmani moraju podlijegati pregledu kvalitete angažmana. Politike ili postupci moraju uključivati opseg angažmana kako je uređeno MSUK-om 1.
- Kriterije podobnosti koje pojedinac mora zadovoljavati da bi obavljao poslove pregleda kvalitete angažmana i proces imenovanja pregledavatelja kvalitete angažmana. Te politike ili postupci također moraju zadovoljavati kriterije podobnosti iz MSUK-a 2 i zahtjeve koji se odnose imenovanja pregledavatelja.
- Obavljanje i dokumentiranje pregleda kvalitete angažmana. Te politike ili postupci moraju biti u skladu i sa zahtjevima u vezi s provođenjem i dokumentiranjem iz MSUK-a 2.

U točki A136. MSUK-a 1 navodi se da, u nekim slučajevima, društvo može utvrditi da nema revizija niti ostalih angažmana za koje bi trebalo obaviti pregled kvalitete. Treba napomenuti da bi se zahtjev iz MSUK-a 1 za uspostavljanjem politika ili postupaka koji bi uređivali preglede kvalitete angažmana i dalje odnosio na to društvo, ali vrsta i okolnosti angažmana koje ono obavlja mogu biti takvi da ne zahtijevaju pregled kvalitete angažmana u skladu s politikama ili postupcima društva.

Društvo može oblikovati i implementirati i druge vrste pregleda angažmana kao reakciju na rizike kvalitete koje nisu pregledi kvalitete angažmana. Na primjer, za kvalificirane revizijske angažmane, društvu može biti potreban pregled daljnjih revizijskih postupaka istog angažiranog tima kako bi se adresirali značajni rizici ili pregledi određenih pitanja koje bi obavili određeni pojedinci iz društva koji posjeduju specijalističko stručno znanje. U nekim slučajevima se ti pregledi mogu obaviti povrh pregleda kvalitete angažmana.

Pritužbe i navodi

MSUK 1 ne propisuje tko bi trebao zaprimati, istraživati i razrješavati pritužbe i navode. Međutim, primjenjuju se zahtjevi koji se odnose na resurse iz točaka 32.(c) i 32.(e) standarda. To znači da pojedinci koji će biti zaduženi za zaprimanje, istraživanje i razrješavanje pritužbi i navoda moraju raspolagati primjerenim kompetencijama i sposobnostima, te dovoljnim vremenom za obavljanje tih poslova. U slučaju da društvo nema osoblja s primjerenim kompetencijama i sposobnostima za ovu ulogu, društvo bi moralo angažirati nekoga izvana.

Pod primjerenim kompetencijama i sposobnostima za obavljanje poslova zaprimanja, istraživanja i razrješavanja pritužbi i navoda mogu se podrazumijevati:

- iskustvo, znanje i primjereni autoritet unutar društva; i
- izravan kanal komunikacije s pojedincem/pojedincima kojima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK.

PROCES MONITORINGA I OTKLANJANJA NEDOSTATAKA

Točke 16. (a), 16. (h), 35.-47., A10.-A12., A15.-A17. i A138.-A174. MSUK-a 1

Svrha procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka je:

- monitoring SUK-a kako bi društvo imalo relevantne, pouzdane i pravodobne informacije o oblikovanju, implementiranju i održavanju funkcioniranja SUK-a;
- poduzimanje primjerenih mjera kao reagiranje na identificirane nedostatke kako bi oni bili pravodobno otklonjeni i spriječilo se njihovo ponovno pojavljivanje. Pod poduzimanjem primjerenih mjera može se podrazumijevati i to da se, ako je potrebno, isprave nalazi koji se odnose na angažman kad se čini da su izostavljeni postupci u sklopu tekućeg ili dovršenog angažmana ili da izdani izvještaj nije bio primjeren.

Monitoring i otklanjanje nedostataka olakšavaju proaktivno i stalno poboljšanje kvalitete angažmana i funkcioniranja SUK-a. Identificiranje i otklanjanje nedostataka je konstruktivno i ključni je element učinkovitog SUK-a.

Proces monitoringa i otklanjanja nedostataka je značajno poboljšán u odnosu na važeći MSKK 1, uključujući:

- novi fokus stavljen na monitoring SUK-a u cijelosti;
- novi okvir za ocjenjivanje nalaza, te za identificiranje nedostataka i ocjenjivanje identificiranih nedostataka; i
- sveobuhvatnije aktivnosti na otklanjanju nedostataka.

Zahtjevi u pogledu komunikacije o pitanjima koja su povezana s monitoringom i otklanjanjem nedostataka slični su onima iz važećeg MSKK-a 1.

Kako se mogu koristiti informacije o oblikovanju, implementiranju i održavanju funkcioniranja SUK-a te njegovim nedostacima

Informacije o dizajniranju, implementiranju i održavanju funkcioniranja SUK-a, uključujući njegove nedostatke i o mjerama radi otklanjanja tih nedostataka mogu koristiti:

- vodstvu društva kod godišnjih ocjenjivanja rada SUK-a;
- društvu i pojedincima kojima su povjereni poslovi u SUK-u, kako bi proaktivno i stalno poboljšavali kvalitetu angažmana i rad SUK-a. Ovo uključuje i pregledavatelje kvalitete angažmana koji informacije mogu koristiti kao osnovu za obavljanje provjera kvalitete angažmana; i
- angažiranim partnerima, u funkciji upravljanja i postizanja kvalitetnog angažmana.

Različiti aspekti procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka

Proces monitoringa i otklanjanja nedostataka može se podijeliti na četiri (4) aspekta:

Kako je to preciznije objašnjeno u sljedećim dijelovima, oblikovanje procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka će se razlikovati ovisno o mnogim čimbenicima uključujući način na koji su oblikovani drugi aspekti SUK-a i o vrsti i okolnostima društva.

Namjera je da proces monitoringa i otklanjanja nedostataka bude nelinearan proces koji funkcionira na dinamičan i iterativan način.

Primjer dinamičnog i iterativnog procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka

Pri ocjenjivanju nalaza u vezi s unosom podataka o financijskim interesima osoblja u IT aplikaciju društva za osiguranje neovisnosti, utvrđeno je da aktivnosti monitoringa nisu adresirale funkcioniranje same aplikacije, poput kontrola pristupa IT aplikaciji, načina na koji je IT aplikacija programirana, kako se upravlja promjenama u programu niti kako se podaci prikupljeni pomoću aplikacije pohranjuju i održavaju. Sukladno tome, društvo utvrđuje da su potrebne dodatne aktivnosti monitoringa nad IT aplikacijom za neovisnost kako bi se stekla potpuna slika o učinkovitosti reakcija društva na pitanja neovisnosti.

Oblikovanje i implementiranje aktivnosti monitoringa

Točke 36.-39. i A139.-A156. MSUK-a 1

Što je predmet monitoringa u društvu

Društvo obavlja monitoring nad SUK-om kao cjelinom. To može uključivati monitoring:

- načina na koji se dodjeljuju odgovornosti vodstvu i ispunjavaju li se zahtjevi iz MSUK-a 1;
- oblikovanja i implementiranja procesa društva za procjenjivanje rizika tj. načina na koji društvo postavlja ciljeve kvalitete, identificira i procjenjuje rizike kvalitete, oblikuje i implementira reakcije na te rizike, te identificira informacije u vezi s promjenom vrste i okolnosti društva i angažmana koje obavlja koje mogu utjecati na ciljeve kvalitete, rizike kvalitete i reakcije na njih;
- implementiranja i funkcioniranja reakcija na rizike, uključujući funkcioniraju li onako kako su oblikovane i adresiraju li reakcije učinkovito povezane rizike kvalitete;
- postiže li proces društva za monitoring i otklanjanje nedostataka svoju svrhu;
- na koji način društvo adresira zahtjeve ili usluge mreže i je li usklađeno sa zahtjevima MSUK-a 1;
- ocjenjivanje rada SUK-a koje obavlja vodstvo i jesu li ispunjeni zahtjevi MSUK-a 1.

Na koji način društvo obavlja monitoring SUK-a

Društvo oblikuje i obavlja aktivnosti monitoringa prilagođeno svojim potrebama. Vrsta, vremenski raspored i opseg tih aktivnosti se prilagođavaju na osnovu uzimanja u obzir niza čimbenika uređenih MSUK-om 1. U nastavku teksta dani su čimbenici za koje MSUK-1 zahtijeva od društva da ih uzme u obzir zajedno s ilustrativnim primjerima koji pokazuju kako ti čimbenici mogu utjecati na vrstu, vremenski raspored i opseg aktivnosti monitoringa.

Razlozi za procjene rizika kvalitete

Primjer

Društvo ima rizik kvalitete koji se sastoji iz toga što angažirani partner nedovoljno usmjerava, nadzire i provjerava rad. Procjena takvog rizika kvalitete bi bila opsežnija u odnosu na određene kategorije angažmana, kao što su revizije grupe i revizije uvrštenih subjekata. Jedna od reakcija koje društvo oblikuje kako bi adresiralo ovaj rizik kvalitete je automatizirani alat koji bilježi vrijeme koje angažirani partner utroši na angažmanima tokom cijelog njihovog trajanja i uspoređuje ga s planiranim prosjecima. Alat šalje upozorenje angažiranom partneru svaki put tijekom angažmana kad otkrije da je utrošak vremena nedovoljan.

Kod monitoringa alata, društvo dobiva izvještaj o upozorenjima i poduzima radnje u vidu kontrola odabranih angažmana kako bi se utvrdilo na koji način je partner reagirao na upozorenja. Odabir koji je učinilo društvo (tj. određivanje opsega aktivnosti monitoringa) usmjeren je na angažmane za koje je procjena rizika kvalitete bila viša (tj. revizije grupa i revizije uvrštenih subjekata).

Oblikovanje reakcija

Primjer

Koristimo prethodni primjer gore, aktivnosti monitoringa u društvu uključuju utvrđivanje jesu li prosječni planirani prosjeci, koje je koristio alat, primjereni. Za te potrebe, društvo koristi stručnjaka za IT kako bi provjerio jesu li podaci iz evidencija o radnom vremenu ispravno preneseni u alat i jesu li algoritmi alata za utvrđivanje planiranih prosjeka i dalje primjereni (vrsta aktivnosti monitoringa). Stručnjak za IT to ocjenjivanje obavlja jednom godišnje (vremenski raspored aktivnosti monitoringa).

Oblikovanje procesa društva za procjenu rizika te procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka

Primjeri

- *Monitoring procesa društva za procjenu rizika:* U sklopu procesa društva za procjenu rizika, društvo je uspostavilo povjerenstvo koje se sastaje jednom u kvartalu kako bi razgovarali o promjenama u društvu i njegovom okruženju i tome kako te promjene mogu utjecati na SUK, a osobito o tome jesu li se pojavili novi rizici kvalitete i kakve reakcije su potrebne za adresiranje tih rizika. Vrsta aktivnosti monitoringa koje društvo može obaviti je promatranje sastanaka povjerenstva i stjecanje razumijevanja informacija koje povjerenstvo koristi kako bi identificirala promjene u društvu i njegovom okruženju.
- *Monitoring nad procesom monitoringa i otklanjanja nedostataka:* Društvo je malo i stoga je angažiralo pružatelja usluga za obavljanje aktivnosti monitoringa. Pružatelj usluga te aktivnosti obavlja svaka tri mjeseca i podnosi svoje nalaze osobi/osobama kojoj/ima je dodijeljena operativna odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka. Vrsta monitoringa koje društvo može obaviti u odnosu na oblikovanje, implementiranje i funkcioniranje aktivnosti monitoringa može uključivati:
  - razmatranje o tome daju li aktivnosti monitoringa, za koje je pružatelju usluga naloženo da ih obavi, dovoljno informacija o SUK-u;
  - razmatranje primjerenosti pružatelja usluga;

- pregledavanje informacija koje je dostavio pružatelj usluga kako bi utvrdio jesu li aktivnosti monitoringa provedene u skladu s uputama društva; i
- postavljanje upita pružatelju usluga o tome ima li bilo kakvih uvida ili preporuka kako poboljšati učinkovitost oblikovanja monitoring aktivnosti društva.

Promjene u sustavu upravljanja kvalitetom

Primjer

Društvo je implementiralo novu IT aplikaciju za upravljanje prihvaćanjem i nastavljanjem odnosa s klijentima i angažmana. Društvo određuje da je potrebno obaviti aktivnosti monitoringa kako bi utvrdilo radi li aplikacija kako je predviđeno i ostvaruje li svoju namjeravanu svrhu u roku tri mjeseca od pokretanja IT aplikacije (vremenski raspored aktivnosti monitoringa).

Prethodne aktivnosti monitoringa

Primjeri

Prethodne aktivnosti monitoringa ukazuju na područja na koja treba obratiti pozornost: Prethodna godišnja provjera dovršenih angažmana koju je društvo obavilo pokazala je da angažirani timovi nemaju dovoljno vremena za obavljanje angažmana, što je identificirano kao prožimajući i ozbiljan nedostatak. Društvo je poduzelo čitav niz mjera na njegovom otklanjanju, uključujući zapošljavanje dodatnog osoblja i obvezno osposobljavanje iz upravljanja projektima za članove višeg osoblja i partnere društva. S obzirom na ozbiljnost i prožimanje tog nedostatka, društvo stalno (vremenski raspored aktivnosti monitoringa) prati dodjeljivanje osoblja angažmanima i održava redovne sastanke (vrsta i vremenski raspored aktivnosti monitoringa) s višim osobljem i partnerima kako bi razgovarali o načinu na koji implementiraju ono što su naučili iz upravljanja projektima.

Aktivnosti monitoringa već duže vrijeme nisu obavljane: Društvo ima IT aplikaciju za evidentiranje radnog vremena koju koristi duži niz godina i nikad nije mijenjana. Prve godine u kojoj je nabavljena aplikacija, društvo je kroz aktivnosti monitoringa provjerilo i utvrdilo da aplikacija radi na predviđeni način. S obzirom, međutim, da je prošlo više godina od posljednjeg monitoringa rada te aplikacije, društvo identificira potrebu za obavljanjem aktivnosti monitoringa u odnosu na tu IT aplikaciju (vremenski raspored aktivnosti monitoringa).

Druge relevantne informacije – pritužbe/navodi, vanjski inspekcijski nadzor, pružatelji usluga

Primjer

Društvo zaprimi anonimnu internu pritužbu da se angažirani partner nije pridržavao politika ili postupaka društva u vezi s pridržavanjem zakona i regulative u uvjetima kad je vodstvo klijenta utvrdilo nepridržavanje zakona i regulative. Društvo postupi po pritužbi i poduzme mjere za rješavanje nepridržavanja sukladno relevantnim etičkim zahtjevima. I pored toga, s obzirom da se angažirani partner nije pridržavao politika ili postupaka društva, kod odabira angažiranog partnera za provjeru dovršenih angažmana, društvo odabire partnera koji je bio predmet pritužbe (opseg aktivnosti monitoringa).

Primjeri drugih pitanja koja također mogu utjecati na vrstu, vremenski raspored i opseg aktivnosti monitoringa

Veličina, struktura i organizacija društva	Uključenost mreže društva u aktivnosti monitoringa	Resursi koje društvo namjerava koristiti da bi omogućilo aktivnosti monitoringa
<p>Primjer</p> <p>Riječ je o velikom društvu koje posluje na više lokacija. Stoga je društvo uspostavilo poseban tim za obavljanje aktivnosti monitoringa u društvu. S obzirom da je riječ o timu čija namjena je obavljanje aktivnosti monitoringa, mnoge od tih aktivnosti su oblikovane tako da se obavljaju u redovnim intervalima tijekom cijele godine.</p>	<p>Primjer</p> <p>Mreža društva poduzima monitoring aktivnosti nad angažmanima i različitim aspektima SUK-a na godišnjoj osnovi. Njihova tekuća provjera je usmjerena na reakcije društva radi rješavanja neovisnosti Društvo uzima u razmatranje vrstu i opseg aktivnosti monitoringa mreže u vezi s neovisnošću kod određivanja vrste, vremenskog rasporeda i opsega vlastitih aktivnosti monitoringa u području neovisnosti.</p>	<p>Primjer</p> <p>Društvo angažira pružatelja usluga za obavljanje aktivnosti monitoringa sukladno njegovim uputama. S obzirom da društvo ne angažira pružatelja usluga na puno radno vrijeme, oblikovalo je značajan broj aktivnosti monitoringa na način da se obavljaju na tromjesečnoj osnovi (tj. kao periodične aktivnosti).</p>

Stalne i periodične aktivnosti monitoringa

U određenim situacijama prikladnije mogu biti stalne a u drugima periodične aktivnosti monitoringa. Kombinacija stalnih i periodičnih aktivnosti monitoringa bi mogla osigurati učinkovitost monitoringa u cjelini.

Stalne aktivnosti monitoringa <i>Rutinske aktivnosti, ugrađene u procese rada društva koje se obavljaju u stvarnom vremenu i reagiraju na promjenu uvjeta</i>	Periodične aktivnosti monitoringa <i>Aktivnosti koje se obavljaju u određenim intervalima</i>
<p>Primjer</p> <p>IT aplikacija društva u vezi s neovisnošću daje različite vrste izvještaja svakog mjeseca i te izvještaje provjerava osoba kojoj je dana operativna nadležnost za pridržavanje zahtjeva u pogledu neovisnosti. Osoba izvještaj koristi kako bi identificirala anomalije i nesukladnost s politikama ili postupcima društva u vezi s neovisnošću.</p>	<p>Primjer</p> <p>Provjera dovršenih angažmana ili evidencija o stručnom osposobljavanju i usavršavanju kako bi se utvrdilo je li osoblje završilo obvezno osposobljavanje i usavršavanje.</p>

Vrste aktivnosti monitoringa, uključujući provjeravanje dovršenih angažmana

Provjeravanje dovršenih angažmana je jedan vid aktivnosti monitoringa koji obavlja društvo, a koje zahtijeva MSUK 1. Provjeravanje dovršenih angažmana, iako usmjereno na angažmane, društvu pruža informacije o SUK-u. Na primjer, rezultati provjera mogu dati informacije o sljedećem:

- postoje li rizici kvalitete koje društvo još nije identificiralo ili bi li trebalo obaviti promjene procjena rizika kvalitete;
- jesu li angažirani timovi implementirali politike ili postupke društva (tj. njegove reakcije na rizike) na način na koji su oblikovani i jesu li te reakcije učinkovite u rješavanju rizika kvalitete;
- je li potrebno mijenjati oblikovane politike ili postupke (tj. reakcije) društva na osnovi implementacije tih politika ili postupaka od strane angažiranih timova;
- kvaliteta angažmana te kultura i stavovi o kvaliteti;
- jesu li angažirani partneri ispunili svoju opću obvezu upravljanja i postizanja kvaliteta angažmana kojima su dodijeljeni; i
- informacije o mjerama angažiranih timova koje su dale pozitivne rezultate što može društvu dati ideje kako dalje popraviti ili poboljšati SUK.

Provjeravanje dovršenih angažmana samo po sebi vjerojatno neće osigurati društvu dostatnu količinu pravodobnih informacija o oblikovanju, implementiranju i održavanju funkcioniranja SUK-a, tj. društvo će vjerojatno morati provesti kombinaciju aktivnosti monitoringa kako bi proces monitoringa i otklanjanja nedostataka ostvario svoju svrhu.

Primjeri drugih vrsta aktivnosti monitoringa:

- provjeravanje nedovršenih angažmana;
- obavljanje razgovora osobljem društva ili provedba formalnih anketa kako bi se steklo razumijevanje o njihovoj percepciji kulture društva,
- razmatranje dosljednosti komunikacije i poruka vodstva i odražavaju li oni vrijednosti društva i fokusiraju li se na primjeren način na kvalitetu;
- provjeravanje i ocjenjivanje rada IT aplikacija koje se koriste za obavljanje poslova povezanih sa SUK-om, kao što su sustavi koji se odnose na neovisnost ili automatizirani alati koji se koriste za revizije;
- automatska upozorenja, primjerice, automatska obavještenja o neprimjenjivanju politika;
- provjera dokumentacije i ugovora o angažiranju pružatelja usluga kako bi se utvrdilo jesu li dostatno razmatrani u smislu je li primjereno koristiti određenog pružatelja usluga;
- provjera evidencija o pohađanju stručnog osposobljavanja i usavršavanja;
- provjera evidencija o radnom vremenu kako bi se utvrdilo koliko sati su angažirani partneri i drugi članovi višeg osoblja proveli na određenim poslovima i procijenilo je li to dostatno.

U nekim slučajevima reakcija na rizik kvalitete će biti slična aktivnosti monitoringa ili se pomiješati s njom. Na primjer, provjeravanja nedovršenih angažmana (što su aktivnosti monitoringa) mogu se zamijeniti s pregledima angažmana koji su oblikovane radi sprječavanja pojave rizika kvalitete (i predstavljaju reakcije).

Zašto je provjeravanje angažmana aktivnost monitoringa?

Provjeravanja angažmana oblikovana su radi ocjenjivanja jesu li politike ili postupci (tj. reakcije) ili drugi aspekti SUK-a oblikovani, implementirani i funkcioniraju li na namjeravani način.

Kad provjera angažmana predstavlja reakciju?

Reakcije se oblikuju radi sprječavanja pojave rizika vezanog uz kvalitetu, te da se identificiraju i otklone nedostaci u SUK-u koji bi vodili pojavi rizika kvalitete. Na primjer, pregled kvalitete angažmana je oblikovan radi ocjenjivanja prosudbi angažiranih timova prije nego izdaju izvješće o angažmanu ili kod određenih angažmana društvo može prije izdavanja izvješća obaviti pregled financijskih izvještaja i dokumentacije o angažmanu kako bi utvrdilo čine li se financijski izvještaji primjerenima.

Na koji način ih društvo može razlikovati?

Prilikom oblikovanja SUK-a, društvo vrstu aktivnosti (tj. je li riječ o reakciji ili o aktivnosti monitoringa) određuje na osnovi toga što se želi aktivnošću ostvariti. Na primjer:

- ako društvo uspostavi politiku koja zahtijeva primjenu ili podložnost određenom postupku radi sprječavanja pojave rizika kvalitete, tada je to vjerojatno reakcija (npr. metodologija društva zahtijeva da angažmani koji ispunjavaju određene kriterije budu pregledani prije izdavanja radi pomaganja pri utvrđivanju primjerenosti izvješća o angažmanu prije njegovog izdavanja);
- ako društvo oblikuje aktivnost prikupljanja informacija o primjeni politika ili postupaka kako bi utvrdilo u kojoj su mjeri učinkoviti, najvjerojatnije je riječ o aktivnosti monitoringa (primjerice, provjeravanje angažmana kojim se provjerava jesu li angažmani koji ispunjavaju kriterije za pregled prije izdavanja primjereno podvrgnuti pregledu prije izdavanja izvješća te da su izdana izvješća bila primjerena u danim okolnostima).

Provjeravanje dovršenih angažmana: Odabir dovršenih angažmana koji će biti provjeravani

Kod provjera dovršenih angažmana naglasak se stavlja na odabir kombinacije angažmana i angažiranog partnera i:

- **angažmani** mogu biti odabrani na osnovu rizika koji se vezuju uz takve angažmane. Na primjer, društvo može odrediti da revizije financijskih izvještaja uvrštenih subjekata ili angažmani u određenim gospodarskim granama moraju češće biti predmet provjeravanja nego druge vrste angažmana;
- **angažirani partneri** mogu podlijegati provjeri iz razloga koji se povezuju sa samim partnerom. Na primjer, društvo angažirane partnere može odabrati na osnovu toga kad su posljednji put podlijegali provjeri, na osnovi rezultata prethodnih provjera partnera ili iskustva angažiranog partnera.

i Točka A151. MSUK-a 1 1 sadrži primjere koji pokazuju kako čimbenici koji utječu na oblikovanje aktivnosti monitoringa mogu utjecati na odluke o odabiru dovršenih angažmana ili angažiranih partnera za provjeru.

i Točka A153. MSUK-a 1 sadrži primjer koji ilustrira način na koji društva mogu odrediti i primijeniti ciklus odabira angažiranih partnera. Ilustracija pokazuje kad može biti potrebno da društvo proaktivnije i češće bira angažirane partnere a kad je primjereno odgoditi taj odabir.

Namjera standarda je da društvo kod odlučivanja o tome koje angažmane ili angažirane partnere odabrati, u obzir uzmu sljedeća tri uzajamno povezana elementa.

Kako je provjeravanje dovršenih angažmana povezano s drugim aktivnostima monitoringa

Informacije prikupljene kroz provjeravanje dovršenih angažmana i informacije stečene kroz druge vidove aktivnosti monitoringa mogu uzajamno utjecati jedne na druge na način prikazan u nastavku teksta.

Informacije prikupljene kroz provjeravanje dovršenih angažmana mogu ukazivati na područja u kojima je potrebno obaviti dodatne aktivnosti monitoringa

Primjer

Kroz provjeru dovršenih angažmana, društvo spoznaje kako angažirani timovi koji su obavljali angažmane u određenoj gospodarskoj grani nemaju primjereno poznavanje te gospodarske grane. Istražujući glavne uzroke tog nedostatka, društvo je ustanovilo da članovi tih timova nisu prošli ni jednu vrstu edukacije o toj gospodarskoj grani. Stoga društvo obavlja daljnje aktivnosti monitoringa nad svojim programima stručnog osposobljavanja i usavršavanja kako bi utvrdilo uključuju li edukaciju usmjerenu na pojedine gospodarske grane i koje osoblje pohađa tu edukaciju.

Informacije iz drugih aktivnosti monitoringa mogu utjecati na provjeravanje dovršenih angažmana koje društvo obavlja

Primjer

Tijekom razgovora s osobljem o pitanjima koja se odnose na učinkovitost kulture društva, društvo je utvrdilo više komentara dobivenih od osoblja a koji se odnose na angažmane za koje nisu bili primjereno usmjeravani i nadzirani. Društvo te informacije koristi za određivanje koji će angažmani biti odabrani za provjeru.

Monitoring nad procesom monitoringa i otklanjanja nedostataka kako bi se utvrdilo ispunjava li svoju svrhu

Bez učinkovitog procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka društvo možda nije u mogućnosti utvrditi postoje li nedostaci niti ih otkloniti. Sukladno tome, važno je da društvo obavlja monitoring i nad procesom monitoringa i otklanjanja nedostataka kako bi utvrdilo ostvaruje li taj proces svoju namjeravanu svrhu, tj.:

- pruža li relevantne, pouzdane i pravodobne informacije o oblikovanju, implementiranju i održavanju funkcioniranja SUK-a; i
- poduzimaju li se primjerene mjere kao reakcije na identificirane nedostatke tako da se ti nedostaci pravodobno otklanjaju.

Monitoring nad procesom monitoringa i otklanjanja nedostataka nije predviđen kao cirkularan proces. Na način na koji društvo provodi monitoring nad procesom monitoringa i otklanjanja nedostataka tj. na vrstu, vremenski raspored i opseg aktivnosti društva može utjecati više čimbenika, uključujući:

- način na koji je oblikovan proces monitoringa i otklanjanja nedostataka; i
- vrstu i okolnosti društva.

U nekim slučajevima, osobito kod malih i manje kompleksnih društava, društvo može imati odmah raspoložive informacije o tome postiže li njegov proces monitoringa i otklanjanja nedostataka svoju namjeravanu svrhu kroz saznanja vodstva društva (tj. vjerojatno je da vodstvo malog društva ima česte interakcije sa SUK-om). U takvim uvjetima, monitoring procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka može biti jednostavan.

i Točka A144. MSUK-a 1 sadrži primjere koji pokazuju aktivnosti monitoringa nad procesom monitoringa i otklanjanja nedostataka.

Primjeri čimbenika koji utječu na aktivnosti monitoringa nad procesom društva za monitoring i otklanjanje nedostataka:

- veličina i složenost društva;
- vrsta, vremenski raspored i opseg aktivnosti monitoringa;
- tko je obavljao aktivnosti monitoringa (na primjer, pružatelj usluga, mreža, zasebna grupa unutar društva oformljena u svrhu implementiranja aktivnosti monitoringa ili osoblje nadležno za reakcije);
- rezultati ranijih aktivnosti monitoringa;
- dostupne informacije iz drugih izvora o učinkovitosti procesa društva za monitoring i otklanjanje nedostataka (na primjer, iz vanjskih nadzora, mreže ili pružatelja usluga), uključujući informacije koje ukazuju na to da aktivnosti monitoringa društva nisu identificirale nedostatak;
- informacije do kojih se došlo kroz analizu glavnih uzroka identificiranih nedostataka;
- nove aktivnosti monitoringa koje prije nisu obavljane ili promjene u oblikovanju aktivnosti monitoringa.

Monitoring procesa otklanjanja nedostataka

Točka 43. MSUK-a 1 zahtijeva od osobe/a kojoj/ima je dodijeljena operativna nadležnost za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka da ocijene jesu li:

- korektivne mjere primjereno oblikovane kako bi riješile identificirane nedostatke i njihov/e glavni/e uzrok/e, te da utvrde jesu li te mjere implementirane; i
- jesu li se ranije korektivne mjere implementirane u funkciji adresiranja nedostataka pokazale učinkovitima.

Ovo ocjenjivanje može biti dio informacija koje društvo koristi za monitoring procesa otklanjanja nedostataka. Unatoč tome, može biti potrebno da društvo obavlja monitoring nad ispunjavanjem odgovornosti osobe/osoba kojima je dodijeljena operativna odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka kao što to zahtijevaju točke 43. i 44. MSUK-a 1.

Tko obavlja aktivnosti monitoringa?

MSUK 1 ne propisuje tko je dužan obavljati aktivnosti monitoringa. Međutim, propisuje da društva moraju uspostaviti politike ili postupke kojima se uređuju kompetencije i sposobnosti (uključujući raspolaganje dostatnim vremenom) osoba koje će obavljati te poslove, kao i njihova objektivnost. Standard propisuje i to da provjeravanje angažmana ne mogu obavljati pojedinci koji su bili članovi angažiranog tima ili pregledavatelji kvalitete angažmana.

Pitanje ima li neka osoba primjerene kompetencije, sposobnosti i objektivnost za obavljanje aktivnosti monitoringa ovisi o nizu čimbenika.

Primjeri čimbenika koji utječu na kompetencije, sposobnosti i objektivnost osoba koje obavljaju aktivnosti monitoringa:

- vrsta aktivnosti monitoringa koja se obavlja;
- vrsta osnovnog pitanja koje podliježe monitoringu, uključujući radi li se o specijalističkom i složenom pitanju koje traži specifičnu ekspertizu;
- stupanj objektivnosti koji je potreban za primjereno obavljanje monitoringa osnovnog pitanja, s obzirom na njegovu vrstu osnovnog pitanja i na potrebnu razinu prosuđivanja;
- druge aktivnosti monitoringa koje se obavljaju u odnosu na isto osnovno pitanje;
- ovlaštenje koje je potrebno imati da bi se primjereno obavio monitoring osnovnog pitanja (primjerice, ovlaštenja kakva ima osoba koja prati postupanje i ponašanje vodstva vjerojatno su veća od ovlaštenja osobe koja obavlja monitoring prisustvovanja edukaciji).

MSUK 1 izričito navodi da druge osobe izvan društva mogu obavljati aktivnosti monitoringa ili određene aspekte tih aktivnosti (tj. osobe koje dolaze od pružatelja usluga ili iz društva mreže).

Korištenje trećih osoba izvan društva za obavljanje aktivnosti monitoringa može biti prednost jer društvu može pružiti objektivnije informacije o SUK-u i pomoći mu identificirati područja SUK-a koje je potrebno popraviti.

Procijeniti nalaze te identificirati nedostatke i procijeniti njihovu ozbiljnost i prožimanje

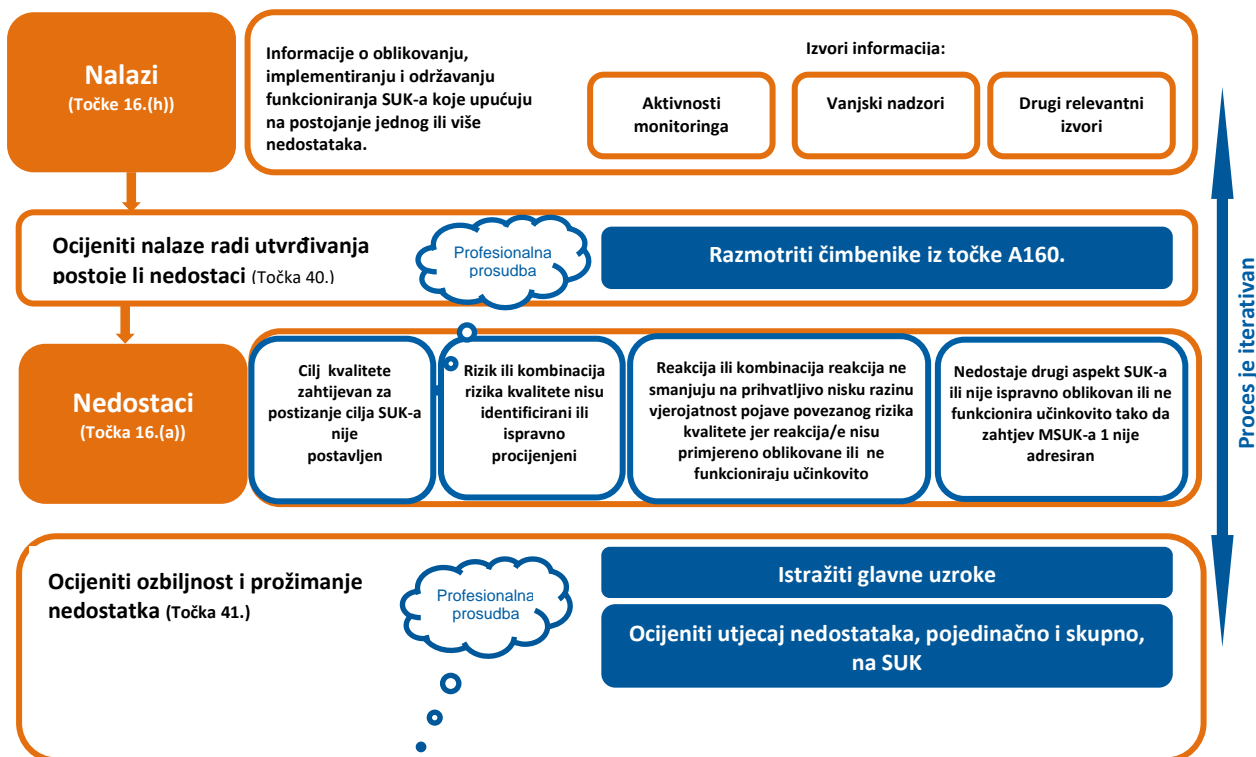

Točke 16. (a), 16. (h), 40.-41., A10.-A12., A15.-A17. i A157.-A169. MSUK-a 1

Ključna svrha monitoringa i otklanjanja nedostataka je pravodobno pribavljanje informacija o SUK-u radi utvrđivanja je li učinkovit i poduzeti primjerene mjere kao reakciju na te informacije. Posljedično tome, bitno je da društvo pravodobno ocijeni informacije koje ima kako bi identificiralo nedostatke i kako bi se ti nedostaci mogli otkloniti. Ako postoje nedostaci, društvo mora znati koliko su ozbiljni ili prožimajući.

MSUK 1 sadrži okvir za ocjenjivanje nalaza radi identificiranja nedostataka a potom i za daljnje ocjenjivanje ozbiljnosti i prožimanja tih nedostataka koji je dan u nastavku:

Procijeniti nalaze kako bi se utvrdilo postoje li nedostaci

Kod utvrđivanja postoje li nedostaci, društvo razmatra potpada li neki nalaz ili kombinacija nalaza uzeti zajedno pod definiciju nedostatka, kako slijedi:

Ciljevi kvalitete	<ul style="list-style-type: none"> Cilj kvalitete zahtijevan MSUK-om 1 nije uspostavljen ili je samo djelomično uspostavljen. Dodatni cilj kvalitete koji je bio potreban za ostvarenje cilja SUK-a nije uspostavljen.
Rizici kvalitete	<ul style="list-style-type: none"> Rizik kvalitete nije identificiran. Identificirani rizik kvalitete nije procijenjen na ispravan način. <p><i>Izostanak rizika kvalitete ili neprimjerena procjena rizika kvalitete mogu također dovesti do izostanka reakcije ili neprimjereno oblikovane ili neprimjereno implementirane reakcije.</i></p>
Reakcije	<ul style="list-style-type: none"> Reakcija ili kombinacija reakcija ne smanjuju na dovoljnu nisku razinu vjerojatnost pojavljivanja povezanog rizik kvalitete jer reakcija/e nije/su bila/le primjereno oblikovana/e ili implementirana/e ili nije/su operativno učinkovita/e. <p><i>Nisu sve izostavljene reakcije ili neprimjereno oblikovane ili implementirane reakcije obvezno i nedostaci.</i></p>

Drugi aspekti	<i>Praktično uzevši, reakcija ili kombinacija reakcije kojima se rizik kvalitete ne smanjuje na prihvatljivo nisku razinu mogli bi dovesti do toga da društvo ne ostvari svoj cilj kvalitete.</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Nema nekog drugog aspekta SUK-a, nije ispravno oblikovan ili nije operativno učinkovit u smislu da neki zahtjev iz MSUK-a 1 nije adresiran. <p><i>Točka A12. MSUK-a 1 daje primjere mogućeg postojanja nedostataka kod drugih aspekata SUK-a.</i></p>

Svi nalazi nisu obvezno i nedostaci. Kod razmatranja pitanja je li nalaz nedostatak, društvo koristi profesionalnu prosudbu i može uzeti u obzir:

- relativnu važnost nalaza (ili kombinacije nalaza) u kontekstu ciljeva kvalitete, rizika kvalitete, reakcija na rizike ili drugih aspekata SUK-a na koje se nedostaci odnose;
- kvalitativne i kvantitativne čimbenike relevantne za nalaz/e.

i Točka A160. MSUK-a 1 sadrži primjere kvantitativnih i kvalitativnih čimbenika koje društvo može uzeti u obzir kod utvrđivanja jesu li nalazi nedostaci.

Pod nalazima se podrazumijevaju informacije koje ukazuju na moguće postojanje jednog ili više nedostataka. Međutim, aktivnosti monitoringa, vanjski nadzori ili drugi relevantni izvori mogu dati informacije koje otkrivaju i druga opažanja o SUK-u, kao što su:

- mjere, ponašanja ili uvjeti koji vode pozitivnim rezultatima u kontekstu kvalitete ili učinkovitosti SUK-a; ili
- slične okolnosti u kojima nisu evidentirani nikakvi nalazi (na primjer, angažmani kod kojih nisu evidentirani nikakvi nalazi a koji su slične vrste kao angažmani kod kojih su evidentirani nalazi).

Zašto je ovo bitno

Društvo ta druga opažanja može koristiti:

- kao pomoć kod istraživanja glavnih uzroka identificiranih nedostataka (na primjer, kroz usporedbu razloga zašto su se stvari dobro odvijale s razlozima zašto su stvari krenule krivo i dovele do nedostatka);
- za identificiranje prakse koju bi društvo moglo više podržati ili primjenjivati (na primjer, kod svih angažmana);
- za isticanje prilika društvu za poboljšanje SUK-a.

Ocijeniti ozbiljnost i prožimanje nedostataka

Društva su obvezna ocijeniti ozbiljnost i prožimanje identificiranih nedostataka jer oni:

- određuju vrstu, vremenski raspored i opseg korektivnih mjera za adresiranje identificiranih nedostataka, tako što se naglasak stavlja na nedostatke koji predstavljaju najveći rizik za SUK; i
- utječu na ocjenjivanje rada SUK-a od strane vodstva.

Nadalje, ozbiljnost i prožimanje identificiranih nedostataka mogu utjecati i na to ovise li ili u kojoj mjeri angažirani timovi kod revizijskih angažmana o politikama ili postupcima društva pri pridržavanju zahtjeva MRevS-a 220 (izmijenjen).⁹

Na koji način se ocjenjuju ozbiljnost i prožimanje nedostataka

Kako bi ocijenilo ozbiljnost i prožimanje nedostataka, društvo:

- ocjenjuje jedan ili više glavnih uzroka identificiranih nedostataka; i
- ocjenjuje učinke identificiranih nedostataka, zasebno i skupno, na SUK.

Primjeri pitanja koja je moguće postaviti kod ocjenjivanja ozbiljnosti i prožimanja identificiranih nedostataka

- Koje vrste je identificirati nedostatak i, ako se odnosi na angažmane, na koju vrstu angažmana se odnosi?
- Što je glavni uzrok nedostatka?
- S kojim aspektom SUK-a je povezan? Koliko značajan je taj aspekt za cijeli SUK?
- Je li riječ o nedostatku zbog oblikovanja, implementiranja ili održavanja funkcioniranja SUK-a?
- Ako se nedostatak odnosi na izostanak reakcije na rizik, postoje li kompenzirajuće reakcije koje su bile operativno učinkovite?
- Koliko često se osnovno pitanje pojavljivalo (na primjer, ako se odnosi na angažmane, koliko je angažmana zahvaćeno)?
- Koliko brzo je osnovno pitanje počelo utjecati na SUK i koliko dugo je to trajalo? Traje li još uvijek?
- Koliko dugo je društvu trebalo da otkrije osnovno pitanje kroz aktivnosti monitoringa u društvu?

i Točka A192. MSUK-a 1 objašnjava u kojim slučajevima se identificirati nedostatak može smatrati prožimajućim.

Također, točke A192. i A193. MSUK-a 1 sadrže primjere za usporedbu:

- nedostatka koji je ozbiljan, ali nije prožimajući; i
- nedostatka koji je i ozbiljan i prožimajući.

Istraživanje glavnih uzroka identificiranih nedostataka

Istraživanje jednog ili više glavnih uzroka identificiranih nedostataka je usmjereno na razumijevanje osnovnih okolnosti koje su uzrokovale nedostatak. Povrh toga što će društvu pružiti uvide koji će mu pomoći pri ocjenjivanju ozbiljnosti i prožimanja nedostataka, poznavanje uzroka nedostatka pomaže društvu da ih primjereno ukloni.

⁹ Točka A10. MRevS-a 220 (izmijenjen) navodi da, u pravilu, angažirani tim može ovisiti o politikama ili postupcima društva kod pridržavanja zahtjeva iz MRevS-a 220 (izmijenjen) osim ako:

- razumijevanje ili praktično iskustvo angažiranog tima ukazuje na to da politike ili postupci društva neće učinkovito adresirati vrstu i okolnosti danog angažmana; ili
- informacije o učinkovitosti takvih politika ili procesa koje je dostavilo društvo ili druge strane upućuju na suprotno (na primjer, informacije stečene kroz aktivnosti društva u sklopu monitoringa, vanjskog nadzora ili iz drugih relevantnih izvora upućuju na to da politike ili postupci društva nisu operativno učinkovite).

Vrsta postupaka koji se odnose na glavne uzroke, kao i njihovi vremenski raspored i opseg ovise o više čimbenika, uključujući:

- vrstu identificiranih nedostataka i njihovu moguću ozbiljnost; i
- vrstu i okolnosti društva.

MSUK 1 ne propisuje koji točno postupci moraju biti provedeni niti tko ih treba provesti, a istraživanja svih glavnih uzroka ne moraju obvezno biti intenzivan ni rigorozan proces. U nekim slučajevima ti postupci mogu biti veoma jednostavni. Posljedično tome, osobe koje obavljaju istraživanje jednog ili više glavnih uzroka koriste profesionalnu prosudbu za određivanje vrste, vremenskog raspored i opseg postupaka potrebnih za ispravno shvaćanje osnovnih okolnosti koje su uzrokovale nedostatak.

Prilikom istraživanja jednog ili više glavnog/ih uzroka nedostataka, društvo može identificirati:

- nedostatak koji ima više glavnih uzroka, koji može postojati u više komponenti ili aspekata SUK-a; te
- više nedostataka koji imaju isti glavni uzrok.

i U točki A166. MSUK-a 1 pojašnjeni su čimbenici koji mogu utjecati na vrstu, rokove i opseg procesa istraživanja uzroka nedostataka i pokazuje na koji način ti čimbenici važe u konkretnim primjerima.

Točka A168. MSUK-a 1 također ilustrira kako identificirati dovoljno precizan uzrok.

Društvo se može odlučiti istražiti i uzrok/e pozitivnih ishoda jer na taj način može saznati o prilikama za popravljanje ili daljnje poboljšavanje SUK-a.

Proces ocjenjivanja je iterativan i nelinearan

S obzirom na integriranu prirodu SUK-a, ocjenjivanje nalaza, identificiranje nedostataka te ocjenjivanje ozbiljnosti i prožimanja identificiranih nedostataka (proces ocjenjivanja) predstavljaju iterativan i nelinearan proces. Nadalje, svi nalazi neće biti raspoloživi društvu u isto vrijeme tj. aktivnosti monitoringa bi mogle biti kontinuirane i donositi nove informacije koje bi mogle dovesti u pitanje prosudbe koje je društvo donijelo u odnosu na ranije nalaze, nedostatke i glavne uzrok/e. Sukladno tome, uspostavljanje procesa ocjenjivanja koji je dinamičan i reaktivan olakšava proaktivno i pravodobno otklanjanje nedostataka.

Primjeri iterativnosti i nelinearnosti okvira za procjenu

- Prilikom istraživanja glavnih uzroka identificiranih nedostataka koji se odnose na neprimjerene prosudbe tijekom obavljanja angažmana, društvo utvrđuje je li/jesu taj/li uzrok/uzroci povezan/i s time što angažirani tim nema primjereno znanje o predmetnim računovodstvenim standardima. Društvo je raspolagalo nalazima koji su se odnosili na njegove reakcije u kontekstu učenja i usavršavanja osoblja, ali ih nije smatralo nedostacima. Nakon što je utvrdilo da angažirani timovi nemaju primjereno znanje, društvo je prilagodilo svoju ocjenu nalaza u vezi s učenjem i usavršavanjem osoblja i klasificira ih u nedostatke.
- Tijekom ocjenjivanja ozbiljnosti i prožimanja nedostataka, društvo utvrđuje da su mnogi nedostaci postojali nekoliko mjeseci prije nego su otkriveni kroz aktivnosti monitoringa u društvu. Društvo je raspolagalo nalazima koji su se odnosili na aktivnosti monitoringa, ali ih nije svrstavalo u nedostatke. Nakon što je društvo utvrdilo da je aktivnostima monitoringa trebalo vremena za

otkrivanje drugih nedostataka, društvo je prilagodilo svoju ocjenu nalaza u vezi s aktivnostima monitoringa i klasificiralo ih u nedostatke.

Reagirane na identificirane nedostatke

Točke 42.-45. i A170.-A173. MSUK-a 1

Društvo mora poduzeti primjerene mjere kako bi reagiralo na identificirane nedostatke. To se ostvaruje kroz:

- otklanjanje identificiranih nedostataka na vrijeme kako bi se spriječila njihova ponovna pojava; i
- ocjenjivanje učinkovitosti tih korektivnih mjera te, ako se pokažu neučinkovitima, poduzimanje daljnjih mjera.

U sklopu tog procesa, društvo adresira i nalaze koji se odnose na angažmane, onda kad postoje angažmani tijekom čijeg obavljanja je propušteno obaviti obvezne postupke ili onda kad bi izdana izvješća mogla biti neprimjerena (vidjeti dio „Adresirati nalaze u vezi s angažmanima, ako je potrebno“).

Vodstvo društva prilikom ocjenjivanja rada SUK-a uzima u obzir mjere koje su poduzete kao reakcije na identificirane nedostatke.

Učinkovitost korektivnih mjera može utjecati na opću ocjenu rada SUK-a i na zaključke vodstva o tome ostvaruje li SUK svoje ciljeve.

Oblikovati i implementirati korektivne mjere

Korektivne mjere koje društvo oblikuje i implementira moraju reagirati na osnovni glavni uzrok nedostatka. Nadalje, što je nedostatak ozbiljniji i više prožimajući, to je oblikovanje i implementiranje korektivnih mjera hitnije.

U nekim slučajevima, može biti potrebno više vremena za primjereno oblikovanje i implementiranje korektivnih mjera kako bi adresirale nedostatak ili je potrebno više vremena da korektivne mjere daju željene efekte. Društvo u nekim slučajevima može poduzeti i privremene korektivne mjere kako bi adresiralo neki nedostatak dok željene korektivne mjere ne budu u potpunosti oblikovane i implementirane.

Primjer privremene korektivne mjere

Društvo koristi softverski alat za reviziju koji je osigurao pružatelj usluga i identificira nedostatak u vezi s tim alatom, uslijed čega softver generira neispravne revizijske programe za određene gospodarske grane. Da bi otklonilo nedostatak, društvo mora zatražiti od pružatelja usluga korekciju alata za reviziju, za što će trebati određeno vrijeme. Posljedično tome, kao prijelaznu mjeru, društvo elektroničkom poštom šalje revizijske programe angažiranim timovima i traži od njih da ih koriste umjesto revizijskih programa iz alata za reviziju.

Korektivne mjere mogu uključivati postavljanje dodatnih ciljeva kvalitete ili dodavanje ili izmjenu rizika kvalitete ili reakcija na njih jer je utvrđeno da nisu primjerene. U postupku procjene rizika, društvo bi trebalo uzeti u obzir informacije o ciljevima kvalitete, rizicima kvalitete i reakcijama na te rizike stečene kroz proces monitoringa i otklanjanja nedostataka.

Ocijeniti provedene korektivne mjere i poduzeti daljnje mjere ako je potrebno

MSUK 1 zahtijeva od osobe ili osoba kojima je dodijeljena operativna odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka obavljanje ocjenjivanja korektivnih mjera i poduzimanje primjerenih radnji radi reagiranja na tu ocjenu.

Jesu li korektivne mjere oblikovane na primjeren način kako bi adresirale identificirani nedostatak i njegov/e povezane glavne uzrok/e i jesu li implementirane?

Osoba kojoj je dodijeljena operativna odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka može obaviti ovaj dio ocjenjivanja čim se oblikuju i implementiraju korektivne mjere.

Nakon što su implementirane, jesu li korektivne mjere bile učinkovite u adresiranju identificiranog nedostatka?

Osoba kojoj je dodijeljena operativna odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka može obaviti ovaj dio ocjenjivanja nakon što je korektivna mjera djelovala dovoljno dugo da zahvati cijeli SUK kako bi bilo moguće utvrditi je li bila učinkovita. U nekim slučajevima to se može obaviti gotovo trenutno dok u drugim slučajevima može biti potrebno da korektivna mjera djeluje izvjesno vrijeme prije nego bude moguće razmatrati njezinu učinkovitost.

Ako ocjena pokazuje da korektivne mjere nisu zadovoljavajuće (tj. da nisu primjereno oblikovane ili implementirane ili da su neučinkovite), osoba mora poduzeti daljnju primjerenu radnju kako bi osigurala da se korektivne mjere primjereno modificiraju.

Adresirati nalaze u vezi s angažmanima ako je potrebno

Nalazi (koji bi mogli ukazivati na nedostatak) su već mogli utjecati na predmetne angažmane. Budući da društvo svoje napore usmjerava na oblikovanje i implementiranje korektivnih mjera kako bi spriječilo ponovnu pojavu nedostataka, nije potrebno ispravljati sve nalaze. Međutim, u slučajevima kad nalazi upućuju na jedan ili više angažmana tokom čijeg obavljanja su izostavljeni obvezni postupci ili na to da izdano izvješće može biti neprimjereno, od društva se očekuje poduzimanje daljnjih radnji kako slijedi:

- poduzimanje primjerenih radnji za pridržavanje relevantnih profesionalnih standarda i primjenjivih zakonskih i regulativnih zahtjeva. Primjerice, može se obaviti izostavljeni postupak, o pitanju razgovarati s menadžmentom ili onima koji su zaduženi za upravljanje ili se mogu obaviti konzultacije unutar društva;
- ako se izvješće smatra neprimjerenim, društvo može razmotriti posljedice i poduzeti primjerene radnje, uključujući razmatranje traženja pravnog savjeta.

Stalna komunikacija o monitoringu i otklanjanju nedostataka

Točke 46.-47. i A174.
MSUK-a 1

Informacije stečene kroz proces monitoringa i otklanjanja nedostataka koriste se u cijelom SUK-u, a koriste ih i angažirani timovi. Na primjer:

- vodstvo te informacije koristi kao osnovu za svoje godišnje ocjene rada SUK-a, kako bi utvrdilo o čemu treba obavijestiti osoblje, za pozivanje određenih osoba na odgovornost ili za pravodobno identificiranje ključnih problema;
- osobe kojima su dodijeljeni poslovi u okviru SUK-a informacije koriste kod obavljanja tih poslova;
- pregledatelji kvalitete angažmana informacije koriste kao osnovu za obavljanje pregleda kvalitete angažmana, osobito kad se informacije odnose na područja koja uključuju značajne prosudbe koje su donesene od strane angažiranih timova;
- angažirani partneri koriste informacije za utvrđivanje činjenice ovisi li angažirani tim politikama ili postupcima društva u obavljanju angažmana ili za određivanje područja u kojima su potrebne dodatne reakcije na razini angažmana.

MSUK 1 propisuje minimalne zahtjeve o tome što mora biti komunicirano u vezi s monitoringom i otklanjanjem nedostataka, uključujući tko će i kome komunicirati informacije, kako slijedi:

Osoba kojoj je dodijeljena operativna odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nedostataka prenosi informacije:

- osobi kojoj je dodijeljena krainia odgovornost i odgovornost za SUK; i
- osobi kojoj je dodijeljena operativna odgovornost za SUK.

Društvo prenosi informacije angažiranim timovima i osobama kojima su dodijeljeni poslovi u okviru SUK-a.

Komuniciraju se one informacije koje su potrebne angažiranim timovima i drugim osobama da im omoguće poduzimanje trenutnih i primjerenih mjere u skladu s njihovim odgovornostima.

Informacije koje se komuniciraju:

- Opis obavljenih aktivnosti monitoringa;
- informacije o identificiranim nedostacima, uključujući njihovu ozbiljnost i prožimanje; i
- informacije o korektivnim mjerama.

Primjeri informacija koje se komuniciraju angažiranim timovima i drugom osoblju (tj. komuniciraju u mjeri koja je neophodna da bi mogli poduzeti trenutne i primjerene mjere)

- angažirani timovi – informacije o kojima se komunicira s njima mogu se odnositi na nedostatke koji su identificirani na razini angažmana i korektivne mjere društva
- osoblje – informacije o kojima se komunicira sa *svim* osobljem u društvu mogu se odnositi na nedostatke u vezi s neovisnošću i na korektivne mjere društva

U slučaju manjeg društva, jedna osoba može preuzeti odgovornost za sve aspekte SUK-a ili krajnju nadležnost i odgovornost za SUK, operativnu odgovornost za SUK i operativnu nadležnost za monitoring i otklanjanje nedostataka. U takvim slučajevima, zahtjev za komunikacijom iz točke 46. MSUK-a 1 ne bi bio relevantan.

Društvo se može odlučiti komunicirati informacije o glavnim uzrocima identificiranih nedostataka kako bi povećalo opću svijest i razumijevanje razloga za nastanak nedostataka što može utjecati na ponašanje angažiranih timova i osoba kojima su dodijeljeni poslovi u SUK-u.

Društvo može komunicirati i o pozitivnim ishodima koji ukazuju na prakse koje bi angažirani timovi mogli više primjenjivati.

Društva informacije iz procesa monitoringa i otklanjanja nedostataka mogu komunicirati vanjskim stranama:

- mreži društva;
- pružateljima usluga;
- onima zaduženim upravljanje kod obavljanja revizije financijskih izvještaja uvrštenih subjekata; ili
- drugim vanjskim dionicima.

i Točke 33., 34. (e), A109.-A115. i A124.-A132. MSUK-a 1 uređuju razmatranje društva o tome treba li komunicirati s vanjskim stranama i, ako da, koje informacije dati.

ZAHTJEVI MREŽE ILI USLUGE MREŽE

Mreže mogu uspostaviti zahtjeve u vezi sa SUK-om društva i ti zahtjevi se opisuju kao 'zahtjevi mreže'. Isto tako, mreže mogu društvu staviti na raspolaganje usluge ili resurse koje društvo može odabrati za implementiranje ili korištenje u svojem SUK-u i oni se opisuju kao 'usluge mreže'.

i Točka A175. MSUK-a 1 sadrži primjere zahtjeva ili usluga mreže.

Većina zahtjeva u pogledu zahtjeva mreže ili usluga mreže su novina u MSUK-u 1.

Važeći MSKK 1 uključuje samo zahtjeve koji uređuju komunikaciju mreže onda kad se društvo oslanja na zajedničke politike i postupke mreže u vezi s monitoringom.

Opseg u kojem se zahtjevi iz MSUK-a 1 odnose na zahtjeve i usluge iz drugih društava mreže, te struktura ili organizacija mreže

Pojmovi 'mreža' i 'društvo mreže' definirani su točkom 16.(k) i točkom 16.(l) MSUK-a 1. Društvo mreže je društvo ili subjekt koji pripada mreži društva. Točka A19. MSUK-a 1 objašnjava da mreže i društva mreže mogu biti strukturirani na različite načine.

Svi zahtjevi mreže ili usluge mreže koje se pribave od mreže, drugog društva mreže ili od druge strukture ili organizacije unutar mreže smatraju se 'zahtjevima mreže ili 'uslugama mreže' te posljedično tome, podliježu zahtjevima iz točaka 48.-52. MSUK-a 1.

U zahtjeve mreže ili usluge mreže spadaju i revizori komponente iz drugog društva mreže i koji su uključeni u revizijski angažman za grupu. U poglavlju 'Resursi' opisano je na koji način se zahtjevi iz MSUK-a 1 mogu praktično primijeniti na revizore komponente iz iste mreže.

Odgovornosti društva u odnosu na zahtjeve mreže ili usluge mreže

Društvo odgovara za svoj SUK. Posljedično tome, da bi se moglo oslanjati na korištenje zahtjeva ili usluga mreže u SUK-u, važno je da društvo razumije te zahtjeve mreže ili usluge mreže i njihov utjecaj na SUK u društvu. Društvo također moraju razumjeti i svoje odgovornosti za sve radnje koje su potrebne za implementiranje zahtjeva mreže ili korištenje usluga mreže.

i Točka A176. MSUK-a 1 sadrži primjere odgovornosti društva pri implementiranju zahtjeva mreže ili korištenju usluga mreže.

Mreža može odrediti odgovornosti društva	Društvo može odrediti svoje vlastite odgovornosti
<p>Primjer</p> <p>Mreža može odrediti da, kako bi koristilo konkretnu IT aplikaciju, društvo mora imati prijenosna računala najmanje propisanih specifikacija da bi aplikacija ispravno funkcionirala na njima.</p>	<p>Primjer</p> <p>Društvo može koristiti stručno osposobljavanje i usavršavanje koje realizira mreža. Društvo može odrediti da njegove odgovornosti uključuju određivanje instruktora koji će provesti edukaciju i educiranje tih instruktora kako na primjereni način izvoditi edukaciju.</p>

MSUK 1 zahtijeva od društva:

- utvrđivanje načina na koji su zahtjevi mreže ili usluge mreže relevantni za njihov SUK i kako se uzimaju u obzir kad je riječ o SUK-u, uključujući način na koji će biti implementirani;
- ocjenjivanje je li, i ako jest, na koji način je potrebno prilagoditi ili dopuniti zahtjeve mreže ili usluge mreže da bi bili primjereni za korištenje u SUK-u. Iako mreža može nastojati uvesti zahtjeve mreže kako bi promovirala dosljednu kvalitetu u cijeloj mreži, određeno društvo može morati prilagoditi i dopuniti te zahtjeve mreže ili usluge mreže kako bi bili primjereni vrsti i okolnostima društva i angažmana koje obavlja.

i Točka A179. MSUK-a 1 sadrži primjere načina na koji može biti potrebno prilagoditi ili dopuniti zahtjeve mreže ili usluge mreže.

MSUK 1 uključuje i zahtjeve za društvo u slučajevima kad društvo identificira nedostatak u zahtjevima mreže ili uslugama mreže. To uključuje oblikovanje i implementiranje korektivnih mjera kako bi se adresirali učinci identificiranog nedostatka zahtjeva mreže ili usluga mreže.

Primjer usluge mreže i načina na koji društvo utvrđuje je li usluga mreže relevantna i uzeta u obzir za SUK u društvu te treba li uslugu mreže prilagoditi ili dopuniti

Usluga mreže

Mreža izdaje opsežne smjernice za postupanje u uvjetima pandemije. Smjernice adresiraju:

- moguće implikacije pandemije na financijske izvještaje sastavljene u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja;
- moguće implikacije pandemije na revizijske angažmane, uključujući:
  - utjecaj načina na koji se usmjerava, nadzire i provjerava rad u sklopu angažmana te razmatranja u vezi s korištenjem tehnologije kao pomoći kod obavljanja angažmana;
  - prilagodbe vrsta revizijskih postupaka koji mogu biti obavljeni i razmatranja koja angažirani timovi trebaju uzeti u obzir kod korištenja tih postupaka;
  - rizike značajnih pogrešnih prikazivanja kao rezultat globalnog događaja, način na koji treba uzeti obzir u razmatranje i objašnjavanje te razmatranja vezana uz vremensku neograničenost poslovanja; i

	<ul style="list-style-type: none"> ○ izvještajne implikacije za revizorska izvješća.
<p>Način na koji je usluga mreže relevantna i uzeta u obzir za SUK u društvu, uključujući način na koji će se implementirati</p>	<p>Na društvo utječe pandemija te stoga društvo utvrđuje da je dana usluga mreže relevantna za njega i angažmane koje obavlja. S obzirom da društvo još nije izdalo vlastite smjernice za postupanje u uvjetima pandemije, odlučuje koristiti smjernice mreže. Ono određuje način koji je najbolji za dostavljanje tih smjernica angažiranim timovima i odlučuje se za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • održavanje nekoliko seminara putem interneta kako bi se razgovaralo o sadržaju smjernica; • postavljanje smjernica na internu mrežu društva i ugrađivanje smjernica u IT aplikaciju društva za reviziju.
<p>Je li uslugu mreže potrebno prilagoditi ili dopuniti</p>	<p>Društvo identificira potrebu za prilagodbom i dopunom smjernica na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • društvo poboljšava smjernice vezane za računovodstvo, unoseći dodatne informacije o tome na koji način globalni događaj može utjecati na financijske izvještaje u određenim gospodarskim granama u kojima društvo obavlja revizijske angažmane; • društvo poboljšava smjernice vezane za računovodstvo pojašnjavajući: <ul style="list-style-type: none"> ○ način na koji angažirani timovi mogu komunicirati i ostvarivati interakciju, osobito zahtjeve koje moraju ispuniti za susrete uživo, a koji uzimaju u obzir regionalna pravila za okupljanja uživo; ○ način na koji angažirani timovi mogu ostvarivati interakciju s klijentima i za koje se revizijske postupke se može očekivati obavljanje uz fizičku nazočnost; ○ konkretne rizike značajnog pogrešnog prikazivanja koji su relevantni za danu jurisdikciju kao rezultat pandemije i kako adresirati značajne događaje koji su utjecali na cijelu jurisdikciju i ekonomske uvjete u njoj, te kako to može utjecati na vremensku neograničenost poslovanja; ○ način na koji angažirani timovi mogu pokrenuti konzultacije unutar društva i vrste pitanja o kojima bi konzultacije mogle biti potrebne.

Situacije kad mreže obavljaju aktivnosti monitoringa

Mreže mogu obavljati aktivnosti monitoringa za sva društva mreže. Vrsta, vremenski raspored i opseg tih aktivnosti se razlikuju od mreže do mreže a mogu se razlikovati i od jedne do druge godine u okviru iste mreže.

MSUK 1 zahtijeva od društva postupanje sukladno točkama 35.-47. MSUK-a 1 u vezi s monitoringom i otklanjanjem nedostataka. Posljedično tome, kad mreža obavlja aktivnosti monitoringa u odnosu na SUK u društvu, od društva se očekuje:

<p>Utvrđivanje učinka aktivnosti monitoringa</p>	<p>Primjer</p> <p>Aktivnosti monitoringa koje obavlja mreža uključuju godišnju provjeru odabranih dovršenih angažmana. Društvo može razmotriti:</p>
---	--

<p>koje mreža provodi u odnosu na vrstu, rokove i opseg aktivnosti monitoringa društva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • u odnosu na odabrane angažmane, jesu li ti angažmani dobar primjer tipičnih angažmana koje bi društvo odabralo za obavljanje vlastitog programa provjeravanja; • u odnosu na odabrane angažirane partnere: <ul style="list-style-type: none"> ○ jesu li odabrani isti angažirani partneri iz društva koje bi društvo odabralo u skladu sa svojim politikama ili postupcima (uključujući partnere koji bi bili odabrani na osnovu ciklusa odabira u društvu); ○ jesu li angažmani odabrani za svakog od angažiranog partnera dobar primjer angažmana koje bi za te partnere odabralo i samo društvo; • pitanja koja su uzeta u obzir kod implementiranja provjeravanja angažmana i jesu li slična pitanjima koja bi društvo uzelo u obzir da je samo obavljalo provjeravanje.
<p>Utvrđivanje odgovornosti društva u odnosu na aktivnosti monitoringa, uključujući sve povezane radnje od strane društva</p>	<p>Primjer</p> <p>Nastavno na prethodni primjer, društvo ima čitav niz odgovornosti u kontekstu pomaganja mreži u obavljanju provjeravanja dovršenih angažmana, uključujući davanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informacija o angažmanima i angažiranim partnerima društva kako bi pomogli pri odabiru angažmana i angažiranih partnera; • informacija iz drugih aktivnosti monitoringa koje obavlja samo društvo ili drugih informacija koje bi mogle biti bitne a koje mreža može koristiti kod odabira angažmana i angažiranih partnera; • pristupa dosjeima o angažmanima; i • resursa kao pomoći kod implementiranja provjeravanja dovršenih angažmana (na primjer, ljudskih resursa).
<p>U sklopu ocjenjivanja nalaza i identificiranja nedostataka iz točke 40., pravodobno pribavljanje rezultata aktivnosti monitoringa mreže</p>	<p>Primjer načina na koji društvo može koristiti rezultate aktivnosti monitoringa</p> <p>Prilikom ocjenjivanja nalaza radi utvrđivanja ima li nedostataka, društvo koristi rezultate aktivnosti monitoringa koje je obavila mreža i uspoređuje ih s rezultatima vlastitog provjeravanja dovršenih angažmana. Društvo uzima u obzir da su njegove aktivnosti monitoringa bile neuspješne u identificiranju određenog nedostatka kod više angažmana. Stoga su informacije iz aktivnosti monitoringa koje je obavila mreža rezultirale u identificiranju dvaju nedostataka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatak koji se odnosi na angažmane; i • nedostatak povezan s aktivnostima monitoringa koje obavlja društvo (tj. nedostatak kod provjeravanja dovršenih angažmana).

MSUK 1 također uređuje aktivnosti monitoringa koje mreža obavlja u drugim društvima mreže te potrebu društva za pribavljanjem informacija od mreže o općim rezultatima njihovih aktivnosti monitoringa u svim društvima mreže. Točka A182. MSUK-a 1 objašnjava na koji način društva mogu koristiti te informacije.

Društvo može također koristiti rezultate aktivnosti monitoringa koje je obavila mreža u odnosu na SUK u društvu kao i rezultate tih aktivnosti za druga društva mreže u svrhu određivanja vrste, vremenskog rasporeda i opsega vlastitih aktivnosti monitoringa (vidjeti točku 37.(f) MSUK-a 1).

OCJENJIVANJE RADA SUK-a

MSUK 1 sadrži zahtjeve za pojedinca/pojedince kojem/kojima je povjerena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK i za ocjenjivanje rada SUK-a. Na osnovi te ocjene, on/oni moraju donijeti zaključak o tome **jesu li** ostvareni ciljevi SUK-a.

Zahtjev za ocjenjivanje rada SUK-a i donošenje zaključka o njegovoj učinkovitosti u ispunjavanju ciljeva SUK-a je novost u MSUK-u 1.

Ocjenjivanje rada obavlja se u određenom trenutku a zaključak težište stavlja na to pruža li SUK razumno uvjerenje o tome da:

- društvo i njegovo osoblje **ispunjavaju** svoje obveze u skladu s profesionalnim standardima i primjenjivim zakonskim i regulativnim zahtjevima, te da se angažmani **trenutno** provode u skladu s takvim standardima i zahtjevima; i
- su izvještaji koje **trenutno** izdaje društvo i angažirani partneri primjereni danim okolnostima.

Iako se ocjena fokusira na sadašnjost, ona koristi informacije o učincima SUK-a tijekom određenog razdoblja kao osnovom za utvrđivanje pruža li sustav razumno uvjerenje o tome da se ciljevi SUK-a ostvaruju.

Ocjena rada je interni proces društva i društvo nije dužno pribaviti neovisno uvjerenje o učinkovitosti svojeg SUK-a.

Zašto pojedinac/pojedinci kojem/ima je povjerena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK ocjenjuje/u njegov rad

Iako je ocjena rada SUK-a, u biti, samoprocjena, važna je za ojačavanje nadležnosti i odgovornosti pojedinca/aca kojem/kojima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK. Rezultati ocjenjivanja rada SUK-a mogu biti pokazatelj toga u kojoj mjeri je vodstvo ispunilo svoje obveze i stoga su ključni element u ocjenjivanju uspješnosti vodstva.

Iako ocjenjivanje obavlja pojedinac/ci kojem/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK, društvo ostaje i nadalje odgovorno za ocjenjivanje kroz to što te osobe drži nadležnima i odgovornima za poslove koji su im dodijeljeni.

Drugim riječima, društvo je dužno osigurati da se ocjenjivanje obavi tako što će tretirati danu osobu kao odgovornu za obavljanje ocjenjivanja.

i Točka A33. MSUK-a 1 sadrži primjer koji pokazuje način na koji je društvo odgovorno za ocjenjivanje i donošenje zaključka o SUK-u, ali dodjeljuje ocjenjivanje i zaključivanje pojedincu/ima s krajnjom nadležnošću i odgovornošću za SUK.

U sklopu svojih aktivnosti monitoringa, društvo se može odlučiti obaviti monitoring ocjenjivanja koje obavlja vodstvo te je li to ocjenjivanje ispunilo zahtjeve iz MSUK-a 1.

Nedostatak se može pojaviti ako se ne obavi ocjenjivanje ili ako se ne oblikuje, implementira ili istim ne upravlja na ispravan način, u smislu da ne budu ispunjeni zahtjevi iz točaka 53. i 54. MSUK-a 1.

Kako se obavlja ocjenjivanje rada, uključujući koje informacije se uzimaju o obzir

MSUK 1 dopušta da osobi/ama kojoj/ima je povjerena krajnja nadležnost i odgovornost za MSUK kod ocjenjivanja rada SUK-a mogli pomoći drugi pojedinci, međutim, ta/e osoba/e i dalje ostaju nadležna/e i odgovara/ju za ocjenjivanje.

Informacije o monitoringu i otklanjanju nepravilnosti koje obavlja društvo koje se komuniciraju osobi/ama kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK u pravilu mogu pružiti sve informacije potrebne za obavljanje ocjenjivanja rada.

Na osnovi ocjenjivanja rada SUK-a, osoba/e kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK dužna/e je/su donijeti zaključak o tome ispunjavaju li se ciljevi SUK-a. U skladu s točkom A190. MSUK-a 1, kod donošenja tog zaključka, osoba/e bi mogla/e razmotriti sljedeće:

Točka A189. MSUK-a 1 sadrži primjer koji pokazuje na koji način se informacije koje čine osnovu za ocjenjivanje rada SUK-a mogu pribaviti za manje složena u odnosu na složenija društva.

Točke A192. i A193. MSUK-a 1 uključuju objašnjenja i primjere kad:

- je identificirani nedostatak ozbiljan, ali nije prožimajući; i
- je identificirani nedostatak i ozbiljan i prožimajući.

Ozbiljnost i prožimanje identificiranih nedostataka i njihov utjecaj na postizanje ciljeva SUK-a

Je li društvo oblikovalo i implementiralo korektivne mjere i jesu li korektivne mjere poduzete do trenutka ocjenjivanja pokazale učinkovitima

Je li utjecaj identificiranih nedostataka na SUK ispravljen na odgovarajući način

(npr. poduzimanje primjerenih mjera kad izostavljeni postupci u obavljanju angažmana ili kad je izdano izvješće neprimjereno)

Jednom kad se oblikuje/e i implementira/ju korektivna/e mjera/e, njena/njihova učinkovitost može biti odmah očita ili se ona/one mora/ju provoditi određeno vrijeme prije nego njena/njihova učinkovitost postane očita (vidjeti i poglavlje 'Ocijeniti korektivne mjere i, ako je potrebno, poduzeti daljnje mjere' na str. 79.). Točka 43. MSUK-a 1 uzima u obzir da može biti potrebno izvjesno vrijeme prije nego korektivne mjere počnu davati rezultate jer zahtijeva od osobe/a kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nepravilnosti ocjenjivanje jesu li korektivne mjere:

- oblikovane na odgovarajući način kako bi adresirale identificirane nedostatke i njihov/e glavne uzrok/e i utvrdi/e da su te mjere implementirane; i
- implementirane radi adresiranja ranije identificiranih nedostataka bile učinkovite.

Točka A189. MSUK-a 1 objašnjava da informacije koje čine osnovu ocjenjivanja rada MSUK-a uključuju informacije koje je/su komunicirala/e osoba/e kojoj/ima je dodijeljena operativna odgovornost za proces monitoringa i otklanjanja nepravilnosti u skladu s točkom 46. MSUK-a 1. Te informacije mogu uključivati informacije o ocjeni korektivnih mjera poduzetih u skladu s točkom 43. MSUK-a 1. Stoga kod razmatranja jesu li korektivne mjere uvedene do trenutka ocjenjivanja učinkovite, osoba/e kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za sustav upravljanja kvalitetom može/gu, na primjer:

- koristiti informacije iz ocjenjivanja korektivnih mjera poduzetih u skladu s točkom 43. MSUK-a 1;
- razmotriti druge potencijalno raspoložive informacije o učinkovitosti korektivnih mjera koje djeluju, uključujući mjere koje djeluju u kraćem razdoblju; ili
- u odnosu na korektivne mjere koje mogu trebati još vremena za početak djelovanja, uzeti u obzir različita pitanja, kao što su:
  - vrsta identificiranog/ih nedostatka/nedostataka na koje se odnose korektivne mjere i vrsta njihovog/ih glavnog uzroka;
  - ozbiljnost i prožimanje identificirane/ih nedostatka/nedostataka;
  - pravodobnost implementiranja korektivnih mjera i planirano trajanje njihovog djelovanja, te jesu li rokovi razmjerni hitnosti s kojom treba adresirati identificirani/e nedostatak/nedostatke i njihov/e glavne uzrok/e;
  - jesu li postignuti bilo kakvi planirani ili očekivani prijelazni ciljevi u pogledu učinkovitosti;
  - učinak svih privremenih ili prijelaznih mjera koje su poduzete u razdoblju dok željene korektivne mjere ne budu u potpunosti oblikovane i implementirane; ili
  - jesu li se slične korektivne mjere koje je implementiralo društvo pokazale učinkovitima.

U slučajevima kad je korektivna mjera oblikovana i implementirana, ali još uvijek nije počela davati učinke u trenutku ocjenjivanja rada SUK-a, u sljedećem razdoblju njena učinkovitost se treba ocjenjivati u skladu s točkom 43.(b) MSUK-a 1. Postoji mogućnost utvrđivanja da korektivna mjera nije bila učinkovita. Ovisno o više čimbenika, uključujući način na koji je društvo reagiralo na neučinkovite korektivne mjere i ozbiljnost i prožimanje povezanih nedostataka, to može utjecati na zaključak o SUK-u za sljedeću godinu.

MSUK 1 dopušta tri moguća zaključka sukladno točki 54. MSUK-a 1. Društvo je dužno poduzeti daljnje mjere u skladu s točkom 55. MSUK-a 1, ovisno o tome koji zaključak se donese.

Tablica u nastavku teksta pokazuje kako primijeniti gore navedena razmatranja kod donošenja jednog od tri moguća zaključka. **Donja tablica je ilustrativne prirode jer je za izvođenje primjerenog zaključka potrebno koristiti profesionalnu prosudbu.** Na primjer:

- profesionalna prosudba je potrebna kod ocjenjivanja ozbiljnosti i prožimanja nedostataka;
- profesionalna prosudba je potrebna kod ocjenjivanja je li društvo oblikovalo i implementiralo korektivne mjere na primjereni način i jesu li se korektivne mjere poduzete do trenutka ocjenjivanja pokazale učinkovitima (vidjeti prethodni blok za objašnjenje o tome kako se ovo može razmatrati i kakva profesionalna prosudba je uključena);
- profesionalna prosudba je potrebna kod ocjenjivanja je li utjecaj identificiranih nedostataka na SUK ispravljen na primjereni način. Na primjer, mogu postojati okolnosti u kojima utjecaj nedostataka može biti samo djelomično ispravljen (na primjer, samo neki angažmani su ispravljeni, a ispravljanje ostalih je u tijeku). U takvim slučajevima, profesionalnu prosudbu je potrebno koristiti kod razmatranja

pitanja u kojoj mjeri je učinak identificiranog/ih nedostatka/nedostataka ispravljen i kako to utječe na zaključak o učinkovitosti SUK-a, tako što će se, primjerice, uzeti u obzir vrsta i utjecaj nedostatka, te vrsta i vremenski raspored radnje/i koju/e je društvo poduzelo da bi ispravilo utjecaj nedostatka.

(Napomena: Sljedeća tablica, pomoćne napomene prije te tablice (uključujući blok iznad tih napomena) i napomene na koje se upućuje nakon tablice ažurirani su u sklopu ograničenih izmjena Vodiča izdanog u rujnu 2021. godine).

Br.	Nedostaci (Napomena 1)		Korektivne mjere su oblikovane i implementirane i one koje su implementirane do trenutka ocjene su učinkovite	Učinci nedostataka su na primjereni način korigirani (Napomena 2)	Napomena	Zaključak	Je li potrebno poduzeti dalje mjere u skladu s točkom 55. MSUK-a 1
	Ozbiljni	Prožimajući					
1.	Ne	Ne	Može biti irelevantno kod donošenja zaključka o SUK-u			SUK društvu pruža razumno uvjerenje da su ciljevi SUK-a postignuti (točka 54.(a) MSUK-a 1)	Ne
2.	Da	Ne	Da	Da			
3.	Ne	Da	Može biti irelevantno kod donošenja zaključka o SUK-u		Napomena 3		
4.	Da	Da	Da	Da			
5.	Da	Ne	Ne	Ne		Osim pitanja koja se odnose na identificirane nedostatke čiji utjecaj na oblikovanje, implementiranje i	Da
6.	Da	Ne	Ne	Da			

Br.	Nedostaci (Napomena 1)		Korektivne mjere su oblikovane i implementirane i one koje su implementirane do trenutka ocjene su učinkovite	Učinci nedostataka su na primjereni način korigirani (Napomena 2)	Napomena	Zaključak	Je li potrebno poduzeti dalje mjere u skladu s točkom 55. MSUK-a 1
	Ozbiljni	Prožimajući					
7.	Da	Ne	Da	Ne	Napomena 4	održavanje funkcioniranja SUK-a je ozbiljan, ali nije prožimajući, SUK društvu pruža razumno uvjerenje da su ciljevi SUK-a postignuti (točka 54.(b) MSUK-a 1)	
8.	Da	Da	Ne	Ne	Napomena 5	SUK društvu ne pruža razumno uvjerenje da su ciljevi SUK-a postignuti (točka 54.(c) MSUK-a 1)	Da
9.	Da	Da	Da	Ne	Napomena 4 Napomena 5		
10.	Da	Da	Ne	Da	Napomena 5		

Napomena 1: Točka 41. MSUK-a 1 zahtijeva od društva ocjenjivanje ozbiljnosti i prožimanja identificiranih nedostataka tako što će se istražiti njihov/e glavni uzrok/e i ocijeniti njihov utjecaj, kako zasebno tako i skupno, na SUK. Nakon razmatranja utjecaja svakog identificiranog nedostatka zasebno, društva su dužna ocijeniti i njihovu skupnu ozbiljnost i prožimanje. Tablica ilustrira moguće ishode nakon što društva obave ocjenjivanje na način na koji se o njoj razmišlja u točki 41. MSUK-a 1. Na primjer:

- retci 5, 6 i 7 mogu biti relevantni kad ocjena upućuje na to da je identificirani nedostatak sam za sebe ozbiljan, ali ne i prožimajući ili da su identificirani nedostaci skupno ozbiljni, ali ne i prožimajući; dok
- retci 8, 9 i 10 mogu biti relevantni kad ocjena ukazuje da je identificirani nedostatak sam za sebe i ozbiljan i prožimajući, tj. da su identificirani nedostaci skupno i ozbiljni i prožimajući.

Napomena 2: Ovo uključuje adresiranje točke 45. MSUK-a 1, koja od društva zahtijeva reagiranje u okolnostima kad nalazi ukazuju na postojanje jednog ili više angažmana kod kojih nisu obavljene obavezne postupci ili na to da izdano izvješće možda nije primjereno. Kao što je podcrtano u točkama prije tablice, kod razmatranja pitanja stupnja u kojem je ispravljen utjecaj identificiranih nedostataka i kako to utječe na zaključak o učinkovitosti SUK-a, treba koristiti profesionalnu prosudbu.

Napomena 3: Redak 3 može se odnositi na identificirane nedostatke koji su pojedinačno prožimajući, ali nisu ozbiljni ili na više nedostataka koji su skupno prožimajući, ali ne i ozbiljni (vidjeti i Napomenu 1). Preostale kolone ne moraju obvezno predstavljati relevantne čimbenike kod donošenja zaključka o SUK-u jer utjecaj nedostatka/nedostataka nije ozbiljan (tj. zaključak u skladu s točkom 54.(a) MSUK-a 1). Međutim, mogu postojati okolnosti u kojima može biti identificirano više nedostataka za koje društvo ocjenjuje da su pojedinačno prožimajući, ali ne i ozbiljni, međutim skupno su ozbiljni i prožimajući. Ako su nedostaci skupno ozbiljni i prožimajući, moguće je da vrijede retci 4, 8, 9 ili 10 (tj. da je zaključak u skladu s točkama 54.(a) ili 54.(c) MSUK-a 1).

Napomena 4: Prilikom razmatranja primjerenog zaključka potrebno je koristiti profesionalnu prosudbu, na osnovi danih činjenica i okolnosti. U ovom slučaju primjereni zaključak značajno ovisi o tome u kojem stupnju su nedostaci primjerno ispravljani (vidjeti objašnjenje prije tablice koja objašnjava profesionalnu prosudbu u postupku razmatranja stupnja u kojem su nedostaci primjerenom ispravljani i čimbenike koji mogu utjecati na tu prosudbu). Kad su korektivne mjere oblikovane i implementirane i započete do trenutka ocjenjivanja rada SUK-a učinkovite, a društvo i dalje radi na ispravljanju utjecaja nedostataka, društvo može ocijeniti da mu SUK daje razumno uvjerenje o tome da su ciljevi SUK-a postignuti (tj. umjesto toga mogu se primijeniti redak 2 ili redak 4 tablice).

Napomena 5: Točka A194. MSUK-a 1 pokazuje da društvo može trebati određeno vrijeme za otklanjanje identificiranih nedostataka koji su ozbiljni i prožimajući. Kako društvo nastavlja poduzimati mjere na otklanjanju identificiranih nedostataka, prožimanje tih nedostataka se može smanjivati te se može utvrditi da su identificirani nedostaci i dalje ozbiljni, ali da više nisu i ozbiljni i prožimajući. U takvim slučajevima, osoba/e kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK mogu zaključiti da, ako se izuzmu pitanja povezana s identificiranim nedostacima koja imaju ozbiljan, ali ne i prožimajući utjecaj na oblikovanje, implementiranje i održavanje funkcioniranja SUK-a, SUK društvu pruža razumno uvjerenje o tome da su ciljevi SUK-a postignuti (tj. kod sljedećeg ocjenjivanja rada SUK-a, mogli bi se primijeniti retci 5, 6 ili 7 tablice).

Vremenski raspored implementiranja ocjene rada SUK-a i češće provođenje tih ocjena

MSUK 1 zahtijeva da se ocjenjivanje obavi u odnosu na određeni trenutak i najmanje jednom godišnje. U kojem trenutku će se ocjenjivanje obaviti može ovisiti o okolnostima društva i može se podudarati s krajem fiskalne godine društva ili sa završetkom godišnjeg ciklusa monitoringa.

U nekim okolnostima društvo ili osoba/e kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK mogu odrediti da bi ocjenjivanje bilo primjereno obavljati češće nego samo jednom godišnje. Na primjer, to može biti slučaj kad je potrebno promijeniti trenutak u kojem se obavlja ocjenjivanje (na primjer, kako bi se podudarao s promjenom kraja fiskalne godine društva ili kad društvo razmatra spajanje s drugim društvom).

Prvo ocjenjivanje rada SUK-a od početka primjene MSUK-a 1

Kao što je to objašnjeno u dijelu 'Datum stupanja na snagu', prvo ocjenjivanje rada SUK-a od početka primjene MSUK-a 1 mora se obaviti u roku godine dana nakon 15.12.2022. godine.

U prvoj godini implementacije, s obzirom na to kad MRevS 220 (izmijenjen) i MSUK 2 stupaju na snagu i počinju utjecati na angažmane, moguće je da se značajan broj angažmana i dalje obavljaju u skladu s važećim MRevS-om 220 ili važećim zahtjevima MSKK-a 1 i MRevS-a 220 za preglede kontrole kvalitete angažmana. Na primjer, revizija financijskih izvještaja za financijsku godinu koja završava s 30.06.2023. godine i dalje će se provoditi prema važećem MRevS-u 220 a pregled kontrole kvalitete angažmana, ako je primjenjiv, prema važećim zahtjevima.

MSUK 1 zahtijeva od društva započinjanje aktivnosti monitoringa početno s 15.12.2022. godine. Aktivnosti monitoringa koje uključuju provjere angažmana bi, dakle, i dalje mogle obuhvaćati angažmane koji se obavljaju prema važećem MRevS-u 220 i važećim zahtjevima u pogledu provjere kontrole kvalitete angažmana. Sukladno tome, tijekom prve (a moguće je i druge) godine nakon implementacije novog standarda, informacije iz aktivnosti monitoringa bi mogle uključivati kombinaciju informacija proisteklih iz:

- angažmana obavljenih prema važećim standardima i/ili u skladu s politikama i postupcima društva koji su usklađeni s važećim MSKK-om 1; i
- angažmana obavljenih sukladno novim standardima i/ili u skladu s novim SUK-om društva.

Pri ocjenjivanju rada SUK-a, društvo u razmatranje može uzeti:

- informacije iz aktivnosti monitoringa oblikovanih da obavljaju monitoring SUK-a kao cjeline (tj. aktivnosti koje nisu usmjerene na razinu angažmana);
- informacije iz aktivnosti monitoringa koje se odnose na provjere angažmana. Društvo može koristiti informacije iz angažmana koji su obavljani prema važećim standardima i/ili u skladu s ranijim politikama i postupcima društva kako bi identificirao nedostatke i ocijenilo rad SUK-a. Na primjer, takve informacije mogu navesti društvo na razmatranje:
  - načina na koji društvo adresira neko pitanje u novom SUK-u; i
  - je li način na koji društvo adresira to pitanje u novom SUK-u primjeren.

Ocjene uspješnosti vodstva

MSUK 1 zahtijeva od društva periodičko ocjenjivanje uspješnosti:

- osobe/a kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnost i odgovornost za SUK; i
- osobe/a kojoj/ima je dodijeljena operativna odgovornost za SUK.

Kao što je ranije naglašeno, ocjenjivanje vodstva mora uzeti u obzir ocjenu rada SUK-a.

Točka 32.(b) MSUK-a 1 uređuje pokazivanje predanosti osoblja kvaliteti, što uključujući i to da ih se drži odgovornima ili ima se daje priznanje kroz pravodobno ocjenjivanje. Ovaj cilj kvalitete se odnosi na svo osoblje, uključujući osobe kojima su dodijeljene druge uloge i odgovornosti u vezi sa SUK-om, kao što je osoba kojoj je dodijeljena operativna nadležnost za proces monitoringa i otklanjanja nepravilnosti.

Kod manjeg društva, informacije koje društvo koristi kod implementiranja periodičnih ocjenjivanja vodstva mogu uključivati rezultate aktivnosti monitoringa društva i ocjenjivanja rada SUK-a. U većem društvu bi za potrebe implementiranja periodičnog ocjenjivanja vodstva mogle postojati informacije povrh onih koje proizlaze iz rezultata aktivnosti monitoringa u društvu.

Točka A199. MSUK-a 1 uključuje primjere koji pokazuju načina na koji društvo može obaviti ocjenjivanje vodstva u manje i više kompleksnom društvu.

DOKUMENTIRANJE

Točke 57.-60. i A202.
-A206. MSUK-a 1

Tablica u nastavku teksta daje sažetak promjena u MSUK-u 1 u odnosu na važeći standard u odnosu na dokumentiranje.

	<ul style="list-style-type: none"> • Novi i ojačani zahtjevi iz važećeg MSKK-a 1, koje čine: <ul style="list-style-type: none"> ○ opći zahtjev temeljen na načelima za obavljanje dokumentiranja (zahtjeva ima sličnosti s načelima dokumentiranja iz MRevS-a 230¹⁰); i ○ konkretni zahtjevi da se dokumentiraju određena pitanja u vezi sa SUK-om; • zahtjev koji se odnosi na čuvanje dokumentacije za SUK u skladu je s važećim MSKK-om 1. 	<p>MSKK 1 je uključivao konkretan zahtjev da društva uspostave politike i postupke koji nalažu dokumentiranje pritužbi i navoda. To je sada uređeno kroz zahtjeve u pogledu dokumentiranja koji su temeljeni na načelima.</p>
---	---	---

Zašto je dokumentiranje važno

Dokumentiranje je važno jer:

- pomaže osoblju razumjeti SUK i što se očekuje od njih, kako bi mogli obavljati angažmane i ispunjavati svoje odgovornosti i nadležnosti u odnosu na SUK u društvu;
- omogućava implementiranje reakcija i njihovo funkcioniranje na način koji predviđi društvo;
- pomaže društvu zadržati organizacijsko znanje i osnovu za donošenje odluka o SUK-u;
- pomaže društvima pratiti SUK i pruža informacije i daje osnovu za donošenje odluka u pogledu SUK-a;
- uspostavlja odgovornost društva jer pruža dokaze da je društvo oblikovalo, implementiralo i da održava funkcioniranje SUK-a u skladu s MSUK-om 1 i primjenjivim zakonskim i regulativnim zahtjevima;
- pomaže vanjskim nadzornim organima kod obavljanja njihovih dužnosti u smislu vanjskog nadzora SUK-a u društvu, što predstavlja bitan element ekosustava financijskog izvještavanja.

SUK u društvu se može mijenjati i evoluirati vremenom. Čuvanje dokumentacije o SUK-u i tome na koji način je oblikovan može biti važno u kontekstu objašnjavanja toga kako je SUK bio oblikovan u određenom trenutku. Dokumentacija o SUK-u u određenom trenutku može biti važna, na primjer, kad društvo postane predmet istraga zbog propusta revizije.

¹⁰ MRevS 230, *Revizijska dokumentacija*

Vrsta i opseg dokumentiranja

MSUK 1 ne propisuje sva pitanja koja društvo mora dokumentirati jer će se vrsta i opseg dokumentacije razlikovati uslijed niza čimbenika, uključujući veličinu i kompleksnost društva i vrste angažmana koje društvo obavlja.

MSUK 1 zahtijeva od društva pripremu dokumentacije radi ostvarenja triju načela:

<p>Podrška dosljednom razumijevanje SUK-a od strane osoblja, uključujući i razumijevanje njihove uloge i odgovornosti u odnosu na SUK i obavljanje angažmana</p>	<p>Podrška dosljednoj implementaciji i održavanju funkcioniranja reakcije</p>	<p>Pružanje dokaza o oblikovanju, implementiranju i održavanju funkcioniranja reakcija radi davanja podrške ocjeni rada SUK-a koju obavlja/ju osoba/e kojoj/ima je dodijeljena krajnja nadležnosti i odgovornost za SUK</p>
---	--	--

Povrh i iznad implementiranja opisanih načela, MSUK 1 zahtijeva od društva izradu dokumentacije o konkretnim pitanjima. To uključuje zahtjev da dokumentiranjem sljedećeg u vezi s procesom društva za procjenu rizika:

- ciljeve kvalitete;
- rizike kvalitete; i
- opis reakcije i na koji način se reakcijama društva adresiraju rizici kvalitete. Točka A205. MSUK-a 1 sugerira da, prilikom dokumentiranja toga na koji način se reakcijama društva adresiraju rizici kvalitete, društvo može dokumentirati razloge za procjenu koji su pripisani rizicima kvalitete (tj. razmotreno pojavljivanje i učinak na postizanje jednog ili više ciljeva kvalitete).

Manje kompleksno društvo može ne trebati detaljnu dokumentaciju kao što je primjena matrica, koje upućuju na cilj kvalitete, rizik/e za kvalitetu i s njima povezane reakcije za adresiranje tih rizika. Razlog za to može biti to što je očito na koji način se rizici kvalitete vezuju uz ciljeve kvalitete ili kako se reakcijama adresiraju rizici kvalitete. U takvim okolnostima, dokumentaciju društva mogu činiti popis ciljeva kvalitete i rizika kvalitete, te memorandum u kojem se objašnjavaju reakcije i način na koji adresiraju rizike kvalitete.

Kako se povećava kompleksnost SUK-a u društvu, može biti potrebnim uvesti detaljniju dokumentaciju koja upućuje na cilj kvalitete, povezani rizik/e kvalitete i s njima povezane reakcije na te rizike. To može postati važno kad opseg rizika kvalitete i reakcije na njih stvaraju izazove za mogućnost identificiranja koji rizici kvalitete su povezani s kojim ciljevima kvalitete te koje reakcije adresiraju koje rizike kvalitete

Detaljnost i forma dokumentiranja ciljeva kvalitete, rizika za kvalitetu i reakcija na te rizike mogu pomoći društvu kod identificiranja i ocjenjivanja nedostataka, uključujući istraživanje jednog ili više glavnih uzroka nedostataka. Ako je jasna, dokumentacija osobito može omogućiti društvu identificiranje gdje su se nedostaci pojavili i kako utječu na postizanje povezanih ciljeva kvalitete, ozbiljnost i prožimanje nedostatka, te korektivne mjere koje su potrebne da se nedostatak otkloni.

Tablica u nastavku teksta daje primjere kojima se ilustrira na koji način društvo može dokumentirati ciljeve kvalitete, rizike kvalitete i reakcije na njih. Međutim, vrsta i opseg dokumentiranja, kako je podcrtano ranije u tekstu, ovisit će o nizu čimbenika.

Dokumentiranje koje zahtijeva MSUK 1:	Primjer kako dokumentirati
<p>Ciljevi kvalitete</p> <p><i>U dokumentaciju uvrstiti ciljeve kvalitete u društvu (točka 58.(b))</i></p>	<p>Uspostavljeni cilj kvalitete: društvo pokazuje predanost kvaliteti kroz kulturu koja postoji u cijelom društvu, a koja priznaje i podcrtava:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) obvezu društva da služi javnom interesu tako što će dosljedno obavljati kvalitetne angažmane; (ii) važnost profesionalne etike, vrijednosti i stavova; (iii) odgovornost sveg osoblja za kvalitete u vezi s obavljanjem angažmana ili obavljanjem aktivnosti u SUK-u, i za ponašanje kakvo se očekuje od njih; i (iv) važnost kvalitete za strateške odluke i poteze društva, uključujući njegove financijske i operativne prioritete.
<p>Rizici kvalitete</p> <p><i>U dokumentaciju uključiti rizike kvalitete u društvu (točka 58.(b))</i></p>	<p>Rizik kvalitete 1: Svakodnevno postupanje i ponašanje vodstva mogu ne odražavati predanost kvaliteti, što može negativno utjecati na kulturu društva.</p> <p><i>Razlozi za procjenu rizika (materijali za primjenu iz točke A205. MSUK-a 1 sugerira da takvo dokumentiranje može biti korisno, dok je odlučivanje o točnoj formi, formuliranju i detaljnosti prepušteno prosudbi društva):</i></p> <p>S obzirom da je riječ o malom društvu, vodstvo ima redovne interakcije s osobljem u cijelom društvu. Njegovo izravno postupanje i ponašanje su izrazito vidljivi i snažno utječu na kulturu društva. Postupanje i ponašanje vodstva koji ne odražavaju kulturu društva mogli bi ozbiljno utjecati na sposobnost društva za ostvarivanje svojeg cilja koji se sastoji u tome da ima kulturu koja predstavlja predanost kvaliteti. Postoji velika vjerojatnost da postupanje i ponašanje vodstva značajno utječu na kulturu društva.</p>

Dokumentiranje koje zahtijeva MSUK 1:	Primjer kako obaviti to dokumentiranje
Reakcije <i>Opisati reakcije i način na koji adresiraju rizike kvalitete (točka 58.(c))</i>	Reakcija 1.1: Društvo će provesti godišnje anonimne ankete među osobljem, s pitanjima pomoću kojih se nastoje prikupiti informacije o tome kakvo je njihovo iskustvo s kulturom i vrijednostima društva, te s vodstvom društva. Reakcija 1.2: Vodstvo je dužno proći neovisnu edukaciju.
Reakcije <i>Dokumentirati dokaze za oblikovanje, implementiranje i održavanje funkcioniranja reakcije (točka 57.(c))</i>	Reakcija 1.1: Rezultati ankete vjerojatno će biti u dokumentiranom obliku (na primjer, izvještaja koji sastavlja aplikacija bazirana na internetskoj platformi koja je korištena za provođenje ankete). Reakcija 1.2: Društvo može imati dokaze da vodstvo prisustvuje edukaciji i dobiva godišnje povratne informacije kroz rasporede rada koji potvrđuju da se sastanci vodstva s edukatorima održavaju, te kroz individualne planove profesionalnog razvoja članova vodstva.

MSUK 1 uključuje posebne zahtjeve u pogledu dokumentiranja u uvjetima kad društvo koriste zahtjeve ili usluge mreže u sklopu SUK-a.

Dokumentiranje povezano sa zahtjevima ili uslugama mreže može se razlikovati od slučaja do slučaja ovisno o više čimbenika, uključujući:

- vrstu zahtjeva ili usluge mreže;
- dokumentaciju koju u odnosu na taj zahtjev ili uslugu mreže daje mreža i je li ona dovoljno detaljna za ispunjavanje zahtjeva iz točaka 58. i 59. Međutim, s obzirom da društvo odgovara za svoj SUK, društvo će ujedno odgovarati i za tu dokumentaciju.

Primjer dokumentiranja povezanog sa zahtjevom mreže

Mreža zahtijeva od društva uvođenje određene politike ili postupka (tj. reakcije). Dokumentacija koja se odnosi na taj zahtjev mreže mogla bi uključivati:

- ocjenu politike i postupka mreže koju društvo donese i toga je li ih potrebno prilagođavati ili dopunjavati radi adresiranja zahtjeva jurisdikcije ili okolnosti kako bi bili prikladni za korištenje u SUK-u društva (sukladnost s točkom 59. MSUK-a 1).
  - društvo odluči da je primjereno dokumentirati opisanu ocjenu u obliku tabelarnog pregleda koji uključuje sve politika ili postupke koje daje mreža i pitanja u vezi s okolnostima jurisdikcije, zakonima ili regulativom, koji može potaknuti pomno razmatranje jesu li politike i postupci primjereni za društvo;

- opis politike ili postupka (točka 58.(c) MSUK-a));
  - društvo utvrđuje da je primjereno ovo uključiti u priručnik društva o politikama ili postupcima;
- način na koji politika ili postupak adresira rizike kvalitete (točka 58.(c) MSUK-a 1);
  - društvo utvrđuje da je primjereno ovo dokumentirati kao dio ocjene koju je donijelo društvu, a koja je opisana u prvoj stavci ovog primjera.

Cilj IAASB je služiti javnom interesu kroz postavljanje visokokvalitetnih revizijskih, standarda izražavanja uvjerenja i drugih povezanih standarda, te kroz olakšavanje usklađivanja međunarodnih s nacionalnim revizorskim i standardima izražavanja uvjerenja te na taj način poboljšavajući kvalitetu i dosljednu praksu diljem svijeta i jačajući povjerenje javnosti u revizorsku i profesiju izražavanja uvjerenja.

IAASB razvija revizijske i standarde izražavanja uvjerenja, te vodiče kroz njihovu primjenu za sve profesionalne računovođe u okviru dijeljenog procesa određivanja standarda koji uključuje Odbor za nadzor u javnom interesu koji nadzire aktivnosti IAASB-a, kao i Savjetodavnu grupu IAASB koja unosi dimenziju javnog interesa u razvijanje standarda i vodiča.

Strukture i procesi koji podržavaju rad IAASB omogućava International Federation of Accountants® IFAC®.

IAASB i IFAC ne prihvaćaju odgovornost za štetu uzrokovanu bilo kojoj osobi koja postupa ili se suzdržava od postupanja u skladu s materijalima iz ove publikacije, bez obzira je li takva šteta prouzrokovana nemarom ili je nastala na drugi način.

Copyright © rujna, 2021. IFAC. Sva prava pridržana.

Nazivi 'International Auditing and Assurance Standards Board', 'International Standards on Auditing', 'International Standards on Assurance Engagements', 'International Standards on Review Engagements', 'International Standards on Related Services', 'International Standards on Quality Control', 'International Auditing Practice Notes', 'IAASB', 'ISA', 'ISAE', 'ISRE', 'ISRS', 'ISQC', 'IAPN' i logotip IAASB su zaštitni znakovi IFAC ili registrirani zaštitni znakovi i oznake usluga IFAC u Sjedinjenim Američkim Državama i drugim zemljama.

Za umnožavanje, prijenos i druge informacije o dozvolama, detalje pronađite na [permissions](#) ili kontaktirajte permissions@ifac.org.

Ovu publikaciju Vodič kroz prvu primjenu Međunarodnog standarda upravljanja kvalitetom 1 - *Upravljanje kvalitetom za društva koja obavljaju reviziju ili uvide u financijske izvještaje ili druge angažmane za izražavanje uvjerenja ili povezane usluge*, od International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), objavio je International Federation of Accountant (IFAC) u rujnu 2021. na engleskom jeziku, a u travnju 2023. je Hrvatska revizorska komora prevela na hrvatski jezik i koristi je uz dopuštenje IFAC-a. Odobreni tekst svih IFAC publikacija je izdanje koje je IFAC objavio na engleskom jeziku. IFAC ne snosi odgovornost za ispravnost i potpunost prijevoda, niti za postupanje koje bi moglo proizaći iz njega.

Tekst na engleskom jeziku International Standard on Quality Management 1, Quality Management for Firms that Perform Audits or Reviews of Financial Statements, or Other Assurance or Related Services Engagements, First-Time Implementation Guide © 2021 IFAC. Sva prava pridržana.

Tekst na hrvatskom jeziku Vodič kroz prvu primjenu Međunarodnog standarda upravljanja kvalitetom 1 - *Upravljanje kvalitetom za društva koja obavljaju reviziju ili uvide u financijske izvještaje ili druge angažmane za izražavanje uvjerenja ili povezane usluge* © 2023 IFAC. Sva prava pridržana.

Izvorni naslov: International Standard on Quality Management 1, Quality Management for Firms that Perform Audits or Reviews of Financial Statements, or Other Assurance or Related Services Engagements, First-Time Implementation Guide, September 2021

Za svako umnožavanje, pohranjivanje, prijenos ili korištenje ovog dokumenta za druge slične namjene, potrebno je tražiti dopuštenje IFAC. Kontakt e-mail adresa: permissions@ifac.org.

**International Auditing
and Assurance
Standards Board**